

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8/Sayı 93/15 Ocak 1990/2.50 DM.

SÖMÜRGEÇİ TERÖR HALKIMIZI MÜCADELEMİZDEN KOPARAMAZ

Çağdışı temellerde varlığını sürdürme çabasında olan Türk egemenlik sistemi, 1990 yılına kendi yapısını kemiren sorunlarla girdi. 80'li yıllarda bir türlü çözümünü gerçekleştiremediği sorunları, yeni bir yıla taşıması, rejim yetkilileri ve akıl hocalarında büyük umutsuzluk yaratıyor. Sorunların birinci derecede sorumluları dışında, Türkiye politika sahnesinde yer alan hemen herkes, 80'li yıllara, kaybedildi gözüyle bakıyor ve Türkiye'nin geleceğinin belirsizliğinden bahsederek, karamsar bir tablo çiziyor.

Türkiye'nin geçen on yılı kaybettığı ve gelecek on yılının da umut vermediği; çarpıtılsa ve üstü kapalı da olsa çeşitli biçimlerde rejimin aktif politikacıları tarafından dile getiriliyor. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "80'li yılların... Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilerleme, yükselme dönemi gibi gösterilemeyeceğini, tam tersine kazaya uğranılmış ve bu kazanın ökelelerinden bir türlü kurtulunamamış yıllar diye değerlendirileceğini düşünüyor... Bu arada 80'li yıllar deyince, tabii hemen ayrılıkçı terörün 1984'te başladığını da hatırlatmak gerek. Bu ayrılıkçı terör, 90'li yıllarda ortadan en önce kaldırılması gereken, ülkenin bütünlüğüne yönelik bir tehdit..." şeklinde görüşünü; 31 Aralık-6 Ocak 1990 tarihli Tempo dergisine açıklarken,

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise 80'li yılları aynı dergide şöyle değerlendiriyor: "Bir darbe ile damgalanan 80'li yıllar, sonuç itibarıyla, ülke için kaybedilmiş bir dönem olmuştur." DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit de, 6 Ocak 1990 tarihli Tercüman'a yeni yıla ilişkin yaptığı değerlendirmede, "Türkiye ile ilgili olarak 1990 yılı henüz pek umut verici işaretler göstermiyor... Türkiye oldukça ciddi siyasal bir bunalım içine girmiştir" biçiminde karamsarlığını dile getirdi.

Devamı 3. sayfada

SHP Van İl Merkezi'nde; "Ağalar Zirvesi"

Sosyal-demokrat maskeyle, halkımıza sahip görünüyormuş gibi bir imajı, özellikle yaratma çabasında olan SHP'nin Van İl Merkezi Başkanı ve İzdinan aşireti reisi Abdurrahman Özbek'in girişimleri sonucu yörenin 6 aşiret reisi biraraya gelerek toplantı yaptılar. SHP il başkanı Abdurrahman Özbek'in çağrısı üzerine Alan aşireti reisi Sadun Ceylan, Şerehan aşireti reisi Musa Bayram, Graviyan aşireti reisi Ağa Ertog, Gevdan aşireti reisi Mehmet Işık ve Piran aşireti reisi

Devamı 4. sayfada

FEDERAL ALMANYA-PKK DAVASI'NDA BAŞSAVCI BELKER'İN ÇEKİLMESİ İSTENDİ

Düsseldorf'ta görülmekte olan PKK Davası, yeni duruşmalarla devam ediyor. Yapılan son duruşmalar sonucunda da iddianamenin okunmasına geçilemedi.

Duruşmalarda mahkeme heyetinin anti-demokratik uygulamaları sürüyor. 2 Ocak'ta, tutuksuz yargılanan bir dava sanığı hastalandığından ötürü duruşmaya katılamadı. Bunu gerekçe yapan mahkeme heyeti duruşmayı erteledi. Ertesi gün hastalığı devam eden sanık, doktoruyla birlikte duruşmaya gitti ve doktoru mahkeme heyetine hastasının duruşmaya katılamayacağını belirtti. Ancak buna rağmen, mahkeme heyeti eksikli duruşmaya devam etmeyeceklerini açıkladı. Mahkeme heyeti, bu anti-demokratik tutumunun yanı sıra, dava tutuklularını da tehdit ederek, gerekirse gıyabi yargılamaya gideceğini belirtti. Mevcut yargılamanın hukuk kurallarıyla bağdaşmadığı, mahkeme heyetinin bu tutumuyla duruşmaları bilinçli bir şekilde sürümcemelere soktuğu

bir kez daha kanıtlandı. PKK'li tutukluları yargılayamayan mahkemenin en önemli amaçlarından biri de zemin oluşturup sanıkları gıyaplarında yargılamaktır. Bir PKK'li tutuklu, "Eğer duruşmalar bu yönle sürdürülecekse, bizleri hücrelerimizde bekletin ve duruşmalarda yerimize fotoğraflarımızı karşınıza yerleştirerek yargılama yapın" diyerek, durumu izah etmiştir.

Gazetemizin bu sayısına ulaşan en son haberde, 12 Ocak tarihinde yapılan 21. duruşmada mahkeme başsavcısı Belker'in duruşmalardan çekilmesi istendi. Başsavcı Belker'in, tercümelerdeki yanlışlıklara göz yumduğu ve daha başka konularda duruşmaları tekyanlı yürüttüğü belirtildi. Ayrıca duruşmada, tutukluların kimlik tesbitinin yapılmak istenmesi, PKK'li politikacılar ve avukatları tarafından tepkiyle karşılandı. Devrimci Kürt politikacıların ve avukatlarının itirazı üzerine kimlik tespiti yapıla-

madı.

Ayrıca A. Haydar Kaytan'ın avukatı, müvekkilinin Stuttgart-Stammheim Cezaevi'nde bulunduğu sırada yazılı materyallerine polis tarafından el konulduğunu ve bunun bir suç teşkil ettiğini belirterek, bu belgelerin iade edilmesinin savunma için gerekli olduğunu açıkladı.

Mahkeme duruşmalarına 16 Ocak günü devam edilecek.

KÜRTÇENİN YASALLAŞTIRILMASINDAKİ AMAÇ

Kürtçenin yasaklı dil olmaktan çıkarılıp yasallaştırılması için, geçen yılın 7 Eylül'ünde, içinde Erdal İnönü'nün de bulunduğu bir grup SHP'linin hazırladığı bir yasa tasarısı, önümüzdeki aylarda Meclis gündemine geliyor. Meclis Başkanlığı'na verilen ve şimdilerde Adalet Komisyonu'nda incelenmekte olan söz konusu yasa tasarısına, kabul edilecek gözüyle bakılıyor. TC yetkililerince Nisan 1990'da Meclis gündemine alınacağı belirtilen bu yasa, sömürgeciliğin ikiye bölünmesini bir kez daha gözler önüne serecek.

Faşist anayasanın 2932 sayılı maddesi kapsamına giren bu yasa, 1983 yılının Ekim ayında yeniden gözden geçirildi. O dönemde toplanan Milli Güvenlik Kurulu, yasadaki "Resmî dil Türkçedir" ibaresini yetersiz gördüğünden, bunu "Türk vatandaşlarının anadili Türkçedir" biçiminde formüle etme gereğini duyuyor. Böylelikle TC'nin şoven ve inkarcı yaklaşımı daha da çağdışılaşıyor.

Bu olaya, acaba Kürtçe üzerindeki yasak kaldırılacak mı, kaldırılmayacak mı; ya da Kürdistan halkına verilen bir hak mıdır şeklinde yaklaşmak, faşist rejimin yaratmak istediği imajın mengenesine sıkışıp kalmaktır. Kaldı ki bu, sadece uygulanamayan bir yasağın yasallaştırılması girişimidir. Nitekim, Adalet Komisyonu Başkanı Alpaslan Pehlivanlı bunu, "Türk vatandaşlarının anadili Türkçedir bölümünü Anayasa'ya aykırılığı tartışma götürür. Ve bu madde şu anda uygulanabilirliği olmadığı gerekçesiyle kaldırılabilir" şeklinde açıktan dile getiriyor. Bu yasağın kaldırılıp kaldırılmaması, halkımız açısından yeni bir uygulamayı gündeme getirmeyecektir.

Denilebilir; "Kürtçenin konuşulması serbestleşirse, insanlar Kürtçe konuştukları için yargıla-

Devamı 4. sayfada

112 köy zorla göç ettiriliyor

Özel savaşın yeni planı: Sınırdaki tampon bölge

Göçe zorlanan Kürt köylüleri...

9 Ocak 1990 tarihli Hürriyet gazetesinde yer alan bir habere göre Irak-Türkiye sınırlarında tampon bölge oluşturulacaktır. Sınır güvenliği; Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nden alınıp Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın sorumluluğuna devredilecektir. Öncelikle sınırdaki bulunan 112 köyden Hakkari sınırında bulunan 32 köy boşaltılacak. Diğer köylerin zorla göç ettirme işlemleri peyderpey sürdürülecektir. Şu anda 32 köyü tamamen insandan arındırma çalışmaları yürütülüyor. Faşist Türk sömürgeciliği bu köyleri zorla göç ettirebilirse, 10.600 insanımız bilinmeyen bir yöne ve yine içinde hangi acı ve ızdırapların bulunduğu bilinmeyen bir yavaşama doğru yola çıkarılacaklar.

TC, sınırdaki tampon bölge oluşturma çalışmasını özel savaşın bir parçası olarak ele almaktadır. Burada köylüleri toprağından koparmakla insanlığa karşı büyük bir suç daha işlemiş olacaktır. Nitekim İkiyaka (Setê) köyü de bu 32 köy arasında bulunmaktadır. TC, bu köyü zorla boşaltmak istedi. Fakat köylülerin, buna karşı kararlı durmaları sonucu amacına ulaşamadı. Daha sonra çeşitli komplolara başvurdu. Bu komplolardan da sonuç alamayınca, 25 Kasım'da bilinen alçakça katliamı gerçekleştirdi. Sömürgecilerin komplocu karakteri dikkate alındığında yeni katliamların gündeme geleceğini söylemek sadece bir gerçeği vurgulamak olur.

Devamı 3. sayfada

Şehit kanlarıyla kazanılan haklar gaspediliyor AYDIN CEZAEVİ YENİDEN AÇLIK GREVİ EŞİĞİNDE

Aydın E Tipi Cezaevi'ndeki savaş esirleri adına Şükrü Göktaş, Abidin Polat ve Rıza Doğan'ın yaptıkları açıklamada yeniden açlık grevine gideceklerini duyurdular. Yapılan açıklamada; geçen yıl Temmuz ayında başlatılan ve 52 gün süren açlık grevi sonucu Adalet Bakanlığı, 55 maddelik istemlerin tümünü kabul etmişti.

TC'yi kabule zorlayan nedenlerin başında, açlık grevindeki devrimci tutsakların, Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nden ringlere bindirilerek Aydın'a nakilleri sırasında PKK'li Hüseyin Hüsnü EROĞLU ve Mehmet YALÇINKAYA yoldaşların şehit düşmeleri, birçok tutsağın ağır yaralanması ve ölüm oru-

Devamı 18. sayfada

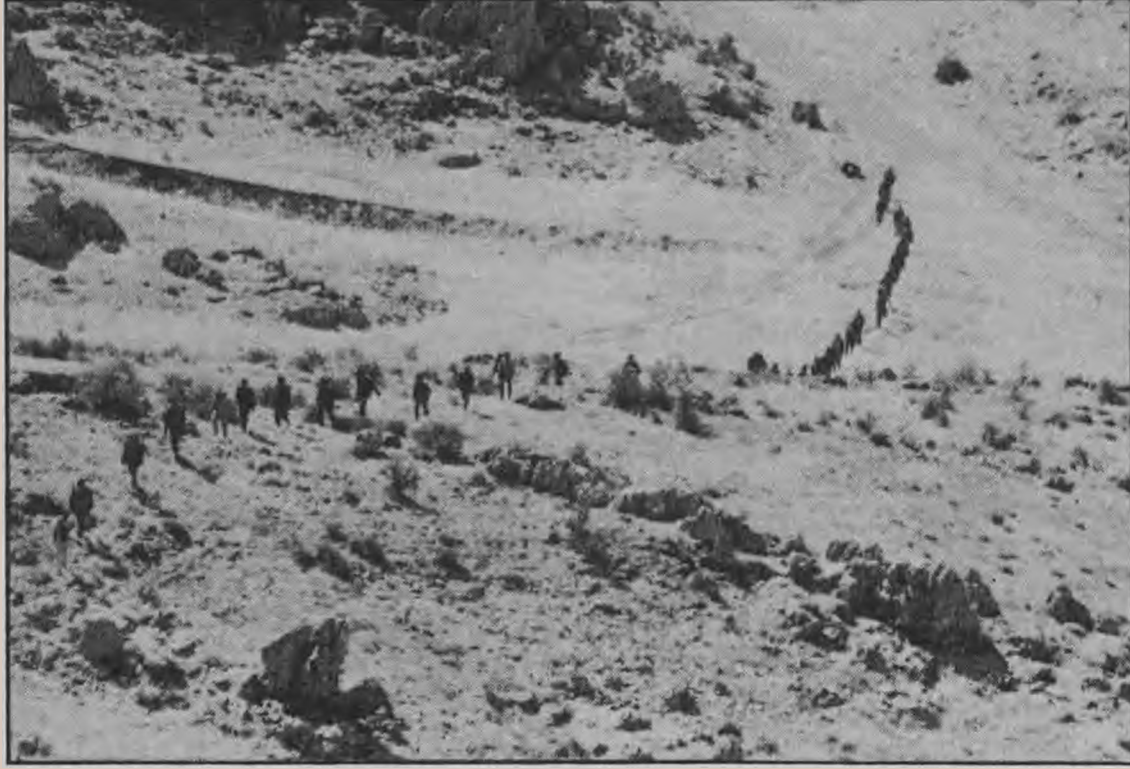
**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Bir arkadaş bana, abim **Abdullatif** hakkında, onun Partiyle ilişkileri, kişiliği ve şehit düşmesiyle ilgili bir yazı hazırlamamı söyledi. Böyle bir şeyi hiç düşünmemiştim. Bu nedenle hazırlıksız yakalandığımı itiraf edeyim. Ama esasta hazırlıklı olmalıydım. Tabii ki, sözlü olarak abimi ve mücadelesini yer yer anlatıyordum. Yine de yazı konusunda daha duyarlı olmak gerekiyordu. Çünkü şehitlerimiz bizim en önemli değerlerimizdir. Onlar, kuşaklar boyu yaşatılması, kişilikleri, mücadeleleri ve devrimci tavırları toplumumuza kazandırılmaları, bir ölçüde kalıcı yazılı değerlerle mümkün olacaktır. **Abdullatif** bir abi olarak değil, herhangi bir Partili arkadaş olarak gördüm hep. Zaten bilinen aile ilişkileri bizde pek olmadı. Uzun süre beraberliğimiz olmadı. Kan davası nedeniyle ta 1960'lı yılların sonlarına doğru köyden ayrılarak Adana'ya gelmişti. Bir süre sonra biz de ailece Adana'ya gitmiştik. Benim çocukluğum da bu şehirde geçti. Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Tepecik köyünden ayrılmış yıllar oldu. **Abdullatif**, çeşitli işlerde çalışarak yaşam kavgası veriyordu. Her göç eden Kürdistanlı insan gibi, biz de yaşamın zorluklarıyla büyük oranda karşılaştık. Ama **Abdullatif**, iyi bir emekçi idi. Yaşamını alınteri, emek gücü ile sürdürüyordu. Bakmak zorunda olduğu bir ailesi de vardı.

Abimin ilk devrimci düşüncelerle tanışması 1979 yılına rastlar. O dönemde ulusal kurtuluşçu fikirler dalga dalga Mersin, Adana, İzmir vb. gibi Kürdistanlı işçilerin yoğun olduğu illerde yayılıyordu. Bu ortamda yurtsever-devrimci fikirler **Abdullatif**'in de benliğini sarmıştı. Esasen, abimde su yüzüne çıkmamış bir yurtseverlik zaten vardı. Ülkesini ve insanlarını çok seviyordu. İnsanlarla kurduğu sosyal ilişkide hep onlara yardımcı olma, güler yüz gösterme çabası içindeydi. Asıl söylemek istediğim **Abdullatif**'te gerçek Kürdistan yurtseverliğinin kişilik olarak egemen olmasıdır.

Abdullatif, orta yaşlarda, kısa boylu ama, zayıfça bir fiziğe sahipti. Hafif dalgali saçları vardı. Yüz hatlarında Kürdistan insanına özgü o çizgiler ışıklı bir şekilde duruyordu. Korkusuzdu. Cana yakın, insanlarla kurduğu yakın sıcak ilişki nedeniyle seviyordu. Üstelik yine Kürdistan gencine özgü olan mertlik duyguları kişiliğine ayrı bir değer katıyordu. Ailesine ve çocuklarına da çok bağlıydı. Bu bağlılık, ülkesine ve halkına olan bağlı-

Abdullatif ORTAÇ CANA YAKIN VE KORKUSUZDU

Abdullatif yoldaş; direniş ve isyan bayrağın Kürdistan dağlarında...

lıktan geliyordu. O, hiçbir zaman aile değerlerini toplumun üstünde görmüyordu. Teorik düzeyi yüksek olmamasına rağmen, yurtsever duygular içinde her tarafa adeta "Kürdistan insanı, yurtseveri işte böyle olmalı" mesajını veriyordu.

İlk yakalanışı ve zindanlarla tanışması 1981 yılına rastlar. Bu dönemde faşist-sömürgeci güçlerin baskı ve işkenceleri her tarafı olduğu gibi Adana'yı da sarmıştı. Bir ihbar sonucu arkadaşlarıyla kaldığı bir aile evinde yakalandı. Altı yıl Adana Cezaevi'nde kaldı. Cezaevinde kaldığı sürece olumlu tavırları ile herkes üzerinde iyi bir etki yaratmıştı. Ama, esas polis sorgusundaki tavrı ile ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. O zamanlar ben de Adana Cezaevi'nde idim. Soruşturmadan yeni gelenler anlatıyordu. O'nun kararlı direnişçi tavırları, çözölen birçok insan üzerinde olumlu etki yaratarak, o insanların daha fazla ileri gitmesine engel oluyormuş. Partinin hiçbir sırrını vermeden bir ay boyunca çok ağır işkencelere tabi tutulmuş, hatta pek uzun yaşayamayacağı, öleceği söyleniyormuş. O, polis sorgusunda da gerçek bir Kürdistan yurtseverinin nasıl olması, nasıl davranması gerektiğini pratiğiyle anlatmıştı. Ben, Adana Sivil Cezaevi'nde yattığım sırada, O'nu da Adana Askeri Cezaevi'ne götürüyorlar. Bu nedenle cezaevinde de bir araya gelmemiz gerçekleşmedi.

Uzun yıllar sonra (altı yıl) tahliye oldu. Ama kısa bir süre sonra tekrar yakalandı. İkinci tahliyesi de 1986'nın Aralık ayına rastlar. Dışarı çıktıktan sonra artık kesin olarak kararını vermiştir. Kürdistan'a gidip savaşıacaktır. Mücadeleye katılma kararında asla tereddüt etmedi. Yalnız ailesi ve üç çocuğu sorun olacaktı. Onlara bir gelecek, sahip çıkacak bir güç arıyordu. Durumu Partiye bildirdi. Çok kısa bir süre sonra kendisi tek

başına Kürdistan'a giderek silahlı savaşım birlikleri içine girdi. Artık O da bir gerillaydı.

Gerilla olmak, bir gerilla gibi davranmak çok güzel bir şeydi, ama zordu. O, zorlukları baştan biliyor ve kabul ediyordu. Ölüm her an gelebilirdi. Bir gece vakti ya da güneşin doğduğu bir anda ölüm önüne düşerdi. Bunu bi-

olan bağlılığı O'nu, savaşın en sıcak alanlarına götürdü. Ama, ne yazık ki ölümü erken geldi. Savaşa katılımdan iki ay sonra 1987 yılı 17 Nisan'ında Mardin'in İdil ilçesinde kırsal kesimde sömürgeci kolluk kuvvetleriyle çıkan bir çatışmada şehit düştü. Çatışma, iki-üç gün sürüyor. 8.000 kadar askerle ve 7

"Abimin ilk devrimci düşüncelerle tanışması 1979 yılına rastlar. O dönemde ulusal kurtuluşçu fikirler dalga dalga Mersin, Adana, İzmir vb. gibi Kürdistanlı işçilerin yoğun olduğu illerde yayılıyordu. Bu ortamda yurtsever-devrimci fikirler Abdullatif'in de benliğini sarmıştı. Esasen, abimde su yüzüne çıkmamış bir yurtseverlik zaten vardı. Ülkesini ve insanlarını çok seviyordu. İnsanlarla kurduğu sosyal ilişkide hep onlara yardımcı olma, güler yüz gösterme çabası içindeydi... Abdullatif, orta yaşlarda, kısa boylu ama, zayıfça bir fiziğe sahipti. Hafif dalgali saçları vardı. Yüz hatlarında Kürdistan insanına özgü o çizgiler ışıklı bir şekilde duruyordu. Korkusuzdu."

liyordu. Ama olsun, Kürdistan halkının kurtuluşu için bu büyük ve soylu amaç uğruna toprağa düşmek gerekiyordu. Kendi çocukları dahil, bütün çocukların Kürdistan ülkesi gibi bir geleceğe ihtiyaçları vardı. Onların gerçek eğitimi, sağlık ve beslenme sorunları ancak bağımsız ve özgür bir Kürdistan'da çözümlenebilirdi. Savaşın çok zor ve kanlı geçeceğini de biliyordu. Zorluk Kürdistan'da yeni bir insan, yeni bir halk yaratmada yatıyordu.

Abdullatif, "ben yurtseverim" deyip evde oturamazdı. Kürdistan'da kendisine, "yurtseverim" diyen herkesin mutlaka şu veya bu şekilde savaşıması, mücadeleye etmesi gerektiğine inanıyordu.

Bu inançlar ve Parti davasına

helikopterle saldıran TC askeri güçleri, bir grup olan PKK savaşçıları bir türlü teslim alamıyor. **Abdullatif** ve arkadaşları kahramanca çarpışıyordu. Gruptan bazı gerillalar çemberi yararak, kurtuluyorlar. Ancak bir gerilla yaralanıyor. **Abdullatif** yaralı olan arkadaşını o halde bırakmaya yanaşmıyor. Ve kurşunları bitene kadar yaralı arkadaşıyla birlikte çarpışıyor. 17 Nisan Cuma günü saat 10.00 sıralarında **Abdullatif**, arkadaşlarıyla birlikte şehit düşüyor.

Abdullatif'in kişiliği, dava ve halka olan bağlılığı hakkında şüphesiz çok şey söylenebilir. Ama ben, sadece Kürdistan'da bir yurtseverin nasıl olması gerektiği yönünde birkaç şeye değindim. Ayrıca da yurtseverlik kavramı üzerinde birkaç söz söy-

lemek istiyorum.

Yurtseverlik yüce ve soylu bir kavramdır. Tarihte birçok halk, bu yönünü ağırlıklı olarak ön plana çıkarmış ve yurtları için hiç çekinmeden canlarını feda etmişlerdir. *"Ölelim, ama Rus yurdunu teslim etmeyelim"* diye Rus anaları ve çocukları kendilerini uçurumlardan aşağı atmasını bilmişlerdir. Kürdistan derelerinde nice insanımız da aynı soylu davranışlarda bulunmuştur. Ama hiç kuşku yok ki; Kürdistan'daki yurtseverlik çok daha değişik fedakarlıklar gerektiriyor. Yurtsever olmak, ille de elde silah dağda savaşmak anlamına gelmemeli. Bugün Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına şu veya bu şekilde destek veren, yardım eden yurtsever insanlarımız yığınlarca. Ama gerçek yurtseverlik, yeri ve zamanı geldiğinde gücü oranında silahlı savaşıma katılması yönünde bir atılımı da gerekli kılıyor.

Özcesi, "ben yurtseverim" deyip mücadele dışında kalanlar veya başka bir deyişle özellikle mücadele dışında kalmak için, "ben yurtseverim" anlayışının arkasına saklanmak hiç de doğru değildir. Ülke ve halk sevgisinin tek başına yeterli olmadığı, bu sevginin politik atılımlarla ileri götürülmesi gerektiği açıktır.

PKK önderliğinde oluşturulan anti-emperyalist, anti-sömürgeci halk cephesi çeşitli yurtsever güçlerin birliğini oluşturuyor. Cepheye katılanlar şu veya bu şekilde Kürdistan davasına destek veriyorlar. Kürdistan'da yurtsever olmanın ölçütü de, bu savaşıma verilen katkı ve destektir. Anti-sömürgeci olmak, bu güçlere karşı bir şeyler yapmak anlamına gelmez mi?

İşte **Abdullatif** arkadaş da bu bilinçle Kürdistan kurtuluş savaşına elde silah tutarak katılmıştır. Ve gerçek Kürdistan yurtseverine canıyla bir mesaj iletmiştir.

Şehitlerimize sahip çıkmak, onların anılarını yaşatmak hiç kuşkusuz bu mücadelenin sürdürülmesine bağlıdır. Onlar, hiçbir zaman unutulmayacaklardır. Düzeyleri ne olursa olsun, bu topraklar ve bu insanlar için can veren, çeşitli fedakarlıklarda bulunan tüm şehitlerimiz bizim onurumuz ve gururumuzdur.

Bugün, elde silah savaşan ve sömürgeci-faşist zindanlarda kan-ter içinde çeşitli zorluklarla direnen tüm Partili kadro ve sempatanlar da geleceğimiz, umudumuz ve yarınımızdır.

Kürdistan ülkesi için savaşan tüm insanlar; hepinize selam olsun!

**ABDÜLLATİF YOLDAŞ
MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR
YAŞASIN ŞEHİTLERİMİZİN
DİRENİŞ RUHU!**

ZİNAR

SÖMÜRGEÇİ TERÖR HALKIMIZI MÜCADELEMİZDEN KOPARAMAZ

Baştarafı 1. sayfa

1989'un sonlarına doğru, Türk sömürgeci sisteminin birinci gündem maddesi durumuna yükselen ulusal kurtuluş mücadelemiz, 80'li yıllara damgasını vuran en önemli gelişmelerden biri oldu. TC'nin mevcut sorunlarının kaynağında bu gelişmenin rolü büyüktür. Bunun faşist rejimin ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarına da yansıdığı tartışılmaz bir gerçektir. Patlama noktasına ulaşmış birçok sorunla yeni bir yıla giren TC'nin, mevcut dış politikası da işlemez bir duruma gelmiştir. Kısacası faşist-sömürgeci rejim, iç ve dış politikada içinden çıkılması zor bir bunalıma düşerek 1990 yılına girmiştir.

Kürdistan'da yaşanan savaş, TC'nin geleceğini çizmede temel bir sorundur. Bu nedenle, sömürgecilik, bu sorunun tasfiyesini hayati bir önemde ele alıyor. Kürdistan'a yönelik yeni yaklaşımlar artık uygulamaya geçirilmiş durumda. Çok yönlü yönelimlerle hedefe ulaşılacak isteniyor. Örneğin, SHP'nin hazırladığı ve meclis gündeminden geçirilebileceği gözüyle bakılan Kürtçenin serbestleştirilmesine ilişkin yasa tasarısı vardır. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Batı Almanya televizyonu WDR'ye verdiği demeçte; Kürtçenin yasak olması durumunun PKK elinde bir koz olduğunu belirtiyordu. Ve Partimizin sözümlerine bu kozu kullanarak halkı etrafında topladığını söylüyordu. Böylelikle, bu yasa tasarısında SHP'nin ikiyüzlülüğünü ve özel savaşa olan maşalığını üstü kapalı şekilde itiraf ediyordu. Yine, Türk Genelkurmaylığının 1989 yılı sonlarında, Kürdistan'daki gelişmelere ilişkin yaptığı açıklamalarda, bazı yaklaşımlar dile getiriliyordu. Evet, bu yaklaşımlar, içinde bulunduğumuz dönemde en pervasız kurallarla uygulamaya geçirilmektedir. Kürdistan'da halk kitleleri üzerinde azgınca bir faşist terör estirilmektedir. Baskı, işkence, katliam, tutuklama ve göç ettirme uygulamaları alabildiğine yoğunlaştırılmaktadır. Genelkurmay Başkanı Necip Toruntay'ın; "PKK'ya destek veren herkes düşman olarak görülecek" ve "PKK'nın baharda olası eylemlerinin önüne geçmek için operasyonlara devam edilecek" şeklindeki açıklamaları çerçevesinde bir karşı-devrimci savaş yürütülmektedir. Her yılın kış aylarında, sömürgeci yetkililer, tedbirlerin geliştirilerek PKK'nın bahar atılımının önüne geçileceğini belirtiyor, fakat hedefe ulaşamıyordu. İşte, sömürgeciler bu başarısızlıklarının bilincinde olarak, yeni yönelimlere girmek durumunda kalıyorlar.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin derinden kök saldığı alanlarda, yöre halkına yoğun baskılarda ve faşist dayatmalarda bulunuluyor. Halk, tümünden silahlandırılmak isteniyor. Yurtseverliğin geliştiği yörelerde bu, zorla kabul ettirilmeye çalışılıyor.

Sömürgeci Türk ordu güçlerinin son dönem uygulamalarından vereceğimiz bazı örnekler, Kürdistan'da yaşanan faşist terörün düzeyini gösteriyor. Hakkari'nin Çukurca ilçesi ve çevresinde bir aya yakın süre boyunca sürekli operasyon gerçekleştirildi. Bu operasyonlar, köyler ve mezralarla sınırlı kalmadı, Çukurca merkezine de sıradı. Bu süre içerisinde yüzlerce kişi tutuklandı. Hemen her kesim işkenceden geçirildi. Hakkari Valisi ve Tuğay Komutanı ile birlikte Pinyaniş aşireti reisi Mustafa Zeydan, Çukurca meydanında sömürgeci güçler tarafından zorla toplanan Çukurcalılara yönelik, "Ya silah alıp korucu olacaksınız, ya da dağa çıkacaksınız. Başka seçeneğiniz yok" tehdidinde bulunuyor. 2000'e Doğru dergisinin bir haberine göre, Çukurcalılar du-

rumu, "13 yaşındaki çocuktan, 80'lik ihtiyara kadar herkesi işkenceden geçirdiler. Operasyonlarda her 20 kişiden birini gözaltına aldılar" şeklinde açıklıyorlar. Yoğun baskı ve tehditler sonucu, Üzümdere'den 240, Çığlı'dan 110, Köprülü'den 100, Üzümlü'den 70 kişiye zorla silah alacaklarına dair belge imzalatılmıştır. Bu köyler dışında silah almayı reddeden köyler ise göç etmek zorunda kalmışlardır. Ormanlı, Çimenli ve Ketalan köyleri tümünden boşalırken; Köprü, Kavaklı, Cevizli, Kazandere, Ziyaniş, Belecen, Serani, Heşete, Maruta, Zavite, Tuğip, Narlı, Talısa, Bêlata, Şılıka, Camenda, Şifeza, Ereş ve Irkaç köylerinde ise bir-iki hane dışında diğer tüm köylüler göç etmişlerdir. Ayrıca, Çukurca'nın bir mahallesi de göç sonucu tümünden boşalmış durumda.

Yine Siirt merkezine bağlı Sağlarca köyü de yoğun baskılar sonucu göç etmiştir. Bu köy de, silahlandırılıp koruculaştırılmak istenmiş, fakat köylüler silah almayı reddedince köyden göç ettirilmişlerdir.

Göç etmekle karşı karşıya bırakılan köylülerden birisi de Taşdelen'dir. Taşdelen'den 35 korucunun silah bırakıp Mersin'e göç etmesi ve geri kalanların ise silah almayıp koruculuğu kabul etmemesi sonucu, köyün

çevresi sömürgeci askeri güçler tarafından ablukaya alınmıştır. Köylüler bu baskılara karşı çaresiz kalıp Güney Kürdistan'a göç etmek istiyorlar, ancak giriş çıkışlar yasaklanarak, hareket ettirilmiyorlar. Celal Başlangıç'ın 11 Ocak 1990 tarihli Cumhuriyet'te yer alan "Güneydoğu'da yasaklı yaşam" başlıklı haberine göre, köye girmek isteyen SHP milletvekillerinden Cumhur Keskin ve Fuat Atalay, köy girişinde bekledikleri sırada yaptıkları söyleşi arasında bir görevli şunları söylüyor: "Bilemezsiniz buraları. Bunların 5 yaşındaki çocuğundan, 70 yaşındaki ihtiyarına kadar hepsi PKK'lıdır. Bunların hiçbirisi müslüman değil, hepsi gavar." Köyde, askeri güçlerce hava karardıktan sonra evden dışarı çıkmak yasaklanmıştır. Haberde bir aske-

halktan destek alabileceğine dair büyük bir umutsuzluğu yaşamaktadır. Bu, bir anlamda Kürdistan'daki mevcut gelişmenin doğal bir sonucudur. Çünkü halkımız da ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesi paralelinde sömürgeciliğe inancını yitirmektedir. Bunun bir gerçek olduğunu, Kürdistan'da inceleme gezisine çıkan SHP milletvekilleri Cumhur Keskin ve Fuat Atalay da yaptıkları basın toplantısında itiraf ettiler; "Siyasal iktidarın bölgeye yönelik ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel politikaları tam anlamıyla iflas etmiştir. Özellikle kırsal kesimde yaşayanlardan önemli bir bölümünün yoğun insan hakları ihlalleri ve kötü yönetim uygulamaları nedeniyle yönetime hiçbir inançları kal-

mamış ve bu inançsızlık gidererek devletle birlikte siyasal partiler de dahil olmak üzere tüm kurumlara karşı güvensizliği endişe verici boyutlara ulaştırmıştır."

Belli ki, SHP'ye destek turuna çıkan bu iki milletvekili, umduklarını bulamamış olacaklar ki, aynı basın toplantısında partilerinin programının yetersiz olduğundan da söz ediyorlar. Bu temelde SHP, Kürdistan'a yönelik yeni oyunlara hazırlanıyor.

Türk sömürgeciliği, hiçbir maske, oyun ve askeri zor biçimi ile Kürdistan'daki ulusal kurtuluş sürecini durduramayacaktır. Çünkü o, kendisinin tayin ettiği koşullarda değil, Partimizin ortaya çıkardığı ulusal kurtuluş savaşı koşullarında savaşmak durumunda bırakılmıştır.

Ortaç'ta şehit düşen 4 partizanın cenaze törenine binlerce kişi katıldı

4 Ocak 1990 günü, Mardin'in Ömerli ilçesine bağlı Ortaç köyünde büyük bir çatışma meydana geldi. ARGK gerillalarının köyde olduğu ihbarını alan sömürgeci özel savaş birlikleri, köyü kuşatmaya aldı. Helikopter desteğindeki kolluk kuvvetleri, gerillaların kaldıkları evin etrafını da çembere aldılar. "Teslim ol" çağrısına, gerillalar ateşle karşılık verdiler. Günboyu devam eden çatışmada, düşman büyük kayıp verdi. Akşam karanlığı basmadan önce sömürgeciler hem uzayan çatışmada kayıplarının artacağını, hem de gecenin gelmesiyle gerillaların çemberi yaracaklarını hesaplayarak evi havadan bombaladılar. Bombalarla ev, yerle bir olurken, ARGK'nın 4 değerli savaşçısı da şehit düştü. Şehit düşen gerillaların Ahmet GÜDEN (Davut), Ekrem ÖZBEK (Delil, Yavuz), Halil TUNÇ (Asker, Rozan) ve Adnan YILMAZ (Avreş) yoldaş-

lar oldukları belirtilmektedir.

Ayrıca çatışmada büyük kayıp veren düşman, kayıplarını "1 çavuş öldü, 1 er de ağır yaralandı" şeklinde açıkladı.

Sömürgeciler, şehit düşen 4 yoldaşımızın cenazelerini ailelerine vermek istemediler. Bunun üzerine halk evlatlarına sahip çıktı. Binlerce kişinin katıldığı protesto gösterisi düzenledi. Sömürgeciler, gösteriyi dağıtmak için polis ve özel timle saldırıya geçtiler. Kitle, düşmanın bu saldırısına kararlıca karşı çıktı; taş ve sopalarla karşı saldırıya geçti. Düşman, kitlenin bu kararlı tutumu karşısında cenazeleri vermek zorunda kaldı. Ve yoldaşlarımızın cenazeleri binlerce yurtseverin katıldığı bir törenle defnedildi.

Ayrıca, ocak ayının ilk haftasında, Siirt'te yapılan yoğun operasyonlar sonucu PKK'ya yardım ettikleri gerekçesiyle 22 kişi yakalanarak tutuklandı.

Sınırdan tampon bölge

Baştarafı 1. sayfa

Sinsi amacına ulaşıp ulaşamayacağını da önümüzdeki günler gösterecektir. Ama geçmiş örneklerin de gösterdiği gibi, bunun da bir fiyatı ile sonuçlanacağı açıktır. Çünkü devrimci savaşımız çok daha etkinleşmiş, halkımız ise daha da bilinçlenmiştir. Bu iki olgu, özel savaşın her türlü yaptırımını boşa çıkaracak güçtedir. Yalnız sınırı insandan arındırma işlemi, salt bir göç ettirmeyle sınırlı değildir. Kapsam ve hedefleri daha da geniştir.

TC, Özel Hal Bölge Valiliği'ne dayanarak, özel savaş yürütmeye çalıştı. Fakat sömürgeci Vali, iki yıllık faaliyeti içinde rolünü oynayamadı. Devrimci savaşımız gelişim ve yükselişini sürdürdü. Böylece işlevsiz kalan özel valilik kurumunun rolü değiştirildi. Fakat tamamen kaldırma yoluna gidilmiyor. Aslında böyle bir duruma başvurulması düşünüldüğü halde, bu özel savaşın yetmezliğini daha açık sergileyeceğinden, kaldırma yerine rolü değiştirilerek teknik

düzeyde yararlanılacak bir kurum olarak ele alınıyor. Yetkileri ise Genelkurmaylık devralıyor. Yani özel savaşı bundan böyle bizzat Genelkurmay yürütecektir. Dolayısıyla özel savaş bir milyona yakın Türk ordusunun birinci sorunu haline getiriliyor. Bu yüzden Valinin yetkileri peyderpey devralıyor. Yine aynı habere göre; "Teröristlerin kaçak yollardan geçişlerini önlemek için sınırların aydınlatılması ve fiziki engellerin oluşturulması çalışmaları, bundan böyle Milli Savunma Bakanlığı tarafından yapılacaktır. Bu arada Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin görüşleri de dikkate alınacak." Görüldüğü gibi sömürgeci Vali'nin rolü sadece danışılan teknik bir kurum kapsamındadır. Bakanlık, sınırdan fiziki önlemleri geliştirecek, sorumluluğu da Kara Kuvvetleri üstlenecektir.

Yine sınırdan oluşturulacak tampon bölge, kurtuluş savaşımızın dış dünya ile bağını kesmeyi amaçlıyor. Bu, düşmanın savaşı-

mımızı içte halkımızdan, dışta ise dünyadan izole ederek tecrit etme ve buna dayanarak kontrol altına almayı hedeflemesidir. Ayrıca mücadelemizin Kürdistan'ın diğer parçalarla bağını koparmak, oluşturulacak fiziki engellerin hedefi arasında bulunmaktadır. Zaten Kuzey-Batı Kürdistan'da da gittikçe eyaletleri kendi içinde bölgelere ayırmak ve birbirinden tecrit etmeyi tel örgülerle sağlayamamaktadır. Çünkü böyle bir uygulamanın içte ve dışta getireceği siyasi sorunların altında tamamen ezileceği gibi, ekonomik gücü de bunu finanse etmeye yetmeyecektir. Bu nedenle sınırlarda tampon bölgeler oluşturma yoluna gidiyor. Aynı anda sınırın tümünü de insandan arınmış bölge haline getirmeyi göze alamamaktadır.

Haberde, "Sınırdaki sıfır noktada 112 köy bulunduğunu belirten yetkililer, bunların tamamen kamulaştırılmasının şimdilik mümkün olmadığını söylediler" (agy.) denilerek, bu durum ortaya konuyor.

Zaten, Irak sınırının güney tarafını tampon bölge haline getirmiş durumdadır. Kuzeyini de TC, tampon bölge haline getirerek sınır boyu askeri bölge olarak ilan edilecektir. Böylece sınır boyu askerlerin "Atış alanı" halini alacaktır. Yine TC, Irak'la sıcak takip anlaşmasını yenilemeye çalışarak denetimi ve sal-

dırganlığını Güney Kürdistan'a kadar uzatacaktır.

TC'nin '92'ye kadar oluşturduğu özel savaşın yeni planı, sınır bölümünü böyle ele almaktır. Ayrıca sömürgeci Valiliğin yetkilerinin tümünden Genelkurmaylığa devredilerek teknik ve danışman bir kurum düzeyine indirgenmesi, bir gerçeği çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. 5 yıldır süren kurtuluş savaşımızı karşısında Türk özel savaşı bu etapta yenilmiştir. Geliştirilen özel savaşın yeni yönelimiyle savaşın ikinci etabı daha ileri bir boyutta ve kapsamda başlamış durumdadır. Bu devrimimizin istikrarlı gelişimini göstermektedir. Ulusal kurtuluş mücadelemizi, ileriye doğru sıçratmakla TC'yi, her şeyi ile savaşa çekmiş olmaktadır. Mücadelemizin başından beri amaçladığı buydu: TC'yi mücadele ateşinin içine çekip parça parça yakmak. TC beklediği, hatta hayal bile edemediği bir yanılgıya düştü ve hedefine ulaşamayarak kaybettii. PKK ulusal kurtuluş mücadelesini yükselttikçe yükseltti. Bu önlenemeyen yükseliş karşısında TC, kendi koşullarında savaşıamaz duruma düştü. İşte bu koşullarda düşmanımızın hazırladığı ve geliştirdiği bu engeller, onun sonunu yakınlaştırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Gelinen noktada, devrimci savaşımız bunları rahatlıkla aşmada her zamankinden daha çok güç sahibidir.

Elmabahçe'de aileler zorla göç ettiriliyor

Türk sömürgecileri, Kürdistan'da içine düştükleri bataktan çıkmanın çaresini, insanlarımızı zor ve tehdit uygulamalarıyla göç ettirmekte arıyorlar. Kürdistan'da zorla göç ettirilmeyi yaşamın bir parçası haline getirirken, özellikle toplu göçlerin karşıt direnişleri ortaya çıkaracağını hesaplayarak, aileleri tek tek göç ettirmeye çalışıyorlar. Bunun son örneklerinden biri de Mardin merkezine bağlı Elmabahçe köyü Birlik mezrasında yaşandı.

Birlik mezrasında oturan Söğüt ailesi, en son 26 Aralık'ta evi, özel tim elemanları tarafından basıldı. Evin her tarafı didik didik aranırken bütün eşyaları parçalanıp kullanılmaz hale getirildi. Sadece dokunulmayan pekmez küpüne de çamur atılıp iyice karıştırıldı. Aile fertlerine en ağır küfürler ve hakaretler yapıldıktan sonra, "Ermenisiniz, teröristler sizden yardım görüyor, bir haftaya kadar pılınızı pırtınızı toplayıp buradan göç etmezseniz evinizi başınıza yıkarız" (Cumhuriyet, Aralık 1989) tehdidini savurup ayrıldılar.

Söğüt ailesinin büyüğü 65 yaşındaki Davut Söğüt, konuya ilişkin; "Ermeniler de insandır, ancak ben müslümanım, Ermeni değilim. Kendimi bildim bileli, namaz kılar, ibadetimi yaparım. Neden böyle yalanlar uyduruyor? Bu gibi bahanelerle bizi dededen, babadan kalma topraklarımızdan kovmaya çalışıyorlar" (aynı gazeteden) diyerek tepkisini ortaya koyuyor.

Ayrıca daha önceden de evleri çeşitli defalar basılıyor. Davut Söğüt, iki kez Mardin Merkez Komutanlığı'na götürülüyor, her seferinde üç gün süreyle göz-

altında tutuluyor, işkence yapılarak; ya korucu, ya da muhbirlik yapması kabul ettirmeye çalışılıyor. Yine yeğeni Süleyman, 9 gün aynı yerde gözaltında tutuluyor, işkence ile koruculuk, ya da muhbirlik yapmaya zorlanıyor. Özellikle de her aileden en az bir kişinin korucu, ya da muhbir olmasının zorunlu olduğu belirtiliyor, "Aksi halde köyünüzü terkedeceksiniz" deniyor.

Birlik mezrasında benzeri uygulamalar 5 ailede denendi ve bu aileler Kızıltepe'ye göç etti. Yine iki aile daha Kızıltepe'ye göç hazırlıklarını yürütüyor. Hepsinde de gerekçe aynı: "Koruculuğu kabul etmemek, Ermeni olmak ve PKK'ye yardım etmek."

Faşist TC, Kürdistan'da yürüttüğü özel savaşın çıkmazını halkımızı zor, işkence, tehdit ve şantajla göç ettirerek aşmak istiyor. Bunun için de insanlarımızın önüne iki seçenek koyuyor. Birincisi; özel savaş birliklerinin hizmetinde korucu, ya da muhbir olarak çalışmak, ikincisi; bunun kabul edilmemesi durumunda göç etmektir. Bu ikisinden birini uygulamaması halinde de, "evinin başına yıkılacağı" tehdidi yapılmaktadır. Yani ailenin tümünden imha edileceği açıkça beyan ediliyor.

Bu örnekte dikkat çeken nokta; TC'nin her aileden en az bir kişiyi kendine bağlamaya çalışmasıdır. Çünkü bununla aile üzerinde denetim kurarak, yavaş yavaş çekiceğini hesaplıyor. Bunu yaparken, önce ailenin özelliklerini tesbit ediyor. Şayet para ve diğer maddi-manevi çıkarlarla ailenin en az bir ferdi satın almayı başaracağını tesbit

Kürtçenin yasallaştırılmasındaki amaç

Baştarafı 1. sayfada

namayacak" diye. Türk sömürgeciliğinin Kürt düşmanlığı gözönünde bulundurulursa kendisi açısından yargılanmanın gerekçelerinin bol olduğu kabul edilecektir. TC'ye göre, onu kabul etmeyen her Kürt bir suçlu; kabul eden ise ıslah olmuş ve kullanılmasında yarar olan bir suçludur. İşte bu şekilde değerlendirilen bir halkın dili üzerindeki yasak kaldırılıyor veya kaldırılmıyor, ne farkedir!

SHP'nin girişimiyle bu yasağın kaldırılmak istenmesi de tesadüf değildir. Bu, faşist rejimin "sosyal-demokrat" fikirli SHP'ye atfettiği rol gereğidir. Bu güven partinin, Kürdistan'daki anti-sömürgeci potansiyeli potasında eritme ve böylece bu potansiyelin yaratıcı gücü PKK'yi etkisizleştirme gibi bir görevinin olduğu biliniyor. Tabii ki, bu görevin başarıyla yerine getirilmesi için de, bazı göz boyamalarda bulunmak gerekiyor! Aslında SHP'nin Kürdistan politikasının ikiyüzlülüğü de ortaya çıkmamış değil; ancak koparılabildiği kadar bir şeyler koparılmaya çalışılıyor. Aynı SHP, Diyarbakır Belediye Başkanlığı'nı kazanmak için, 61 yaşındaki Saliha Şener'i mitingde konuştu-

muştı. Daha sonra Saliha Şener, Kürtçe konuştuğu gerekçesiyle 1 yıl cezaya çarptırılınca neredeydi?

Kürtçenin yasallaştırılması, TC'nin Avrupa'daki imajına da yarar sağlayacak. Rejim, AT'ye üye olmanın bitmeyen çabası içerisinde. Üyelik önündeki engellerin en büyüklerinden biri de Kürdistan sorunudur. Bırakalım ilerici ve demokratını, sıradan her Avrupalı için, bir dilin üzerindeki yasak, çağdışı bir uygulamadır. TC politikacılarının, uluslararası işbirliği toplantılarında en çok zorlandıkları konulardan biri bu çağdışı uygulamadır. Kürtçeyi duruma göre serbestleştirilerek, bu engel atılmak isteniyor.

Görünürde SHP'nin hazırladığı bu yasa tasarısının ANAP'tan ve özellikle Kürt milletvekillerinden de destek göreceği belirtiliyor. Yasayı en aktif destekleyenlerden ANAP'lı Siirt milletvekili Kemal Birlik ve Mardin milletvekili Nurettin Yılmaz, 7 Ocak 1990 tarihli Nokta dergisine yaptıkları açıklamalarla ne kadar has uşaklar olduklarını sergiliyorlar. "Ben de Kürdüm. Anadilim Kürtçedir" vb. sözler sanki büyük bir cesaret ve Kürt halkının dostuymuş gibi sarfediliyor. Bir dönemler, bu

SHP Van İl Merkezi'nde; "Ağalar Zirvesi"

Baştarafı 1. sayfada

Şamil İrtak, bir toplantı düzenlediler. Sözümona toplantı sonucunda, "PKK'ya karşı ortak hareket" edeceklerine dair Kuran'a el basarak ant içtiler. Ayrıca komşu bölgelerdeki Jirki, Pinyaniş, Halilan ve Kaşuran aşiretlerinin de bu işbirlikçi-uşak ağaların "zirvesi"ni destekledikleri belirtiliyor. Yine, Van yöresinde bulunan Şidan, Mengelan, Mamxuran, Brukan, Butin, Merzikan, Zevkan ve Goyan aşiretleri, kendilerine de yapılan çağrıyı karşılıksız bırakarak toplantıya katılmadılar.

Yapılan toplantı ardından bir de açıklama yapıldı. Açıklamanın bir bölümünde şu görüşlere yer veriliyor: "Hepimizin aslı Kürttür, bunu inkar etmiyoruz. Ama PKK'nın yoğun baskısıyla halkımız topraklarını, köylerini, evlerini terk etmektedir. İlkbaharda neyle ekim yapacağız, neyle geçineceğiz? Artık aşiretlerde yokluk, sefalet, açlık dönemi başladı. Hükümet terör olaylarına yıllardır gereken önemi vermedi. Kırsal kesimdeki vatandaşımız kaderiyle başbaşa bırakıldı..." (Milliyet, 8 Ocak 1990)

Aşiret reislerinin, bizzat SHP'nin girişimleri sonucu biraraya geldikleri açıktır. Bu, yapılan açıklamada kullanılan dille de doğrulanıyor. Yani açıklama, SHP'nin Partimize ilişkin düşmanca görüşünü yansıtır. SHP, bu girişimiyle Kürdistan halk kesiminde teşhir olduğunu kanıtıyor. TC "sosyal-demokrasi"sinin hiçbir dönem bu kadar açıktan aşiretlere dayandığı görülmemiştir. Aynı zamanda bu geleneği bozan SHP'nin, artık

yönlü açıklamalar, büyük cesaret isteyen anlamlı sözlerdi. Fakat günümüzdeki aşama, oldukça farklıdır. Siirt milletvekili Kemal Birlik'in konuya ilişkin açıklaması şöyle: "Üstelik bu yasalar birleştiricilikten öte, ayrımcılık yapmakta ve bunu körüklemektedir... Bence bu konuyu fazla uzatmaya gerek yoktur. Ne yani, tüpün patlamasını mı bekleyeceğiz?" Kemal Birlik, efendilerine bu şekilde akıl verirken; Nurettin Yılmaz da, "Sayın Cumhurbaşkanımız Özal, başbakan iken, bir görüşmemiz sırasında bu yasanın kaldırılacağına dair bana söz verdi... Bu konuda tüm Doğulu milletvekilleri olarak elimizden geleni yapacağız" biçiminde görüşünü dile getirerek, uşaklık yaptığı efendilerine umut bağlamaktadır.

TC, Kürdistan sorununda karşı karşıya kaldığı çıkmazı biraz da olsa hafifletmede, zaten işlenmeyen bu yasayı değiştirmeyi bir araç olarak kullanacak. Bugün Kürdistan'a yönelik her türlü politikanın ulusal kurtuluş mücadelemizin tasfiyesini amaçladığı bilinmektedir. Bu nedenle, TC açısından sorun, bu politikaları nasıl başarıya ulaştıracağıdır. İşte, bu yasa kaldırılır veya kaldırılmaz; bir değer ifade etmiyor. Olay, sömürgeci emeller kapsamında değerlendirilmek zorundadır. Önemli olan, buradaki ikiyüzlülüğü ve bununla ulaşılacak istenen hedefi görmektir.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelemize karşı aktif bir saldırının başına geçtiği ortaya çıkıyor. Van'ın, özel savaşın bir merkezi haline getirilmesinde SHP bir araç olarak kullanılıyor. Bu partinin bu şekilde açıktan ulusal kurtuluş mücadelemize yönelmesi, aslında özel savaşın ne kadar çıkmazda olduğunu gösteriyor. SHP, gün geçtikçe sömürgeci-faşist rejimin atfettiği rolü oynamakta yetersiz kalınca, daha fazla güç kaybederek devletin çıplak partisi durumuna düşüyor. Halk kitlelerinin ne çıkarlarını temsil edebiliyor ve ne de gerçek vaadlerde bulunabiliyor. Kala kala devleti koruma ve kollama görevine sarılıyor.

Belirtilmesi gereken diğer bir nokta da, ulusal kurtuluş mücadelemizin yarattığı etkinlik karşısında aşiret reislerinin güçten düşürüldüğüdür. Bu işbirlikçi-uşak aşiret reisleri, artık bir zamanlar etkinlik kurdukları yoksul kesimlere söz geçiremedikleri gibi, göbekten bağlı oldukları TC'den aldıkları destek de ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında tutunmaları için yetersiz kalıyor. Kürdistan'da halk kesimlerinden hızla tecrit olan SHP ve aşiret reisleri, kendilerini yaşatmanın yollarını arıyorlar. Açık ki, bu noktada SHP'yi SHP ile sınırlı tutmamak gerekir. Diğer bir deyişle ifade edilirse, SHP ile aşiret reisleri arasında TC ile Kürt egemen sınıfları derin bir bunalımı yaşıyorlar. Bu nedenle, bahsedilen "Ağalar Zirvesi" boş bir gövde gösterisinden öteye geçmeyecek ve ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında tutunma gücünü gösteremeyecektir.

"ARTIK GERÇEKLERİ GÖRMENİN ZAMANI GELMİŞTİR"

Berzveden Yanı Kurula'na

Arkadaşlar, ben şu anda Köln Cezaevi'nde bulunuyorum. Bulunduğum bölümde H. Hayri Güler arkadaşla tanıştıktan sonra DDKD (KKDK)'den ayrıldım. Buradan çıktıktan sonra en aktif şekilde mücadeleye katkıda bulunacağım. Bu yazıyı yayınlamanızı umuyorum.

Türk sömürgecilerinin uşakları olan Kürt küçük-burjuva teslimiyetçi güçlere hizmet eden dürüst niyetlilere sesleniyorum!

Bu yazıyı yazmayı gerektiren neden, 1977'den beri beraber çalıştığım birer küçük-burjuva reformist olan DDKD ve ÖY adlı örgütlerin gerçek niyetlerini ortaya çıkarıp, kitleler nezdinde tecrit etmektir. Çünkü bunun, bu iki örgüt yöneticilerinin ne kadar soytarı, ne kadar Kürdistan sorununa karşı samimiyetsiz olduklarını bildiğim için hala arkalarından giden iyi niyetli insanlardan, bunların gerçek kimliklerini ve yaptıkları hizmetin Kürdistan kurtuluş mücadelesine değil de, bu kaşarlanmış kişilere olduğunu bilmeleri açısından aydınlatıcı olacağını umarım. Dürüst insanlar çok iyi biliyorlar ki, bu iki

örgütün yürüttüğü temel propaganda TC sömürgecilerine karşı değil de Kürdistan'da sömürgeci güçlere karşı silahlı mücadele veren PKK'ye karşıdır.

Bu iki örgütün, PKK'ye karşı örgütsel faaliyetlerinden bir takım örnekler vereceğim. Hala bunlara sempati duyan insanlar da az çok biliyorlar ki, bu örgütlerin yöneticileri, gerçek anlamda Kürdistan halkının öz gücüne güvenmiyorlar ve samimi-dürüst değildirler. Örneğin, DDKD (KKDK) yöneticisi olan Ö. T. adındaki şahıs sürekli, "İşte bu halk adam olamaz. Bu halka ne yaptıysak yaramadı. Bu halk kadar nankör bir halk daha yoktur. Ben sömürgecilerin yerinde olsam daha fazla baskı yapardım. Ancak, o zaman akli başına gelirdi" biçimindeki konuşmalarına çok şahit oldum.

ASKERLİK ANILARIM

Ben, Patnos 34. Piyade Alayında asker idim. Bütün askerliğim Kürdistan'ın sıcak savaş ortamında geçti. Bir gün gelen yeni bir emir üzerine Patnos'tan otobüsle Hakkari'ye hareket ettik. Hakkari Tugay Komando Karargahından Van'ın merkezine kadar operasyona geçtik. Benim de içinde yer aldığım piyade alayının gerçekleştiği bu operasyon, tam üç ay devam etti. Hep yaya yürüdük. Gerillaların korkusunun yanı sıra, askerler hem psikolojik ve hem de fiziki olarak perişan olmuş bir duruma gelmişlerdi.

Bu üç aylık operasyondaki amacımız, yol boyu karşılaştığımız tüm yerleşim alanlarını aramak, halka zulmetmek ve Apocu avına çıkmaktı. Ancak Apocu avına çıkılmaz derken, hep kendimiz avlanıyorduk. Bir seferinde alaydan cemeşlerle bize yemek ve teçhizat getiriliyordu. Yolda Apocuların pususuna düğüler. İçindeki personeller imha edildiği gibi, eşyaların tümüne de el konulmuştu. Olay yerine gittiğimizde, sadece yakılmış cemeş iskeletiyle ve yerde uzanan asker cesetleriyle karşılaştık. Bu olay hepimizi etkilemişti. Durumu farkedene yüzbaşı hemen başladı nutuk çekmeye ve tehdit savurmaya. Tüm askerler bu sonu gelmeyen yolculuktan artık bıkmışlardı. Çünkü, ölüm gün geçtikçe yaklaşıyordu. Zaten boş boğuna bu dağlarda dolatırılıyorduk. Hatta Apocular iki sefer yanıımızdan geçmelerine rağmen komutanlarımız çatışmaya girme cesaretini bulamadılar. Bizim tabur komutanı bize aynen şunları söyledi: "Bakın oğlum, Apocuları görüyorsunuz; sakın ateş etmeyin." Tabii ki

biz de buna seviniyorduk. Çünkü bizim de hesabımıza geliyordu. Zira günlerimizi sayıyorduk. Açıkça şunu belirtiyim ki, o esnada değil Apocu, tavşan bile vuracak durumda değildik.

Zaten bize bir nebeze de olsa yaşama umudu veren şey ise; "Apocuların rütbesiz askeri değil de komutanları vurdukları" söylentileriydi. Bir de Kürdistanlı olmam ve zorunlu asker olmam, beni hem kahrediyordu ve hem de "Türk mehmecliğinin" bu halini görmem, bende içten içe bir sevinç havası yaratıyordu. Ve kendi kendime kesinlikle şu yemini içmiştim: "Şayet Apocularla karşılaşsaksak, silahımı mutlaka faşist komutanlara çevirir, onu geberttikten sonra fırsatını bulursam gerillalara katılacağım." Zaten bize hiç güvenmedikleri belliydi. Her fırsatta, bunu yüzümüze karşı söylüyorlardı.

Uzun bir cefadan sonra teske-remi nihayet aldım ve memleketim olan Nusaybin'e geldim. Nusaybin'de çok değişik bir manzarayla karşılaştım. Tanıdığım herkes, 7'den 70'e Apocu olmuş ve onlara hem yardım ediyor, hem de açıktan propagandalarını yapıyordu. Ailem dahi bu saflarda yer almıştı. Bu durum karşısında Türk askerliğini yaptım diye halka karşı utanıyor ve kendimi hep suçlu hissediyordum. Ancak bundan böyle üzerime düşen yurtseverlik görevlerini yerine getireceğime and içiyorum.

-Biji Serok APO!

-Biji PKK-ERNK-ARGKI

Nusaybin'den F.
4.11.1989

Yine aynı şahıs, PKK aleyhtarı verdiği bir seminerde PKK Genel Sekreteri için, "Bu adam apolitiktir. Teori düzeyi çok zayıftır, cahildir. İnsanlara karşı sanki kinlidir, insanları harcamaktan zevk alıyor. İnsanlarını, henüz Kürdistan'da silahlı mücadele koşulları olmamasına rağmen, bile bile ölüme gönderiyor. Zaten gidenler de apolitik, cahil insanlardır ve köylüdürler. Bu cahil köylülerle nereye kadar gidecekler" diyordu. Yani bu satılmış yöneticiler, Kürt köylüsünü, işçisini öylesine küçümsüyorlar, öylesine hor görüyorlar ki, insan bunların yanında Kürt olduğundan utanacak duruma düşüyor. Yine kendi aralarında şakaştıklarında yöneticilerden A. D. hep, "Yahu arkadaşlar bence Konyalı Kürtler ilticaları oluncaya kadar, Maraşlılardan aidat alınmaya kadar ve işçilerle de devrim oluncaya kadar beraber olacağız; ondan sonra herkes kendi seviyesine göre muhatap olacak" diyordu. Yani bunlar halkımızla alay ediyorlar, hor görüyorlar. Tıpkı sömürgecilerin halkımızı hor gördükleri gibi. Yine Ö. T. adındaki şahıs, PKK aleyhtarı bir seminerde, 1984'ten beri yürütülen silahlı mücadeleyle ilgili yaptığı bazı açıklamalarda, "Bu MIT'in bir provokasyonudur. Kürdistan'daki baskıları, zulmü haklı göstermeleri için bir senaryo hazırlanmış ve PKK'yi bu oyuna alet etmiştir. Yani PKK; MIT'in elinde bir piyon görevini görüyor. Yoksa sömürgeciler isterse bir günde PKK'yi ve onun silahlı mücadelesini dağıtırlar. Biz başından beri diyoruz, bu örgüt (PKK) karanlık örgüttür. Bugün onu bir taraftan faşist Irak rejimi, Irak Kürdistan'ındaki örgütlere karşı kullanıyor, diğer taraftan Türk MIT'i, Türk ve Kürt örgütlerine karşı kullanıyor ve örgütlerin önder kadrolarını vurduruyor" biçiminde görüş belirtiyordu.

Bu şahıs ayrıca şunu diyordu: "PKK Kürdistan'da çocuk-çocuk demeden insanlarımızı öldürüyor." Yani onlara göre, Kürdistan silahlı mücadelesini boğmak için Türk devletinin silah ve para vererek örgütlediği milisleri PKK vurmamalı! Kendilerine, "Köy korucularına karşı nasıl davranmalıdır" diye sorulduğunda, "Onları örgütlemek lazım, onlar da Kürttür" cevabını veriyordu. "İyi ama onları PKK'ye vurdugu darbeyi, TC ordusu vurmamıştır, buna ne diyorsunuz?" "Yok" diyorlar, "PKK'nin gücü asker ve polise yetmediği için, çekindiği için o zavallı insanları vuruyor. Ve ardından propaganda yapıp, 'İşte biz TC'ye karşı savaşıyoruz, ama bu milisler bırakmıyor, engel teşkil ediyorlar, onun için biz de mecburi onları vuruyoruz' biçiminde kendilerini haklı göstermeye çalışıyorlar." Kısacası, "PKK" diyorlar, "Kürt halkının

düşmanıdır."

Diğer taraftan aynı şahıs sürekli, "PKK'lilerle tartışmayın, çünkü onlar cahildirler, teoriyi bilmezler, hemen kavga yaparlar, sonra da çekip vuruyorlar. Zaten biliyorsunuz onlara giden bir daha ayrılmaz, ayrıldı mı hemen vuruyorlar, hem de ailesine zarar veriyorlar. Yani her yönüyle çıkmaz bir örgüttür. Yani insanlara öylesi bir korku veriyorlar ki, ne devrimci, ne de direnişçi bir ruh kalıyor" diyordu. Şimdi ben, onların arkalarından giden insanlara soruyorum: Onların bu yaptıkları ile TC'nin yaptıkları arasında ne fark vardır? TC de insanlarımızı özünden boşaltıp kendi ulusal varlığına yabancılaştırmak için elinde bulunan tüm olanakları seferber ediyor ve nitekim aynısını bunlar da yapmıyorlar mı? O zaman onlar da TC gibi halkımızın düşmanları değiller mi? Artık gerçekleri görme zamanı gelmiştir. Ben de 1977'den bu yana Kürdistan halkına hizmet ettiğimi zannediyordum, ama bugün çok iyi anlıyorum ki, 12 yıldır Kürdistan halkına değil, onlara hizmet etmişim. Bugün onlardan ayrıldıktan sonra gerçek kişiliğimi buldum ve en aktif şekilde onlara karşı mücadele verilmesi gerektiğini anladım. Çünkü bu yönetici uşaklar, zerre kadar yurtseverlik ruhunu taşımıyorlar. Gerçek anlamda halkımızın kurtuluşundan yana değiller. Ama devrimcilik, yurtseverlik maskesi altında halkımızın hedefini karartıp, duygu sömürsü yapıyorlar. Bunlar halkımızın yöneticileri, önderleri olamazlar. Bunların özel yaşantılarına gelince, çoğunun altında özel arabalar var ve evleri son derece modern eşyalarla donatılmıştır.

Tabii iyi niyetli insanlarımızın sırtından çok iyi yaşam sürdürüyorlar. Bağış kampanyası açıp, "Cezaevindeki insanların ailelerine yardım edeceğiz" adı altında toplanan parayı yiyip bitirdikten sonra tekrar başka gerekçelerle yeniden, bağış kampanyaları açarlar. Mesela DDKD (KKDK) 1982'den 1987'ye kadar, "matbaa alacağız" diye tam 4 defa kampanya açtı. Her defasında topladıkları paraları yiyip bitirdiler. En sonunda 1988'de bir matbaa satın aldılar. Yani duygu sömürsü ile iyi niyetli insanların çalışarak kazandıkları değerlere göz dikmişler ve onları soyup soğana çeviriyorlar. Halkımız arasında bu tür insanlara üçkağıtçı deniyor ve gerçekten de bunlar üçkağıtçıdır. Bir an önce bu üçkağıtçıların maskelelerini düşürüp yüzlerine tükürmek gerekir.

Şimdi benim gibi senelerdir onların propagandalarına kapnıp, hala onların arkasından giden iyi niyetli insanlara sesleniyorum: Kürdistan gerçeğine dönmenin zamanı gelmiştir. Vakit geçirmeden onların maske-

lerini kitlelerin içinde düşürüp yüzlerine tükürün. Gün, artık onlara hizmet etme günü değil, safları pekiştirme günüdür. Gün, PKK önderliğinde Kürdistan'daki silahlı mücadeleyi destekleme günüdür. Gün, özgür bir toprak parçasını kurtarmak için savaşıma günüdür.

-Kahrolsun sömürgecilik, reformizm ve her türden teslimiyet!

-Yaşasın PKK önderliğindeki silahlı direniş hareketi!

Devrimci Selamlar
Serdar

Vatanımız uğruna

Savaşta hiçbir zaman yenilmeyiz
Yenilmeyi de hiçbir zaman sevmeyiz
Vururuz vuruluruz da Kürdistan uğruna
Vatanımızdır hiçbir zaman vermeyiz

Kürdistan
askerinin sözü birdir
Vatanımızı hiçbir zaman düşman eline vermeyiz
Bu şanı daima yürüttük yürüteceğiz
Düşmanlarımızı her zaman ezerek yeneceğiz

Düşman ah demeden tetiği çekeceğiz
Kürdistan anavatanımız onun için öleceğiz
Kanımız yerlerde sel gibi aksa da Kürdistan yurdumuzu düşmana vermeyiz.

Kürdistan yurdumuzu seveceğiz
Onun uğruna her an öleceğiz
Düşmanları acımadan ezeceğiz
Vatanımız uğruna canımızı vereceğiz.
Düşmanın kanını yerlerde akıtacağız
O an unutmayalım bizler..

hedefte düşman
KÜRDİSTAN vatanımız için savaşıyoruz...

Suphi/Hamburg

BERXWEDAN GAZETESİNE

Bölgemizde ilk kez 11 demokratik kitle örgütünün katıldığı bir sergi düzenlendi. Bu sergide Kürdistan Komitesi de yer aldı. Kürdistan Komitesi'nin yer aldığı bu serginin açılışı ise, bölgemizdeki yurtsever ailelerimizin çocuklarından oluşturduğumuz folklor ekibimizin sunduğu oyunlarla başladı.

Bu sergiye; İnsan Hakları Birliği, Uluslararası Af Örgütü, Fas'taki baskılara karşı Fas Öğrenci Gençlik Komitesi, Halklararası Kardeşlik ve Irkçılığa Karşı Komitesi (MRAP), Yeni İnsan Hakları Komitesi, İşkencelere Karşı Hristiyanlar Hareketi Komitesi (A.C.A.T) katıldılar.

Üç gün süren bu sergi, 8 Aralık 1989 Cuma günü öğleden sonra başladı ve 10 Aralık 1989 Pazar gününün akşamına kadar devam etti. Sergide Kürdistan Komitesi'nin hazırlamış olduğu tanıtım kösesi ve yayın sergisi, izleyici olarak katılan yüzlerce kişinin dikkatini çekti. Ülkemizin jeopolitik konumu ve tarihi bilgilerin ağırlıklı olduğu tanıtım sergisinde; ayrıca Kürdistanlı kadınların sosyal yaşam içindeki yeri ve hapishanelerde insanlık onurumuzun simgesi haline gelen direnişçilerimizin fotoğrafları tanıtıldı. Bu arada, ülkemizi ve mücadelemizi tanıtan video kasetleri sergi boyunca, izleyiciler tarafından dikkatle izlendi.

Serginin kültürel bölü-

münde, müzik ve folklor grubunun sunduğu oyunlar ve türküler dakikalarca alkışlandı. İzleyiciler, beğenilerini dile getirdiler. Sergi bitiminde, folklor ekibimiz bölgesel çocuklar şölenine davet edildi. Bölgemizde yayınlanan büyük tirajlı L'EST REPUBLICAIN gazetesi muhabiri, Kürdistan Komitesi yetkilisi ile röportaj yaptı. Nancy'de yayın yapan bölgesel Radio Facet de Kürdistan Komitesi yetkilisi ile kısa bir röportaj yaptı. Ayrıca bu radyo Gençlik Komitemiz ile de 4 Ocak 1990 tarihinde kültürel temelde bir program yapmak üzere randevu verdi.

Yine Nancy şehrinde ilk kez **"KÜRDİSTAN'IN SESİ"** adlı radyo yayınına gerçekleştirdik. 25 Aralık 1989'da gerçekleştirmiş olduğumuz ilk yayını, bundan böyle her hafta Perşembe günleri saat 18.00-20.00 arası ikişer saatlik programını devamlı sürdürülecektir. Şimdilik 40 km'lik alanda dinlenebilen yayını, ayrıca, bölgemizde yaşayan göçmenlerin sosyo-ekonomik yaşamlarına yönelik röportajlara da yer veriyoruz.

Nancy-Gençlik Komitesi

Montbéliard'daki Yurtseverler Yeni Bir Dernek Açtılar

(Montbéliard/Berxwedan)

16.12.1989 tarihinde yaklaşık 75 kişinin katıldığı bir toplantı ile, Fransa'nın Montbéliard alanında, bundan üç-dört yıl önce, çeşitli nedenlerden dolayı kapatılan **"Komela Karkerên Welatparêzên Kurdistan"** (K.K.W.K.) derneği yeni binasında çalışmalarına başladı.

Toplantı ilk önce tüm devrimci şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. Daha sonra günün anlam ve önemini belirten bir konuşma yapıldı ve yeni derneğin amacı ve hedefleri üzerinde duruldu.

Konuşmadan sonra ise tüm

yurtsever ailelerin hazırladığı yemek ve pastalar dağıtıldı. Ardından ise açılış programının kültür bölümüne geçildi. Bu bölümde Montbéliard Koma Cudi müzik ve folklor grubu gösterilerde bulundu. Büyükler ve küçüklerden oluşan Koma Cudi, tek tek ve koro halinde söylediği türküler ve sunduğu folklor oyunları, yoğun ilgi ve alkış topladı. Özellikle Koma Cudi'nin çocuklardan oluşan ekibi, yurtseverlere coşkulu anlar yaşattı. Son olarak "Apo Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde herkes halaya kalkarak, derneğin açılışı büyük sevinç ve coşkuyla kutlandı.

AÇIKLAMA:

Berxwedan'ın 31 Aralık 1989 tarihli 92. sayısının başlığı, baskı hatası sonucu, kırmızı yerine siyah çıkmıştır.

Tilburg'da bilgilendirme toplantısı

(Amsterdam/Berxwedan)

Hollanda'nın Tilburg şehrinde Hollandalıları bilgilendirmek amacıyla bir toplantı yapıldı. Toplantıya 100 dolayında Hollandalı ve Kürdistanlı katıldı.

Yapılan konuşmada Kürdistan tarihi, kültürü ve siyasal durumu kısaca aktarıldı. Ardından belgesel dia filmleri gösterildi.

DÜZELTME:

Gazetemizin 30 Kasım 1989 tarihli 90. sayısında, S. Erdem imzalı **"Sosyalist ve demokrat Alman kamuoyuna"** başlıklı yazıda "Ama bu dava..." ile başlayan paragrafın 2. cümlesi, bir atlama sonucu, "Tüm sosyalist burjuvazinin ve ırkçı-faşist güçlerin bu oyununa karşı mücadele etmesi gerekiyor" geçiyor. Doğrusu şudur: "Tüm sosyalist ve demokratik güçlerin, bu gerçeğin bilincine vararak, emperyalist burjuvazinin ve ırkçı faşist güçlerin bu oyununa karşı mücadele etmesi gerekiyor."

Belli bir bilgilendirme yapıldıktan sonra, tartışma bölümüne geçildi.

Bilgilendirme toplantısı olumlu bir sonuca ulaştı.

Düşünmeden

"düşünce" üreten düşüncesizlere!

böyle bir saldırıyı öne çıkarmak için baştaki faşist iktidara akıl hocalığı yapmanız boşunadır.

Sayın Bil, yazısının bir diğer bölümünde ise; **"Aslına bakılırsa Kıbrıs'ta Rumlar istedikleri kadar silahlansınlar! Artık dünyada hiçbir toplumun diğer bir toplumu azınlık sayarak ezebileceğini sanması kadar aptallık düşünülemez"** diyor. İşte Sayın Bil, bilmeden bir gerçeğe parmak basıyor. Ve buna ek olarak biz de diyoruz ki; dünyada hiçbir toplum, halkları köleleştiremez, onların dillerini, kültürlerini, ulusal birliklerini hiç mi hiç inkar edemez. Etmeye teşebbüs edenler kadar da aptal, ikiyüzlü ve küstah olamaz. Ama var işte böylesi aptal ve ikiyüzlü, hem de bir devlet; o da TC'dir. Bu sömürgeci devlet, ne yapıyor biliyor musunuz Sayın Bil? Bulgar Türkleri'ne ve Yunanistan'da Trakya Türkleri'ne yapılanları kınıyor. Peki, yirmi milyonluk Kürt halkına yaptığı insanlık dışı haksızlığa ne denmeli?

Sayın Bil, size şunu da sormadan edemeyeceğim: Sizin gözleminiz, herhalde miyoptur. Çünkü sınır ötesi olayları görüyorsunuz ama, kendi ülkenizdeki gelişmeleri her nedense ne görüyorsunuz ne de buna bakmaya yüzünüz tutuyor. Bugün Kürt halkının savaşıçılarını "terörist" diyorsunuz. Eğer zahmet olmazsa lügatları açın, "terörist" kelimesinin anlamına bakın ve tarafsızca düşünün. Çünkü basın mensubunun görevi; tarafsız olmaktır. Sonra da kendi kendinize sorun; terörist TC midir, yoksa köleliğe isyan eden Kürdistan halkının özgürlük savaşıçıları mıdır? Bizde bir atasözü vardır, derler ki, "Kendi gözündeki merteği görmeden, elin gözündeki çöple uğraşma!" Yirmi milyonluk bir Kürt nüfusu, Kürdistan ve Türkiye alanında varken; bu halkın elinden dili, kültürü alınmışken; bu halk çocuklarına kendi atalarının Kürtçe isimlerini veremezken (çünkü yasaklanmıştır); köylerin isimleri tamamen değiştirilmişken ve TC, 800 bine yakın askerini, polisini, kontarasını, mitini, köy korucusunu, uşak aşiret yapısını vs, vs. bu halkı katliamdan geçirmek için saldırtırken, daha siz kalkmışsınız bu halkın haklı davasını inkar ediyorsunuz. Ve başka yerlerle bağlantısını kurmaya çalışıyorsunuz. En vahşi bir şekilde bu halka saldıran sizsiniz; insan pisliği yedirtcek kadar alçıyorsunuz. Suçluları, ifade vermeye bile gelmiyor. Tarlasında hayvanlarına ot biçen insanları kurşuna diziyorlar, tanımasınlar diye bir de cesetlerini yakıyorlar. Gazete, radyo ve televizyonunuz da "teröristler vurdu" diye haber veriyorlar. Daha sonra suçlular, ellerini kollarını sallayarak yeni yeni katliamlar geliştiriyorlar. Köylerinden daha uzaklaşmadan, pazarda eşyalarını satmak üzere yola çıkan köylüleri de kurşuna dizdiler. Yine bağırđınız, "teröristler" diye. Bu köylülerin cenazeleri gömülürken orada bulunan bir yüzbaşı halka dönerek, **"Ha bir it ölmüş, ha bir Kürt**

ölmüş. Bugün altısı, yarın yüz-altısı ölecek, kimse hesap sormaz" diyor. Ondan hemen önce, elikanlı Genelkurmay Başkanı'nız, basına diyor ki: **"Bilerek veya bilmeyerek, teröristlerin yanında yer alan, yani onlara; ekmek, su veren veya yol gösteren her kim olursa düşmandır. Düşmana da savaş kurallarına göre gereken dersler verilir. Çünkü PKK bize karşı silahlı savaş yürütüyor, tabii biz de onlara daha fazlasını yönelteceğiz."** Bunun gibi daha bir sürü açıklama, basında sınırlı da olsa yazıldı. Herhalde bunları okumuşsunuzdur. Bir de savaşın kurallarından bahsediyor, ama bunun hiçbirisine uymayı kabul etmeden sürekli sivil halka ve savaş esirlerine yöneliyorsunuz.

Siz de kalkmış yazınızın bir diğer paragrafında; **"Oysa Kürtler, Türkiye'de asla bir azınlık değildir. Türk ulusal birliğimizin bir parçası olmuşturdun Aralarında halen kendi dillerini konuşuyorlar. Bunun yadırganacak hiçbir yanı yok. Önemli olan bizim vatandaşlarımız arasında bir fark gözetmemiş olmamızdır. O kadar fark gözetmiyoruz ki, bugün Büyük Millet Meclisimizde, Kürt kökenli milletvekillerimiz, hatta hükümetlerimizde bakanlarımız bile var"** diye yazıyorsunuz. Dilin serbestliğinden bahsediyorsunuz; nerde Sayın Bil? Mahkemelerinizde Kürtçe konuştu diye dünyanın cezasını alan yüzlerce savaş esirimiz var. Örnek olarak Sakine Cansız'ı gösterebiliriz. Gazetede çıkmıştı, **"Tek suçu Kürt olmak, cezası 76 yıl"** diye. Daha nice farklar var. Ama siz diyorsunuz ki, hiçbir fark gözetmiyoruz. Kürt kökenli milletvekillerinin olduğundan söz ediyorsunuz. Bu milletvekillerinizin de Kürtlüğe ve Kürdistan'a neler verdiği herhalde tarafınızdan biliniyor. Emperyalist efendileriniz, bunlardan bazılarını Fransa'ya çağırıp bazı görevler atfetmek istediler. Sizin "Sosyal Demokrat" partiniz, bunları hemen ihraç etti. Bunlar mı Kürt milletvekilleri? Sizler ve hükümetleriniz, Kürtleri yalnız yedeklerinde görmeye alışkınsınız. Efendileriniz de onlara bazı geylek vermek isteyince basınınızla hep bir ağızdan kıyameti kopardınız. Bu mudur fark gözetmemek?

Bu yörenin gelişmemesinin tek nedenini "alanın kısır ve verimsiz olması"nda görüyorsunuz. Buna kargalar bile güler. Var mı Kürdistan kadar zengin kaynaklara sahip başka bir ülke? Bunları saymakla bitiremeyiz. Bu kadar inkarcı bir temelde yaklaşmak alçakçadır.

Basın mensubunun görevi, toplumu her zaman doğru ve tarafsız bir şekilde bilgilendirmektir. Basın mensubuna başkalarına uşaklık ve yaltakçılık yapmak, kalemini başkalarının çıkarına kullanmak yasakmaz. Bu, basın mensubunun kalemine sürülen büyük bir lekedir.

Stuttgart
Berxwedan muhabiri
Aralık 1989

F. Almanya-PKK Davası tutuklularından Hüseyin Çelebi, gazetemiz aracılığıyla yurtseverlere sesleniyor:

"Mahkemenin, bizleri moral desteğinizden yoksun bırakma girişimini boşa çıkaralım"

Değerli arkadaşlar,

FAC emperyalizmi; Partimize, devrimimize ve halkımıza yönelttiği saldırısını bizlerin şahsında "PKK-Almanya Davası" nezdinde sürdürüyor. Bu amaçla bizleri iki yıla yakın bir zamandan beri özel cezaevlerinde yoğun bir baskı ve tecrit ortamında esir almış durumda. Ancak tüm uygulamalar bizleri hiçbir zaman yıldırma, yıldırma-yakmayacaktır, tersine karşılıklarına en yüksek bir moral, azim ve kararlılıkla dikilmişiz ve tarihi bir mücadelede görevimizi layıkıyla yerine getirmeye çalışıyoruz.

Hiç şüphesiz bu gücümüzün temel kaynağı halkımızın bizlere gösterdiği yoğun ilgi ve dayanışmadır. Her ne kadar bizleri sizlerden fiziki olarak tecrit etmişlerse de, bizler manevi olarak daima sizinleyiz. Her gün, hatta her an sizleri yanımızda hissediyoruz. Hele mahkemenin bağladığı ilk günden bu yana duruşma salonunu dolduran yüzlerce Kürdistanlı yurtseveri görerek, karşılıklı alkış tutarak, birlikte slogan atarak, birlikteliğimizin bu güzel örneğinden muazzam bir güç almaktayız.

Bu bağlamda bizlere ilk günden beri gönderilen yüzlerce dayanışma kartı ve mektubunun da apayrı bir yeri var. Ancak son haftalarda, özellikle bu kartların ve mektupların bizim için ne denli bir moral kaynağı olduğunu farkedenden mahkeme, yeni bir uygulamaya giderek, bu akışı durdurma çabasına girmiş bulunuyor. Gönderilen kart ve mektuplarda gönderenin adresi bulunmuyorsa bizlere verilmiyor, hatta durduruldukları bile bizlere duyurulmuyor. Ben şahsen üç mektubun böyle durdurulduğunu tesadüfen öğrenmiş bulunuyorum. Diğer arkadaşlar için de aynı durum söz konusu. Bu, her şeyden önce tamamen keyfi bir uygulamadır. Çünkü bundan birkaç ay öncesine kadar aynı durumdaki kart ve mektuplar bizlere veriliyordu. Bu da gösteriyor ki, onlar basit bir karttan bile korkuyorlar; vereceği moralin mahkeme salonunda kendilerine yöneleceğini biliyorlar. İşte bu nedenle de bu hakkımızı gaspetirmememiz gerekiyor.

Şimdi bu son uygulama nedeniyle **Berxwedan** aracılığıyla tekrar tüm yurtseverlere seslenmek istiyoruz. İsteyen ve durumu müsait olan her yurtsever, demokrat ve ilerici istediği zaman bizlere kart ve mektup gönderebilir. Ancak gönderilen bu kart ve mektuplara gönderenin adresi de yazılmalı. Buna dikkat edilirse mektuplar keyfi olarak durdurulamaz, en azından kimin mektubunu hangi nedenle durdurduklarını bildirmek mecburiyetindeler ve bizim o zaman itiraz hakkımız olabilecek.

Bu kısa duyuru ile mektubumu burada sonuçlandırırken, hepimizin ortak posta adresini

aşağıda bir daha yazıyorum. Tüm Berxwedan okurlarına en içten selamlarımı iletir saygılarımı sunarım.

Devrimci selam ve sevgilerimle

Hüseyin Çelebi
14 Aralık 1989

Tutuklunun ismi (...)
Adres: 5. Strafsenat des OLG
Cecillienallee 3
4000 Düsseldorf 30
F. Almanya

EMPERYALİZM, KÜRT POLİTİKACILARINI YARGILAYAMIYOR

(Berxwedan Muhabiri)

Mahkeme heyeti ne yapacağını bilemeyecek kadar aciz ve çıkmazda.

20.12.89 tarihinde Düsseldorf'ta tutuklu yoldaşlarımız şahsında bir zafer daha yaşandı. Bir tiyatrodan farksız olan Mahkemede Kürt yurtsever tutukluların birer neşe ve moral kaynağı olduklarını sevinçle gördüm. İşte H. Hayri Güler, konuşma sırası kendisinde olduğundan sevinçli, A. Haydar Kaytan elinde kalın bir kitap neşeyle Meral ile konuşuyor, Selahattin Erdem gülerek biz dinleyicilere el sallıyor. Diğer arkadaşlar, cam bölmeye yakın olan izleyicilere, cam bölmelere açılan küçük deliklerden dışardaki durumu soruyorlar.

Salon tıklım tıklım doluydu. Ajanlar, gorili andıran polisler, siyah ve kırmızı cübbeliler, sevinçten kalpleri fıkrıracakmış gibi olan dinleyici Kürt yurtseverler ve gazeteciler yerlerini almışlardı. Dışarıda sessiz sessiz yağın yağmurun altında yurtsever çevreler, içeri girmenin heyecanını yaşıyorlardı.

Hayatımda hiçbir şeyi bu denli sabırsızlıkla beklemediğim. Bu sabırsız bekleyiş bana anlatılması zor, zor olduğu kadar da müthiş bir gurur, bir onur ve bir kıvanç veriyordu.

Mahkeme salonunun o ortamını, güya bizleri yargılayan savcılarının psikolojisini, ruh hallerini görünce büyük bir gururla Partimizin nelere kadir olduğunu düşünmeden edemedim. Savcıların askı suratlarında sanki, "Bu ne beladır başımıza sardık" diye bir ifade okunuyordu.

Başlangıçta değişik bir takım noktaları kaleme almayı planlamıştım. Fakat mahkemenin durumu tam bir tiyatro ve komediyenlerin de bol olduğu mahkeme ortamında, avukat ve savcılarının karşılıklı konuşmalarını kaleme almayı uygun buldum. Bu konuşmalarda geçen bazı sözleri aktarmayı, okuyucunun mahkemeyi ve emperyalist

Sevgili dost,
Mahkeme salonunu, insan akvaryumunu hepimiz gördünüz. Kokuşmuş ve çöküşe mahkum olan bir sistemin bir avuç insan nezdindeki bu uygulaması aslında çok anlamlıdır. Gerekçe sözümona güvenliktir, ancak bu gülünç bir masaldan başka bir şey değil. Uygulamanın asıl nedenleri değişiktir. Her şeyden önce "yargılanan" sözümona biz bir avuç insanın, koskoca bir emperyalist sistemin en güçlü

devletlerinden biri olan FAC'ın güvenliğini bu denli önlemler gerektirecek bir tehdit unsuru olduğumuza ancak kargalar güler. Hayır, onların korkuları ve amaçları başka. Bu uygulama en başta bizim şahsımız için savunma haklarımızın gaspedilmesi anlamına geliyor. Demek ki bizim savunmamızdan korkuyorlar. Çünkü siyasi davalar her zaman sınıf savaşının yoğunlaştığı alanlardır. Sistem adına Alman emperyalist burju-

vazisi ile tüm ezilen sınıf ve halklar adına Kürdistan emekçi sınıfları temsilciliği kıyasıya bir mücadeleye girdi. Hakim sınıflar bu mücadelenin verildiği alanı kendileri belirlediği için, mahkeme salonundaki koşulları da kendi çıkarları doğrultusunda örgütlemişlerdir. Nasıl açık savaş alanlarında hakim sınıflar en gelişmiş teknik donanımlarına dayanıyor ve güveniyorlarsa, burada da salon düzenine dayanıyor ve güveniyorlar. Ancak bu

tarafından, sanıkların Kürtçesi tercüme edilemiyor."

H. Hayri:

"Bu kadar basit Kürtçe sözlerimi tercüme edemeyen bir tercüman burda işi ne? Kürtçe olarak 'avukat-savcı'yı tercüme edemiyor. Parmağıyla işaret ediyor; 'bu-o' diyor. Ben de anlamakta zorlanıyorum."

Savcı:

"Bana cümleleri alaylı anlatıyorsun."

Savunma avukatı:

"Bay Hess, bu da sizi kurtarmaz."

Savcı:

"Bay Güler, Türkçe-Almanca biliyor. Bilingli olarak savunmasını Almanca yapmıyor; bunu anlamıyorum."

Avukat:

"Aslında, Federal Savcı tarafından alaylı tavır geliştiriliyor. H. Hayri iki kelime Almanca konuştuğu için; Almanca konuşmasını istiyor."

Savcı:

"Bijî Kurdistan, ne demek?"

Tercüman:

"Tercüme etmek istiyorum, ama..."

Savcı, H. Hayri'ye:

"Mahkemeye hakaret edemezsin."

Sanıkların önündeki mikrofon kesilince, bayan avukat savcıya dönerek tepkili şekilde:

"Siz, onlara (tutuklulara) böyle bağıramazsınız. Onları kafeslere tıkamazsınız. Sözleriniz yakışsınız."

Diğer avukat, savcıya:

"Hep siz mi konuşacaksınız? Bırakın biraz da ben konuşayım."

Savcı, heyet arkadaşına:

"Ne oluyor, ne oluyor? Lütfen sakin olun, meseleye gelin."

Avukat, "Olaylar, saptırılarak zapta geçiriliyor."

Savcı tepki göstererek:

"Sizi uyarıyorum. Bu iddia çok kötü. Ben burada ne için oturuyorum!"

Avukat da karşılık vererek:

"Ben onunla tartışmak istemem; çünkü gülünç oluyor. Ben onun seviyesine inmem. Artık konuya dönün. Burayı tiyatroya çevirdiniz; oyuncuları da sizsiniz. H. Hayri, bir cümleyi Kürtçe olarak tam beş defa

şöyledi. Mahkeme tercümanları, bu cümleyi Almanca çeviremediler."

Savcı:

"Duruşma böyle devam edemez; kapatıyoruz."

Avukat:

"Bir dakika, bir dakika bekleyin..."

Savcı:

"Bu mahkeme ortaçağ mehkemelerini andırıyor, denildi."

Avukat:

"Ben öyle demedim."

Savcı: "Şöyledin tabii; niye reddediyorsun?"

Avukat:

"Bu ne biçim tartışma?"

Savcı, II. savcıya dönerek:

"Nasıl olursa olsun; sen yaz."

II. savcı:

"Yazıyoruz işte, görmüyorsunuz mu?"

Avukat:

"Burada olay yaratılmak isteniyor."

Savcı:

"Sana cevap vermek istemiyorum... Bir dakika bekleyin; protokol hakkında kısa bir karar alıp geliyorum."

Avukat:

"Sanırım duruşmayı yine erteleyeceksiniz. Federal Başsavcı, savunma avukatlarının davayı hasten sürüncemeye soktuklarını söylüyor. Aslında biz değil, bunu siz yapıyorsunuz. Dava ertelenmeyebilir."

Savcı:

"Biz, duruşmayı Kürtçe ile sürdüremeyiz... Bay Güler, yazılı konuşmasında Kürtçe konusuna hiç değinmedi. Biz eski tercümanı getireceğiz. Bakalım ne olacak? Duruşma bitti. Bir daha 2 Ocak'ta başlayacak ve öğlene kadar devam edecek. Artık sanıkların aralarında adliye memurları oturmaya-cak."

Duruşma bu şekilde bitirken, duruşmayı izleyen yurtseverler topluca, "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" ve "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur" sloganlarını atarak mahkeme salonundan ayrıldılar.

kadar güvendikleri donanımları doğru bir mücadele stratejisi ve taktiği karşısında, -açık savaş alanlarında nasıl mağlubiye uğrayabiliyorsa, bizim geliştireceğimiz doğru mücadele biçimleri karşısında- bu mahkeme de onlar için bir mağlubiye, bizim için ise büyük bir zafer olacaktır. Özelde ise bu salon düzeni Nazi döneminin hukuk sistemi ve "korkunç hukukçularının" (schreckliche Juristen) yargılandığı ve mahkum edildiği Nürnberg askeri mahkemenin aldığı kararın revizyonudur. Nürnberg'de korkunç hukukçular ve Nazi hukuk sistemi geliştirdiği yöntemlerden dolayı insanlığa karşı suç işlediği belirlenmiştir. Elimde çok güzel bir kitap var bu konuda. Nazi hukuk

sisteminin yargılandığı değişik mahkemelerin kararlarını bir dökümantasyon haline getirmiş bir araştırmadır. Nürnberg askeri mahkemesinin Nazi hukukçuları hakkında aldığı kararın gerekçeleri de yayınlanmış. Gerekçelerde Alman hukuk sistemin dünya hukuk sistemi olarak işletilmesi, özel mahkemelerin kurulması vs. suç olarak belirlenmiş. Yargılanan korkunç hukukçular ise ortak bir plan ve komplo hazırlamaktan, savaş suçlarını işlemekten, insanlığa karşı suç işlemekten ve caniyane bir örgüte mensup olmaktan hüküm giymişler. Şimdi bizim mahkeme ile paralellikten bahsedersen bu mektubum hiç şüphesiz durdurulur. Onun için daha fazla derinliğine gitmeyeceğim,

zaten yoruma gerek de yok.

Biz onikinci duruşma gününden beri cam bölmeli insan akvaryumuna karşı protestoda bulunuyoruz ve yerlerimize oturmuyoruz, duruşmaları ayakta izliyoruz. Mahkeme salonundaki bu acayip durum o sözümona hakimler heyeti tarafından normal karşılanıyor. Geçenlerde heyet başkanı, "Sanıklar kendi istekleriyle yerlerine oturmuyor" diyerek vurduymaz tavırlarını bir kez daha dile getirdi. Bu durumda bizlerin de daha değişik biçimler düşünmesi gerekiyor. Çünkü cam bölmeye karşı direnişimizin anlamı büyük. Kendimiz için hiçbir şey elde edemezsek bile, enternasyonalist sorumluluğumuz var. Zaten bizim dava birçok

uygulama için bir pilot davası. Pişmanlık yasasından tutalım, Lübnan'daki sözümona olayların FAC'da yargılanmasından, insan akvaryumuna kadar her biri FAC tarihinde ilk defa pratikte uygulanan yeni "hukuksal" işleyişlerdir. Biz bunu engelleyemezsek bunun ardı arkası kesilmez.

Bir olaya daha değineyim: Biz bundan birkaç ay evvel savunma hazırlıklarımızı tamamlamak ve davanın bir örgüte karşı açılan bir dava olması niteliğine uygun olarak, hepimizin bir araya getirilmesi için müracaatta bulunmuştuk. Şimdi gelen red kararı oldukça ilginç, red gerekçeleri olarak birkaç kanun maddesi sıralandıktan sonra, asıl neden olarak şu gerekçe gösteriliyor: 1988 güzünde PKK

içerisinde Hüseyin Yıldırım önderliğinde bir muhalefet grubu ortaya çıkmış. PKK'nin bu gruba karşı aldığı tavır nedeniyle ve sanıklardan bazılarının bu muhalefete katılma ihtimali var saymak gerektiğinden ve böylesi bir girişimi desteklemek için sanıkların bir arada kalmaları engellenmeli...

Tüm dostlara yeniden en candan selamlarımı iletir, sağlık ve neşe diler, saygılarımı sunarım. Esen kalın.

Devrimci sevgi ve selamlarımla

Hüseyin Çelebi
1 Aralık 1989

"B. Almanya'nın bu uygulamasını, halk olarak hiçbir zaman unutmayacağız"

Biliyorsunuz burada cezaevleri Temmuz-Ağustos aylarında yine genel bir eylemlilik yaşadı. İşkence altında iki arkadaşımız katledildi, onlarcası hasta ve sakatlık durumunu yaşadı. Hala da Aydın'dakileri kendilerini toparlamış değiller. Fii-liyattaki düşmanlık, Genelkurmay tarafından resmileştirilince bu mesajı alanlar da gereğini yaptılar. Cezaevlerindeki PKK'li tutsaklara bundan sonra bu tür yönelimlerin olması kimseyi şaşırtmamalı. Zaten bizlere her türlü saldırı hiçbir zaman durmadı. Basına yansıdı, bilmem okudun mu? Bölge Valisi Kozakçıoğlu yaptığı açıklamada, "bunların üç ayağı var; birincisi dağlarda, ikincisi yurtdışında, üçüncüsü de cezaevlerinde" tesbitini ortaya koydu. Birincisi zaten imha edilmek isteniyor, ikincisi için türlü çıkarma, saldırı ve operasyon her zaman konuşuluyor, düşünülüyor. Böylece üçüncüsüne de yaklaşımın ne olacağı ortaya konmuş oluyor. Bu yaklaşım sahiplerinden tutsaklara olumlu yaklaşım beklenbilir mi? "Bizleri savaş tutsağı kabul edin, fiiliyatta tutumunuz bu" diyoruz, onu da kabul etmiyorlar. Siyasi tutuklu da kabul etmiyorlar. Yok ille de "siz teröristsiniz" diyorlar. Nerede görülmüş bir terörist örgütün binlerce üyesinin cezaevlerinde bulunduğu!... Bu da tutmuyor. Cezaevlerinin tüzük, yönetmelik ve genelgeleri siyasi olmayan sıradan, adli tutuklular için hazırlanmış. Bunu dayatıyorlar; "bu yaşamı kabul edeceksiniz" diyorlar. Tutsaklar da kabul etmeyince sürekli kavga-döğüş ortaya çıkıyor. Bu anlayış sürdüğü müddetçe yaşantımızın istikrara kavuşması zor. Çünkü adliler için hazırlanmış, tam kölelik ve kişiliği eritme tüzüğü kabul etmemiz düşünülemez. Diğer bir sorun ise, dünyanın hiçbir yerinde bu kadar savaş esiri ya da siyasi tutsak cezaevlerinde yok. Dünyanın başka bir yerinde de bu kadar siyasi tutsağı adli tutuklu statüsüne koymaya çalışan

cezaevinde huzur sağlayamazsın. İşte, TC tüm bu çelişkilerini zor yöntemiyle çözmeye çalışıyor.

Son duyumlarımıza göre Aydın Cezaevi'ni tekrar restore edecekler. Eskişehir Cezaevi'ne nakledeceklermiş. Yaptıkları restore ile tek kişilik hücre ve 2-3 metrelik havalandırma ile tüm tutsakları birbirinden tecrit etmek istiyorlarmış. İşte yeni bir sorun kaynağı. Sanmıyorum ki hiçbir arkadaş bu durumu kabullensin. Bir boğuşma başlayacak. Nerede olursa olsun gayri-insani bir uygulama. İster Amerika, ister Avrupa sistemi olsun bunun savunulacak bir yanı olamaz. Ne siyasi tutsaklar birbirine zarar vermemeleri için tecrit edilecek niteliktedir, ne de ıslah edilmesi düşünülecek insanlardır. Siyasi tutsakları hedefleyen bu uygulamaya faşist uygulama demekten başka ad verilemez.

Avrupa'da arkadaşlar, birbirinden tecrit hücrelere kapatılmışlar. Bu ne adla yapılırsa yapılsın faşist ve gayri-insani bir tutumdur. Arkadaşlar da bunun için direniş yaptılar. Bazı nedenlerden dolayı sonuna kadar götürmediler. Bırakmayı uygun gördüler. Oradaki uygulamalar burada 12 Eylül sonrasında yaşananların inceltilmiş, cilalanmışıdır. Zaten her alanda insanlık değerlerinin çiğnenmesi, insanların küçültülmesi, değersizleştirilmesi inceltilmiş biçimde yapılıyor. Bilemiyorum ama, orada bulunsaydık ve özel nedenlerimiz olmasaydı o cezaevlerinde her gün kavga döğüş olurdu. Ya bizi işkence altında öldürürlerdi ya da bu sistem terkedilirdi. İnsanlar soğukkanlı olmalı, sorunları uygarca çözmeli, her şey belirli olgunluk içinde olmalı. Ama bu tür uygulamaları kabul etmek olgunluk olmaz ki. İnsan kendisine saygısını yitirebilir. Cezaevinde her zaman kısıtlamalar olur, bu doğaldır. Her şeyi bekleyemeyiz ama zaten özgürlüğü kısıtlanmış, dört duvar arasına

sokulmuş insanlara daha farklı ek uygulamaların anlamı da yok. Almanya'nın yaptığı bu uygulamayı halk olarak hiçbir zaman unutmayacağız.

Avrupa uygarlığını nasıl değerlendiriyorsunuz bilemiyorum. Ama bencilliği, ben merkezliliği bugün yüksek seviyede. Avrupa özgürlüğe, uygarlığa layık olarak daha çok Avrupa toplumlarını görüyor. Dışındakiler hala 2. sınıf halktır. Bugün demokratlıktan, insanlıktan sözeden Avrupa, geri kalmışlıklarından 1. derecede sorumlu dünya halklarını nasıl görüyor? En iyi halde kendi çarklarını döndürecek, kendi sistemi içinde kendi çizdiği statükoya mahkum olacak bir çevre olarak görüyor. "Ben bu çerçeveyi kıracağım, her alanda özgür olacağım" diyenlere cevabı, karşılığı ne oluyor? "Benim dünya bakışımı, düzenimi, kültürümü, felsefemi özcesi benim çıkarımı kabul edersen iyi, yoksa binbir yolla ezilmesi gereken birisin" diyor. Bu mu demokratlık, bu mu insanlık?

Bu mektubum biraz isyankar, biraz öfkeli oldu. Artık Kürt halkının bir bireyinin bu tepkisini doğal karşılayın. Biraz böyle olmasak kimliğimizi, kişiliğimizi bulacağımız da yok. Görüyorsanız "Bu sistemden çıkacağız" diyoruz. "Yok çıkamazsınız" diyorlar. Son Paris Kürt konferansı, kendi sisteminden kopabilecek bir gelişmeyi boğmak için yapılan bir hazırlıktı. Dünya halklarının, insanların kullanabildiği hakların, özgürlüklerin yüzde on-onbeşine ben neden razı olayım? Aynı statüyü Almanlara dayatsanız tüm Almanlar isyan etmez mi? Ben bu yüzdeleri kabul etsem kendimi diğerlerinin yüzde onu, onbeşi değerinde görmez miyim? Bu kendime saygıyı doğurur mu? Bana bir kimlik, kişilik, özgürlük getirir mi? Başka halkların, bireylerin layık olmadığına ben neden layık olayım? Ben neden halk olmayı, insanlık olmayı bu yüzdelilerle yaşayayım? Bizlere bu yüzdeleri layık görenlere

isyan etmek, karşı çıkmak en doğal hakkım değil mi? Neymiş biz uzlaşmaz insanlarımızız! Bunun neyiyle uzlaşayım! Ben bunu kabul etsem kimse bana saygı, sevgi gösterir mi? Gösterirse bu sahte olmaz mı? Şahsen ben kendi hakkına sahip çıkmamış insana saygı gösteremem. İstedğim kadar kendimi onunla eğitmiş gibi göstereyim, gerçek böyle olamaz. Karşımdakini aldatmış, hatta en büyük saygısızlığı göstermiş olurum. Şimdi Avrupa demokratlık, insanlık maskesi altında bize bunu yapmak istiyor. Gel de bu Avrupa'ya demokrat de, insanlık değerleri olanlar olarak gör. Hiç kimse kimseyi aldatmasın. Kimeden ağabeylik istemiyoruz. Kendi kullandıkları hakları ilk önce bize layık görsünler, ondan sonra kendilerine demokratlık, insanlık sıfatını yakıştırsınlar. Yoksa kimseyi inandıramazlar. Avrupa kültürü bu çerçevede tüm Avrupa insanına sindirilmiş olmalı ki bu tür girişimleri demokratlık ve insanlık olarak yutabiliyor. Tüm insanlara diyemem ama çoğunluk için söylenebilir. Kültür, Avrupa'da ben merkezliğine bu kadar araç haline gelmişse bence evrenselliği, demokratlığı, insancılığı sorgulanmalıdır. Mutlaka sorgulanıyordur, ama egemen kültürün ağırlığı bu sesleri, bu kültür yaklaşımını şimdilik cılızlıktan kurtarmıyor. Avrupa kültürünü gerçek anlamda demokratlaştıracak, insancillaştıracak çevre halkların mücadelesi olacak. O zaman Avrupa'nın olumlu kültürel öğeleri arınacak, gerçek evrenselliği ile ortaya çıkacak. Şimdi biraz karışmış, egemen kültürle lekelenmiş durumda.

Aydın'daki tutuklular, son açık görüşe çıkmamışlar. Daha önce verilen sözlerin bir kısmı yerine getirilmeyince, arkadaşlar protesto etmişler. Bu cezaevindeki gelişmelerin ne olacağını net bilemiyoruz. Her an yeni olaylar, sorunlar, direnişler karşımıza çıkabilir.

28-29 Ekim'de iki gün üstüste

açık görüş yaptık. Ailelerle özlem giderdik. Ülkemizden gelen özgürlük esintileri bizleri mutlu etti. Yaşama daha canlı sarıldığımız, heyecanlandığımız iki güzel gün geçirdik. Tutuklular, aileler kol kola girerek bir saate yakın halay çektiler. Kendi dilimizde türküler söylediler. Çok güzel bir görüntü oluştu. Ben bu görüntünün içinde yoktum. Çünkü her yönüyle asimileye uğramış biriyim. Ana dilim yok, ulusal kültürüm yok. Bu alanlarda başkalaşmışım. Böyle olunca görüşçülerin yarısı ile anlaşmakta zorluk çekiyorum. Ancak bakışabiliyor, "Nasılın iyimisin" diyebiliyoruz. Bazıları ise beni protesto edip bildikleri Türkçe kelimeleri de benimle konuşmuyorlar. Onlara hak veriyorum, ama haksız olan da ben değilim. Eğer çektiğimiz fotoğraflar çıkarsa bu halay görüntüsünü size de gönderirim.

Bir gün sonra bir mahkeme-miz olacak. Yargılama nedeni 1988 Kasım'ında süresiz açlık grevine girdiğimiz gün bakanlıklara verdiğimiz dilekçeyle ilgili. 12 Eylül'e faşist demişiz, bir de bakanlık yetkililerine "Şantajı baskı aracı olarak kullanmak ahlaksızlıktır" dememizi hakaret olarak görmüşler. Biz tüm diğer davalarda olduğu gibi (1988 21 Mart'ından sonra) savunmayı Kürtçe yapacağız. Ancak Kürtçe ile yazmak, konuşmak yasak olduğundan kabul edilmiyor. Böyle olunca fiilen savunma hakkımız ortadan kaldırılıyor. Şimdiye kadar bu nedenle birkaç davada savunma olanağını yitirdik. Bize Kürtçe yaptığımızdan, "Size savunma hakkı yok" deniliyor. Sonuçta savunmasız "ceza" kesecekler. Halkımız üzerindeki baskıların yanında önemi yok, onun doğal sonucu ama bilmeniz için yazdım.

Mektubumu burada noktalar-ken dostluk yüklü selam ve sevgilerimizi iletiyorum.

Esen kalın!

Mustafa Karasu
Ceyhan Cezaevi

İmpressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
3065 Quickborn

Yazışma adresi:
BERKWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 fl.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £
İsviçre 6.00 sfr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

PKK'li tutsaklardan yeni yıl mesajları

Halkımızın dostlarına!

Yeni bir yılı daha kucaklarken, halkımızın ve onun değerli evlatlarının ülkemizin her alanında yükselttikleri özgürlük davasının sıcaklığıyla halkımızın kavgasına sempatilerini, dostluklarını, kardeşliklerini cesurca ifade edenleri selamlıyoruz.

'90'lı yıllar halkımızın özgürlük tutkusunun daha güçlü ifade edildiği yıllar olacaktır. Halkımızla birlikte daha büyük zorluklar göğüsleyeceğimizden ve fedakarlıklar göstereceğimizden, dostlarımızın kuşkusu olmasın. Halkımız bunu, dostluğun temel harcı olduğu bilinciyle tüm dostlarımızı yeni yıllarda da üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye davet ediyor. Yeni yılın halklarımız ve insanlığın temel çıkarlarını koruma açısından direniş yılı olmasını diliyoruz.

Ceyhan Cezaevi'ndeki PKK'li tutsaklar adına
Selim Çürükkaya

BİZLERİN VE HALKIN ONURU; DEĞERLİ BAŞKAN, BÜYÜK İNSAN!

"Bu dünyada halklar ve insanlar arasında bizim de onurlu bir yerimiz olmalı" bilinci vererek, bizlerin ve halkımızın "biz de varız" bayrağıyla, yeni yıllara umutlu ve coşkulu girmesini sağlayan, halkımızın güvencesi olan Partimizi yaratıp bugünlere getiren, halkımızın umudu, değerli evladı siz SEROK APO'muza, yeni yılın ülkemizde yaratacağı coşkunun sıcaklığıyla yüklü selam, sevgi ve saygılarımızı iletiyor; gösterdiğiniz tüm çabaların bilinci ve çağrısını yaşam tarzımız haline getireceğimize, yarattığınız tüm değerleri yaşatacağımıza söz verirken, yeni yılın çok sevdiğiniz ülken ve halkına ulaşmada güçlü adım olacağına inancımızla, sağlık ve mutluluk dileklerinizi iletiyoruz.

"Bir Parça Özgür Vatan Yaratma" şıartıyla başlattığınız ve önünde sizin güçlü kişiliğinizin yürüdüğü "Özgürlük Yürüyüşü" zaferi yüklü olsun!

Çalışmalarınızda başarılar diliyor, özlemle kucaklıyoruz...

M. Karasu, İ. Baykal, Y. Uzun, İ. Güler, S. Çürükkaya, M. Tanboğa, F. Yetkin, İ. Güzel, S. Günyeyli, M. Soğan, S. Korkmaz, H. Makal, R. Ödemiş, B. Kavak, Ş. Tabcu, A. Akçay, A. Serçek, M. Çiftkuş, A. Tektaş, S. Ağaç, Z. Tak, A. Sevgat, O. Yıldırım, H. Benek, H. Kırık, B. Bilgiç, H. Akteke, A. Bilgiç, İ. Kasakkolu, A. Atım, A. Kılıç, H. Karavuş, M. Bokay, A. Paydaş, C. Süsün, F. Yiğit, F. Özgür, R. Güzel, M. Değer, C. Koyukan, A. Yaverkaya, H. Bildirici.

Kardeşim N.

1989 yılını geride bırakırken, yine emeğin gaspedildiği, bağımsızlığın ve özgürlüğün hapsedildiği, baskının, işkencenin, katliamların hüküm sürdüğü, annelerin yürek acısı ve göz yaşlarının dinmediği karanlık bir yıl geçirdik. Fakat her karanlık gecenin ardında da bir güneş doğduğu gibi, geride bıraktığımız zifiri karanlık yılların ardında da aydınlık yıllar doğacaktır. Bu tarihin akışını hiçbir güç durduramaz. Özlemi duyduğumuz aydın ve mutlu yıllara kavuşmak umuduyla tüm ailenin yeni yılını şahsınızda en içten duygularıyla kutlar selam ve saygılarını sunarız.

Size sevgi
Size barış
Size kardeşlik
Ve hepinize
özgürlük diliyorum

Diyarbakır E. Tipi Tutuklu
Cezaevi 3. Koğuştan
R.D.

Sevgili arkadaşım;

Bu dünya insanlığı içinde bizim de yerimiz olmalı diyerek geleceğini bugünden kazanan mazlum halkımız ve yiğit evlatlarının ülkenin her yanında tutuşturduğu özgürlük ateşinin sıcaklığı ve coşkusuyla seni ve tüm canlarımızı kucaklıyor; yeni yılın "Özgürlük Yürüyüşü"nün zaferiyle geçtiği yıla dönüşmesini diliyorum.

Yeni yıl tümümüz için umut yüklü olsun!

Selamlar, sevgiler
Mustafa Karasu

Mahsum Korkmaz Akademisi Komutanları ve öğrencileri olma onuruna kavuşan, halkımızın umut ışıkları, değerli evlatları

Arkadaşlarımıza;

Özgürlük, onur ve güçlü kişiliğin simgesi, Başkanımız APO'nun önderliğindeki PKK komutasında, halkımızın yüz yıllardır ezilmişliğin öfkesi ve dünya insanlığı içinde yer almanın coşkulu tutkusuyla başlattığınız "Özgürlük Yürüyüşü"nün yeni yılda, "Bir Parça Özgür Vatan Toprağı"na kavuşmada zaferden zafere koşulacak biçimde geçeceğine inanırken; bugüne kadar yaratılan değerlerin ve adımların soylu çağrısına layık bir yüklenme ve asılma sonucu taktığınız uygulananın getireceği coşkuyu biz tutsakların kalbine yerleştireceğinize olan güvenle, zindan şehitlerimizin elinde tuttuğu meşaleyi sizlere uzatıyor ve bu meşaleyle ülkemizi boydan boya özgürlük ateşinin yükseldiği ve dünyaya ışık saçtığı bir alana çevirmenizi diliyoruz.

Büyük komutan Agit ve tüm şehitlerin taşımış oldukları coşkuyla tümünüzü kucaklıyor, özlem yüklü selam, sevgi ve saygılarımızı yolluyoruz.

Tüm ülkede kolkola girip govend tutarak özgürlük, türkülerini söylediğimiz yıllara ulaşmak dileğiyle...

Mustafa Karasu, İzzet Baykal, Yılmaz Uzun, İrfan Güler, Selim Çürükkaya, Mehmet Tanboğa, Fevzi Yetkin, Süleyman Günyeyli, Mehmet Soğan, Sıddık Korkmaz, Hüseyin Makal, Ramazan Ödemiş, Bedrettin Kavak, Şeyho Tabcu, Alaattin Akçay, Ali Serçek, Mehmet Çiftkuş, Abdullah Samet Tektaş, Osman Yıldırım, Haşim Benek, Halil Kırık, Aziz Bilgiç, Hıdır Akteke, İbrahim Kasakkolu, Abdülkadir Atım, Ali Kılıç, Hasan Karavuş, Mühlis Bakay, Abdullah Paydaş, Cemal Süsün, Fettah Yiğit, Faruk Özgür, Ramazan Güzel, Mehmet Değer, Cuma Koyukan, Ali Yaverkaya, Hasan Bildirici.

Sevgili kardeşim,

Yeni bir yıl, ülkemizin dört bir yanında özgürlük ateşinin alevlendiği ve özgürlüğe susayan kollarımızın özlemini gidermeye daha da yakınlaştığı bir yıl olacaktır. Bunu yaşayarak görmek, duyarak hissedendenler olmak, sanırım bir yılın başlangıcında en büyük beklenti olacaktır.

Yeni yılın hepimize bu beklentimize uygun gelişmeler getirmesini diliyor, sevgilerimi, selamlarımı yolluyorum.

Özlemle kucaklıyorum.

Haydar Geçilmez

Arkadaşlar;

Özlemimiz olan bağımsızlık ve özgürlüğe bizi bir adım daha yaklaştıracak olan 1990 yılınız kutlu olsun. İçtenlikle selamlar, Kürt halkı ve ilerici insanlık için bitmez tükenmez bir çabayla yürüttüğünüz çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ali Sapan
Jua-Bochum
27.12.1989

Sizin ve diğer tüm kardeş halkların kendi gelecekleri uğruna attıkları, atacakları her olumlu adım için de aynı sevinci duyuyorum, duyacağım.

Yeni yılınızı enternasyonalist duygularla kutlar, sevgi ve dostluk selamlarımızı sunarım.

Sevgilerimle
Sakine Cansız

Sevgili Medê

Geriye çekici, köstekleyici, bozguncu ve dağıtıcı yönetimler olsa da, halkımız ve onun yiğit yakıcı sesi özgürleşme ve çağı yakalamada büyük, emin adımlar atıyor; muazzam bir gelişme tüm boyutlarıyla yüreğimizi, bilincimizi ve yaşantımızı fethederek bizleri çekim merkezine alıyor; güçlü, sorumlu, özgür kişiler, kişilikler olarak donatıyor; iyiden, güzelden, doğrudan yana savaştırıyor; güçlü arkadaşlıklar, duygular edinmemizi sağlıyor!

Senin ve tüm yürekli dostların yeni yıllarını kutlar, yaşamınızda kalıcı ve sonuç alıcı başarılar diler, hasretle kucaklar, operim.

selamlar
Şamil Batmaz

Gerilla mevzisinden Berxwedan yayın kuruluna; Eyalet Örgütümüz, yeni yılınızdaki çalışmalarınızda üstün başarılar diliyor.

Orta Eyalet Komitesi-Kürdistan

Sevgili arkadaşlar

Geleceği güzel ve anlamlı kulan her yeni şey, sevinç verir insana. Zamanın akışını insanlık tarihi lehine çevirmek isteminde olanlar her yeni anı ya-

kalama şansına da erişirler.

Yaklaşık 20 yıl kadar önce neredeyse tarihten silinen bir halk, Kürt halkı, bugün tarihin en güzel ve en şanslı yanını yakalamış duruma gelmiştir. Çağdaş bir önderlik ve haklı bir

kavganın yaratıcısı olma şansına erişmiştir.

Yeni bir yıla girerken halkımızın binlerce yıl süren acılarının tümünden son bulacağı özgürlüğe daha hızla yol alacağımızın sevincini taşıyorum.

Türk ordusu özel kuvvet haline getiriliyor

JANDARMA KENTLERE KAYDIRILYOR

"Bu, sömürgeci savaşın yeni bir merhaleye gelmesidir. Açık ki, Türk ordusunda değişikliklere gidilmesi, devrimci savaşımızdaki yükselişin zorunlu bir sonucu olmaktadır..."

9 Ocak 1990 günü parlamentoya bir kanun teklifi verilerek, Jandarma Genel Komutanlığı'nın Genelkurmaydan alınıp, İçişleri Bakanlığı'na bağlanması istendi. Kanun teklifini, bütün sömürgeci burjuva partileri destekliyor. Dolayısıyla, yasallaşma olasılığı yüksek.

Bilindiği gibi, jandarmanın görevi, ağırlıklı olarak Kürdistan'da sınır boylarında ve köylerde yıllardır insanlarımıza kan kusturan sömürgecilerin vurucu güç rolünü oynamaktır. Jandarmalık köylülerimize yaptığı işkence ve hakaretlerden dolayı, en çok tiksinti ve nefret duyulan sömürgeci kurumların başında gelir. Hatta estirdiği terör öyle bir noktaya ulaşmıştı ki, uyumayan veya ağlayan çocuklar, "jandarma geliyor" korkusuyla uyutuluyor ve susturuluyorlardı. 12 Eylül faşizmiyle birlikte, jandarma daha çok Kürdistan'a kaydırıldı ve modernize edildi. Böylelikle etkinliği daha da arttırıldı. 1988'de jandarma komutanlığına ayrılan bütçenin yüzde 62'sinin sömürgeci Valiliğin faaliyet sahasında harcanması, özel savaşta jandarmaya bağlanan umudun derecesini gösterir. Jandarmanın, özel savaşta asıl görevi de Suriye, Irak ve İran sınırlarındaki kurtuluşçu faaliyetimizi engellemektir. Fakat oldukça klasik bir kuvvet olmasından dolayı, gerilla karşısında tutunamadı. O çokça korkutucu gösterilen ve halkımız üzerinde baskı aracı haline getirilen kuvvet, 5 yıllık gerilla savaşımız karşısında işlevsiz kaldı. Bu yüzden, sınır sorumluluğu kara kuvvetlerine devredildi. Dolayısıyla jandarmanın, Kürdistan kırsalında fazla yapacak bir işi kalmadığından, İçişleri Bakanlığı'na bağlanarak, ağırlıklı olarak kentlerde devrimci mücadeleye karşı kullanılmak istenmektedir.

Fakat diğer Türk ordu güçleri de, Kürdistan'da savaş yürütmek güçte değildir. Bu nedenle jandarmanın yerini kara birliklerinden doldurmaları da sorunu çözmez. Şimdiye kadarki savaş pratiği bunu ortaya çıkarmış durumdadır. Her ne kadar, eğitilmiş güçlerden örgütlenen özel kolordu, özel savaşın en vurucu ögesini oluşturduysa da, savaş bırakalım TC'nin lehine çevirmeyi, özellikle '89'da tam bir gerilemeyi yaşadı. Bazı alanlar kurtuluş güçlerinin

otoritesine girerken, genelde de savaş inisiyatifi ARGK'nin elinde idi. Bu durum, TC'yi yeni arayışlara götürdü. Çünkü Kürdistan'da ordu güçleri hantallaşarak, tam bir dağılmayı yaşıyor. "Polisiye hizmeti, mükellef er'le yapmak mümkün değil, hizmette istihdam edeceğimiz profesyonel zabıtaya ihtiyacımız var. O bölgeye gönderdiğimiz zaman, asgari 4 sene hizmet yapabilecek ve o bölgeyi bilerek gidecek, PKK'nın ve vatanın yapısını bilecek personel ile biz bu işi yapabiliriz." (Emekli Korgeneral İsmail Selen, Nokta, sayı 51)

Son yapılan askeri şura toplantısında, bu yönlü adımlar da atılmış durumdadır. Başlangıçta, askeri teknik kadrodan başlandı ve ardından da er ve erbaş kanununda yapılacak değişikliklerle paralı askerliğe geçilecektir. Buna, son dönemde Türk egemen sınıfları arasında sıkça tartışılan ve basına da yansıyan profesyonel ordu denir. Yani, giderek Kürdistan'daki özel savaş, uzun süreli askerlik yapacak paralı askerlerle yürütülecektir.

Bu, sömürgeci savaşın yeni bir merhaleye gelmesidir. Açık ki, Türk ordusunda köklü değişikliklere gidilmesi, devrimci savaşımızdaki yükselişin zorunlu bir sonucu olmaktadır. Türk ordusunda yapısal bir restorasyona gidilmesi, savaşımızın bir sonucu olarak gerçekleşirken, esasta da bu, yine kurtuluş savaşımızı ezmede kullanılacaktır. Fakat bu ordunun işlevi salt bununla sınırlı değildir. Önümüzdeki süreçte gelişme olasılığı çok güçlü olan Türkiye radikal soluna karşı imha amaçlı kullanılacak ve emperyalizm adına Ortadoğu halklarına karşı tehdit unsuru olma özelliği ise daha da güçlendirilecektir. Zira modernize edilmesi, tamamen bir özel savaş aygıtına dönüştürülmesi ve oldukça caniyane bir kimlik kazandırılması düşünülen böyle bir güç, tehlikeli bir konuma ulaştırılacaktır. Çünkü askerliğin paralı hale getirilmesiyle ne kadar toplum dışı, serseri, ayyaş, sadist ve lümpen varsa bu orduda savaşırılacaktır. Bu tipler, işkence ve katliam yapma makinaları haline getirilecektir. İşkence ve katliam yapmaktan zevk alacaklar. Bu, tam da 12 Eylül faşizminin yarattığı yeni yetme sınıf kimliğine denk düşecek bir şiddet aygıtı olacaktır.

Aslında bu, Kürdistan'daki özel kolordu ve köy koruculuğu sisteminin Türkiye'de de yaygınlaştırılmasından başka bir şey değildir. Böylece, Türk devlet aygıtı tamamen bu kara gücün denetimine giriyor. Ve Türk ordusu bu restorasyonla özel eğitilmiş birliklerden müteşekkül özel savaş kuvveti olacaktır. Dolayısıyla, devlete egemen olan bu kuvvet, Türkiye ve Kürdistan toplumlarını korkunç baskı ve şiddet altında tutmaya çalışacaktır.

12 Eylül rejiminin tıkanıklığı ve "toplumsal uzlaşma" çabaları!

Yeni yılla birlikte Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal, "Toplumsal uzlaşma" önerisini yaptı. Türkiye'nin çok önemli bir dönemden geçtiğini söyleyen Özal, "İşçi, işveren, hükümet, bütün kesimler bir araya gelip, toplumsal bir uzlaşmaya varmalıdır."

Ekonomik istikrarın olduğu ülkede, siyasi istikrar da korunur. Burada siyasi istikrar bozulmaz, o çok zor bozulur. Bu arada, hürriyetlere de büyük önem vermeliyiz. Hep söylediğim gibi, Batı ülkelerindeki hürriyetleri gerçekleştirmeliyiz. Eğer bu hürriyetler mevcut değilse, ülkenin gelişmesi imkansızdır" (Cumhuriyet, 31 Aralık 1989) demektedir.

Özal'ın bu önerisine değişik çevreler, çeşitli yaklaşımlar gösterse de bir gerçeği çok çarpık biçimde yansıtmaktadırlar. Bu da 12 Eylül faşist rejiminin büyük badirelerle karşı karşıya olduğudur. 12 Eylül faşizmi siyasi ve ekonomik "istikrarı" sağlamak amacıyla, emperyalizmin onayı sonucu işbaşına getirilmişti. Zor ve baskıya dayanarak planını uygulamaya koydu. Aslında şiddet temelinde "toplumsal uzlaşma"yı da sağladı. Türkiye ve Kürdistan halklarının öncü güçlerine, ezme temelinde yöneldi. Türkiye'de bu hedefine büyük oranda ulaştı denilebilir. Türkiye solundaki radikal eğilime ezici darbeler vuruldu. Bunun sonucudur ki bu hareket, vurulan darbelerin etkisini yeni yeni aşmaya çalışıyor. Kürdistan'da ise 1984 yılına kadar, pratik anlamda programını uygulamada engel olabilecek şekilde önemli bir karşı çıkışla karşılaşmadı. Fakat, zindanlardaki savaş esirlerinin kararlı direnişleri var. Halklarımız kararlı bir dönemin baskısını yapıyordu. Sömürgeci faşizm, adeta alternatifin, devrimci muhalefetin olmadığı koşullarda programını uyguluyordu. Kendi iddialarına göre de birkaç yıl içinde Türkiye'yi "düzlüğe çıkaracaktı." Fakat, Özal'ın yaptığı son öneriyle, 12 Eylül rejiminin bir çıkmazı yaşadığı, "birlik, beraberlik" sağlanamazsa bundan kurtulmanın mümkün olmadığı görülüyor. Bunun zorunluluğunu açıkça itiraf ediyor. Tabii ki, bu da sağlanamayacaktır.

"Ülkemizin doksanlı yıllardaki savaşımı, gerçek Türkiye ile resmi Türkiye'yi önce uzaklaştırmak, sonra bağdaştırarak ikiliği ortadan kaldırmak noktasında odaklaşacaktır." (Ali Sirmen, Cumhuriyet 2 Ocak 1990) Bu, Türkiye'deki mevcut tabloyu çizmesi açısından ilginç bir formülasyondur. Çünkü, Türkiye'deki emekçilere, 12 Eylül faşizmi koşullarında reva görülen yaşam, artık çekilmez bir noktaya gelmiştir. İşkence ve baskının sınırsız uygulamasının yanı sıra, kitlelerin satın alma gücü neredeyse sıfır noktasına dayanmıştır. İşsizlik cumhuriyet tarihinin en yüksek rakamına ulaşmıştır.

Yüksek enflasyon koşulları, neredeyse çalışanla çalışmayan arasındaki farkı ortadan kaldırmış durumdadır. Çünkü çalışan da, çalışmayan da aç dolaşır duruma gelmiştir.

Halk kitlelerinin yoksulluk sınırlarını da aşıp açlığa yaklaşmasına karşın, bir avuç spekülatör ve karaborsacı, lüks bir yaşam sürdürmektedir. Türkiye, gayri-meşru yollarla sözümona yaşamın "cenneti" haline gelmiştir. Gelir dağılımındaki korkunç uçurum, kitlelerin rejimden umudunu tümenden kesmesine yol açmıştır. 12 Eylül rejiminin temsilcisi olan ANAP'ın, iktidar avantajlarına sahip olmasına rağmen, oy oranının yüzde 10'lara düşmesi bu gerçeğin bir sonucudur. Zaten ekonomik boyutuyla Kürdistan'da daha korkunç bir durum egemendir.

Türkiye halkındaki açlık ve sefalet, onu hızla 12 Eylül faşist rejiminden uzaklaştırmaktadır.

"Toplumsal uzlaşma denen olgu, yeniden şovenizmi, yani 'Türklüğün birlik-bütünlüğü temelinde vatani kurtarma' ruhu etrafında canlandırma çalışmasından başka bir şey değildir..."

Her ne kadar halk devrimci seçeneğini henüz yaratmamışsa da, Kürdistan'daki devrimci savaşımızın yakın etkisinde direnme gücü, bilinç ve kararlılığı geliştiriyor. Bu eğilim, Kürdistan devrimiyle daha doğru bir birlik ve mücadele sürecine giriyor. Dolayısıyla, önümüzdeki yıllarda Türkiye halkının da devrimci seçeneği yaratmasının koşulları son derece olgunlaşmıştır. Özellikle, mücadelemizin etkisiyle Kemalizm zırhının delinmesi, güven ve sosyal-güven bakış açısının parçalanması, Türkiye emekçilerinin ufkunu aydınlatmıştır.

Rejimin, devrimci savaşımızın karşısında yaşadığı derin bunalım bilinmektedir. Buna bir de Türkiye halkının bilinçli mücadelesinin eklenmesi durumu 12 Eylül'ün sonu anlamına gelecektir. İşte bu tehlike, rejimi özellikle '89'da yeni arayışlara itti. Yitirilen kitle desteğini kazanma açısından bazı adımlar atmaya çalıştı. Fakat Kürdistan'daki devrimci savaş, Türkiye'de de sınıf çelişkilerini derinleştirdi; ve buna yer yer de çatışmalı bir içerik kazandı. Hatta bu düzen içi muhalif güçlere kadar yansıdı. Kürdistan sorunu, burjuva parlamenterleri arasında bir ayıraç konumuna geldi. Açık ki bu çelişkiler, Türkiye halkı ile rejim arasında daha köklü ve keskindir. Ve bir iktidarsızlık ve yönetimsizlik konumu yaşanmaktadır. İşte "toplumsal uzlaşma" denen olgu, yeniden şovenizmi, yani "Türklüğün birlik-bütünlüğü temelinde vatani kurtarma"

ruhu etrafında canlandırma çalışmasından başka bir şey değildir.

"Cumhuriyetin üniter devlet yapısı içinde, çoğulcu bir birlik ve beraberliğin sağlanması, yalnız demokrasinin ayakları üstüne oturmasıyla değil, ama aynı zamanda Kürt sorununa, ekonomik ve sosyal sorunlara da gerçekçi çözüm getirmeye yönelik yaklaşım ile olanaklıdır." (Ali Sirmen, Cumhuriyet 2 Ocak 1990) Burada, rejimin karşı karşıya bulunduğu köklü sorunlar dile getiriliyor ve bu sorunların çözülmesinin zorunlu olduğu belirtiliyor.

12 Eylül rejiminin yaşayabilmesi için en başta ulusal kurtuluş mücadelemizi kendisi için tehlike olmaktan çıkarması gerekmektedir. Buna bağlı olarak, gelececek radikal Türkiye solunu kitlelerden soyutlamak için, bazı sahte oluşumlara giderek, bu yönelimini daha da derinleştirecektir. Şimdiden fiiliyatta işlenmeyen 141-142. maddelerin kaldırılmasının teknik düzenlemesi çalışmaları yürütülmektedir. Böylece işletilemeyen bu anayasa maddeleri de kaldırılıyor. Yine 12 Eylül faşist anayasası, yeni düzenlemeye tabi tutularak Özal'ın deyiimiyle "Batı ülkele-riindeki hürriyetler" gerçekleştirilecektir! Muhtemelen "Doğu veya Kürt partisi de" yasallaştırılarak, sözde demokrasiye geçiş tamamlanmış olacaktır!

Bu düzenlemeler ışığında reformist, teslimiyetçi, Türk ve Kürt solu legalleşecektir. Zaten şimdiden Türk solunun reformist kanadı legalleşmiş durumdadır. 70 yıllık kemalist TKP, (şimdiki ismiyle TBKP) yasal faaliyet yürütüyor. Yine ne kadar kıyıda-köşede unutulmuş eski "solcu" varsa, hepsi su yüzüne çıkarılıyor, kendilerini parti kurduruyor. Yine "yaraları sarmak" amacıyla çıkarılacak bir af'la teslimiyetçi ögelerin tümü salıverilecektir. Zaten 141-142. maddelerin kaldırılması, bunların birçoğunun salıverilmesini sağlayacaktır. Bu plan kapsamında "toplumsal uzlaşma" gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

Açık ki, 12 Eylül rejimi, içinde bulunduğu ve sonunu getirecek bu sorunlar yumağından böyle kurtulmaya çalışıyor. "Toplumsal uzlaşma"nın altında yatan gerçek niyet; sağ ve sol-ki bunlar teslimiyetçi güçlerdir- uzlaştırp devrimci mücadelemiz karşısında savaştırmaktır. Okun esas yönü mücadelemize yöneltirken, diğer yönü de Türkiyeli radikal sola yöneltilecektir. Bu mantığın altında yatan hedef budur. Rejim, savaşımız karşısında böyle bir noktaya geldi. Bu sonuç, kurtuluş mücadelemizin başarısıdır. Fakat, düşmanımızın attığı bu adım başarıya ulaşma koşullarının olmadığı açıktır ve dolayısıyla sonuç vermeyeceği de ortadadır. Çünkü, Kürdistan eski Kürdistan olamadığı gibi, Türkiye de artık eski Türkiye değildir.

STOCKHOLM VE DEN HAAG'DA PKK'NİN KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARI

STOCKHOLM:

(Stockholm/Berxwedan)

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü ve 12. mücadele yılına girişini kutlamak amacıyla İsveç'in Stockholm şehrinde bir gece düzenlendi.

09.12.1989 günü yapılan geceye, (İşbirlikçi-teslimiyetçi güçlerin, artık bir gelenek haline getirdikleri PKK-ERNK ve ARGK gecelerinin yapıldığı aynı geyece denk getirdikleri yoz eğlence geceleri düzenlemelerine rağmen) 800 civarında bir kitle katılarak PKK'nin kuruluş yıldönümünü coşkuyla kutladı.

Gece programı, devrimci halk türkülleri söyleyen halk ozanlarıyla, Kürdistan'daki son sömürgeci oyun ve uygulamaları teşhir eden tiyatro sahneleriyle, PKK'nin Kürdistan tarihindeki yeri ve önemine değinen siyasi konuşmalarla öğretici ve güçlü geçti.

Gecede Kürtçe, Türkçe, İsveççe ve Kürtçenin Güney lehçesiyle yapılan siyasi konuşmalar, PKK'nin Kürdistan halkının tarihindeki yeri, bugün önderlik ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesindeki önemi belirtildi. Ayrıca gecede, ordumuz ARGK'nin teçhizatlandırılması için 8560 kronluk bağışta da bulunuldu.

DEN HAAG

(Den Haag/Berxwedan)

16.12.1989 tarihinde Hollanda'nın Den Haag şehrinde

HAMBURG

(Hamburg/Berxwedan)

PKK'nin kuruluş yıldönümü, resmi kuruluş günü olan 27 Kasım'da Hamburg Kürdistan Kültür Centrum'da düzenlenen yerel bir geceyle kutlandı. Almanya'nın Hamburg şehrinde 200 civarında yurtseverin böylesi anlamlı bir günde bir araya gelerek öz örgütleri PKK'nin kuruluşunu kutlamaları görmeye değerdi. Dernek bünyesinde ortalık bir bayram havasını andırıyordu. Ayrıca Alman dostlardan da katılanlar vardı.

PKK'nin kuruluş günü için hazırlanan bu kutlama gününde, girirler okundu, devrimci direnişçi türküler söylendi. Bunların yanı sıra folklor ekibiyle

PKK'nin 12. mücadele yılına girişi, kalabalık bir kitlenin katıldığı geceyle kutlandı.

Hollanda'nın çeşitli yörelerinden gelen ve sayıları yaklaşık olarak 1500 civarında olan devrimci-demokrat ve yurtseverler, gece programını büyük bir ilgi ve coşkuyla izlediler. Gece programının zengin içeriği ve disiplinli akışı beğeni kazandı. Gece programı, dünya ve Kürdistan devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra başlatıldı.

PKK'nin 11 yıllık mücadelesinin kısa tarihçesi özel bir program haline getirilerek kitleye sunuldu. Beğeni kazanan bu özel programdan sonra sahneye çıkan Ozan Seyidxan, Ozan Azad ve Ozan Zelal, devrimci direnişçi türkülleriyle büyük alkış topladılar. Ardından Almanya'nın Bonn alanından gelerek Kürdistan'ın çeşitli alanlarından oyunlar sergileyen Koma Berivan folklor ekibi, canlı oyunlar sergiledikten sonra, günün anlam ve öneminin yanı sıra PKK'nin ulusal bağımsızlık mücadelemizdeki öncü rolü üzerine siyasi bir konuşma yapıldı. Yer yer atılan sloganlarla kesilen siyasi konuşma, büyük bir ilgiyle dinlendi. Siyasi konuşmadan sonra Hollanda alanından Koma Zilan müzik grubu, birbirinden güzel türkülerle kitleyi etkileyerek coşturdu. Kürtçe siyasi konuşma yapıldıktan sonra, hazırlanan tiyatro sahneleriyle programa devam edildi.

birlikte halaylar çekildi, bilgi yarışması düzenlendi. Ve günün anlamı-önemi, yapılan bir siyasi konuşmayla dile getirildi. Ardından Hamburg alanındaki kitle faaliyetlerine büyük katkılar sunan, Kürdistan'ın Bingöl alanında kahramanca direnerek şehit düşen **Vahdettin KITAY** yoldaşın direnişine yakinen tanık olmuş bir yurtseverin, söz hakkı alarak direnişini anlatması, kitlenin üzerinde büyük bir etki bıraktı. Sömürgeci faşist barbarlığa karşı kabaran soylu kin, atılan coşkun sloganlarla bir kez daha dile getirildi.

Dost Alman demokratların, bu devrimci atmosfere eşlik etmeleri, geceyi daha da anlamlı kılıyordu.

Kürdistan'daki mücadele ortamında yaşanan güncel olayları, direnişi ve düşmanın özel savaş taktiklerini dile getiren tiyatro sahneleri dikkatle izlendi. Tiyatrodan sonra geceye dayanışmacı olarak katılan misafir ozanlardan Said Yusuf ve Awaz, okudukları klasik halk türkülleriyle büyük alkış toplayarak beğeni kazandılar.

Gecenin ikinci bölümü, Ozan Şiyar'ın okuduğu devrimci direnişçi türkülerle başladı. Et-kileyici sesiyle ilgi uyandıran Ozan Şiyar'dan sonra kitleleri coşturan video filmi gösterildi. Video filminde Abdullah ÖCALAN yoldaşın son siyasi değerlendirmesi ve mesajı ardından, Botan'da gerillanın yaşamı ve mücadelesinin sunulması ayakta coşkun alkışlarla karşılandı. Büyük bir ilgi uyandıran video filminden sonra Ozan Zozan, Ozan Şemdin ve Ozan Diyar sahneye çıkarak devrimci direnişçi türkülleriyle coşkuyu daha da arttırdılar. Hollanda'dan karma folklor ekibi, birbirinden güzel oyunlar sergiledikten sonra, sahneyi Ozan Tirej, Ozan Xemgin ve Ozan Zinar'a terketti. Ozanların devrimci halk türkülleri ardından APO Hate Hilvanê eşliğinde kitle halaya kalkarak, gece programı büyük bir coşku içerisinde sonuçlandırıldı.

Ayrıca geceye, devrimci dost ve kuruluşlar, dayanışmacı mesajlarını sundular

Yurtseverlerin yılbaşı kutlamaları

Yeni yıl dolayısıyla Avrupa genelinde Kürdistanlı yurtseverler, bulundukları alanlarda yılbaşı şenlikleri düzenlediler.

Şenlikler, devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Ardından program sunuldu. Şenlik programları, yerel olanaklarla hazırlanmasına rağmen, güçlü ve coşkulu geçti. Yurtsever kitlelerin programlarda etkin yer almaları şenlikleri canlı kıldı.

Bütün şenlik programlarında, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden folklor gösterileri sunuldu, direnişçi türküler söylendi, tiyatro oynandı, bilgi yarışması ve çekilişler yapıldı. Köln'deki şenlikte yer alan üç folklor grubu arasında yarışma yapıldı ve kazanan gruba ödül verildi. Yine bilgi yarışmasını kazanan yarışmacılara çeşitli ödüller verildi.

Programlarda ERNK, YKWK, YXK, YJWK'nin gönderdiği yeni yıl mesajlarının okunması da kitlelerin coşkun alkışlarıyla karşılandı. Şenlikler, "APO Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde, bütün yurtseverlerin katıldığı halayla sonuçlandırıldı.

Şimdiye kadar gazetemize ulaşan haberlere göre, Duisburg'da 500, Köln'de 400, Berlin'de 100, Marsilya'da 250 Celle'de 260, Hannover 200 ve Lyon'da 60 yurtsever olmak üzere, yılbaşı şenliklerine, sayıları binleri aşan kitle katılmıştır.

Devrimci Birlik-Hamburg III. Paneli Yapıldı

(Hamburg/Berxwedan
Muhabiri)

23.12.89 Hamburg alanında "Türkiye ve Kürdistan'da son siyasal gelişmeler ve devrimci görevler" üzerine Devrimci Birlik III. Paneli yapıldı.

Halklarımızın ortak savaşım birliğini gerçekleştirme hedefini önüne koyan Devrimci Birlik III. Paneli'nde ERNK, Kurtuluş Hareketi ve TKP-B örgütleri hazır bulundular. Divan, bu 3 hareketin temsilcilerinden oluştu. Düzenlenen Panele, diğer devrimci hareketlerden de kişi düzeyindeki katılımların yanı sıra, 100'ün üzerinde dinleyici katıldı.

Dünya devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra söz alan Kurtuluş Hareketi sözcüsü, "Türkiye ve Kürdistan'daki son gelişmeler ve ne yapmalı" konusunu ele aldı.

Konuşmacı, TBKP'nin içine düştüğü son duruma, 141-142. maddelere, işçi ve öğrenci hareketlerine ve gelişen toplumsal muhalefete değindi. Devrimci gelişmelerin izahatı ardından, PKK gerçeği kavranılmadan devrimci gerçekliğin kavranılmayacağını, PKK'nin desteklenmesi gerektiğini belirterek Silopi-Cizre ve Hakkari'deki Kürt halkının toplumsal direnişini. Kürdistan devriminin Türkiye devriminin önüne geçtiğini, Kürdistan sorununun bağımsız Kürdistan'ı kurma sorunu olduğunu vurguladı. Bunların yanı sıra, Kürdistan'da teori ve pratiğinin iyice içlediğini, Misak-ı Milli'yi parçaladığını, devrimin ve mücadele merkezinin Kürdistan olduğunu izah ettikten sonra Türkiye'nin Ortak Pazara (AT) girme isteminin Türkiye işçi hareketini kuşatma ve Kürdistan devrimini yok etme planından ibaret olduğunu belirtti.

Ardından söz alan TKP-B sözcüsü, TC'nin tüm anti-faşist güçlere saldırdığını, tüm baskı ve katliam uygulamalarının ardından bir yol ayrımına gelindiğini, devrimden yana ve devrimden yana olmama biçiminde kendisini gösteren yapıdan bahsetti. TKP-B sözcüsü devamla, TC'nin bilim yuvalarına dini örgütleri ve faşist güçleri yerleştirerek toplumsal muhalefeti bastırmak istediğini, Batı Avrupa'nın ve NATO'nun saldırıya geçerek gelişmelere ket vurmak istediğini açıkladı. Ardından, PKK'nin halktan yoğun destek aldığını, ARGK'nin TC ordusunun "yıkılmaz" olgusunu parçalayarak, yerle ettiğini ve TC'nin, PKK ile bağıdemediğini belirtti. Ayrıca, Avrupa'da, masa başında yapılan birliklerin yıkıldığını, birliklere giden yolun ilkelerinin pratikte olması ve nasıl ortak mücadele edilmesi gerektiğini açıklayan sözcü, TKP-B'nin de böylesi bir birliğin savunucusu olduğunu belirtti.

ERNK sözcüsü ise, özellikle 12 Eylül sonrası Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmelere değindi. Ülkeye dönüş, 15 Ağustos Atılımı ve bu atılımın Türkiye ve

Kürdistan açısından etkileri, TC'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı geliştirdiği özel savaşı ve 15 Ağustos devrimci atılımının kazanımlarını dile getirdi. Kürdistan'da halkın kendi sorunlarını artık TC'ye götürmediğini, sorunların çözümünü PKK'de aradığını, PKK'nin Botan alanında bir otorite olduğunu ve düşmanın manevra alanını daralttığını da belirten ERNK sözcüsü, devamla, tüm bu gelişmeler karşısında TC'nin daha da kudurganlaştığını, katliamlara başvurduğunu, halkı mücadeleden koparmak için kimyasal silahlar kullandığını, fakat tüm bunlara rağmen, 1989 yılında Kürdistan halkının korku duvarını yıktığını açıkladıktan sonra Panele ara verildi.

II. oturumda sözü tekrar Kurtuluş Hareketi alarak, yığınların eseri olan devrimin birleştirici olduğunu özetle vurguladıktan sonra, Devrimci Birlik'in bu yığınsal birliği yaratması ve savaşa göğüs gererek ortak olması gerektiğini, bunun için de daha güçlü yığınsal eylemlerle devrim çıkarlarını savunmak zorunluluğunu ve Suphilerin, Mahirlerin, Denizlerin vd. devrim şehitlerinin anılarını yaşatarak devrimi kazanmayı istediklerini belirtti.

Ardından TKP-B temsilcisi söz hakkı alarak, TKP-B'nin 3. Kongresi'nde alınan kararlardan birinin de partilerinin Devrimci Birlik'i güçlendirip genişletmek ve diğer örgütleri de bu birliğe katma çabasını yürütmek olduğunu belirtti. Ayrıca sözcü, Devrimci Birlik'in güçlenmesi ve birlik için yapılması gereken olgulara birkaç örnek verdi.

ERNK sözcüsü; Avrupa'daki PKK'ye karşı açılan davaya değinerek, emperyalizmin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini hedef aldığını ve "kültürel özerklik", "azınlık halkları" vb. sahte yollarla Kürdistan sorununu tasfiye etmeye çalıştığını belirtti. Türk solunun Avrupa'da mülteci olma durumunun getirdiği tehlikeler, olası gelişmelerin ardından 1988'den sonra Türkiye ve Kürdistan'da işçi hareketlerinin, zindan direnişlerinin olduğunu ama hala birlik sorununun devrime cevap vermediğini de açıklayan ERNK sözcüsü, ilkeli birlikten yana olduklarını açıkladı. ERNK sözcüsü, daha sonra tüm imkansızlıklara rağmen, Türkiye işçi sınıfına her türlü desteğin verileceğini ve tarihi zorunluluk olarak küçük kardeşin büyük kardeşe yardımının gündeme geldiğini vurguladı.

Paneldeki temsilcilerin açıklamalarından sonra yeni bir gündem maddesi olan tartışmalar bölümüne geçildi. Yapıcı ve olumlu bir ortamda geçen tartışmalara çeşitli siyasetler ve kişi düzeyinde katılımlarla konu daha da açılıp genişletildi.

Devrimci Birlik Hamburg III. Paneli olumlu ve doyurucu tartışmalarla sonuçlandı.

'89'UN TARİHE İZ BIRAKAN OLAYLARI

1989 yılını geride bıraktık. Bu yıl da dünyaya bir göz atıldığında gelişmelerin oldukça yoğun olduğu; iyinin, güzelin ve çirkinin içiçe yaşandığı görülecektir. İnsanlık gerçek kurtuluşa ulaşabilmek için yoğun bir emek ve çaba harcarken, buna karşın emperyalizmin ve dünya gericiiliğinin bu gelişmeleri saptırmak için saldırganlık ve çığırkanlığı ayyuka çıktı. Özellikle sosyalist sistemde reformist yönde yaşanan gelişmeler, emperyalizm açısından anti-komünist propagandada malzeme sundu. Emperyalizm, bu malzemeyi çok itinalı bir tarzda kullandı. Kokuşmuş, çürümüş sistemini insanlığın önüne, özgür yaşamın vazgeçilmez bir ögesi olarak sunmaya çalıştı. Bu anlamda, dünya ezilen-sömürülen halkları ve proletaryasının ufkunu köreltmek isteyerek, saldırganlığını arttırdı. Özellikle propaganda ve psikolojik savaşta, emperyalist canavar etkinliği geçici de olsa ele geçirdi. İletişim araçlarını ve bu konuda oldukça uzmanlaştırdığı kadrolarını bu cephede savaşın hizmetine soktu. Aylarca haber bültenlerinde, ekonomik-sosyal ve siyasal yorumcuları bütün beyinlerini Doğu Avrupa'daki gelişmelere yorarak değerlendirmeler yaptılar. Yaratılan bu curcuna ortamında insan beyninin doğruyu düşünme, onu geliştirmesine neredeyse fırsat vermemeye çalıştılar.

Emperyalizmin bu saldırgan tutumuna rağmen insanlık tarihinin ileriye doğru dönen çarkı biraz zorlansa da gelişimini sürdürdü. Bunda emekçilerin etkin katılım ve çabaları yine belirleyici oldu. Sosyalizmin bilimsel özünde inat eden, sebat edip çabasını bu noktada yoğunlaştıranlar, yılın asıl sahibi oldular. Bu temelde dünyada '89 yılı içinde yaşanan ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal gelişmelerin dökümü yapılacak olursa, yılın oldukça yüklü geçtiği, -henüz yığınla olgu tam netleşmemiş olsa da- ana çizgileriyle belirginleştiği ve insanlığın ileriye dönük beklentilerinin canlılık kazandığı ortaya çıkacaktır.

AVRUPA HAREKETLİ BİR YIL YAŞADI

1989 yılında en hızlı gelişmeler Avrupa kıtasında yaşandı. Bunlar ağırlıklı olarak Doğu Avrupa'da meydana geldi. Bu ülkelerdeki sosyalist rejimlerde köklü değişiklikler meydana geldi. Reform rüzgarı özellikle yıl sonuna doğru buralarda bir kasırga gibi esti. Kitleler daha fazla reform için sokağa dökülürken, yönetimler de peşpeşe değişti. Gelen yeni yönetimlerden bazıları bu rüzgara dayanamayarak yerlerini yenilerine terketmek zorunda kaldılar. Genellikle kansız gerçekleşen yönetim değişiklikleri Romanya'da kanlı değişime sahne oldu.

İlk değişiklik Polonya'da gerçekleşti. 4 Haziran'da yapılan genel seçimlerde Dayanışma Sendikası seçimi kazandı. Böylece Dayanışma'dan Tadeuz Mazowiecki Komünist Partisi'nin de içinde yer aldığı koalisyon hükümeti kurdu. Fakat komünistlerin hükümetteki etkinlikleri oldukça sınırlandı. Sadece İçişleri ve Savunma Bakanlıkları komünistlere verildi. Yönetime gelen Dayanışma, ülkede bir dizi reform kararları aldı ve uyguladı. Ekonomik planda özel teşebbüsçülüğe yer veren kararlar alarak, ekonomik liberasyona gitti. Serbest piyasa ekonomisini canlandırmak için önlemler geliştirildi.

6 Ekim'de toplanan Macaristan Komünist Partisi, 14. Olağanüstü Kongresi'nde kendi kendisini feshederek Macaristan Sosyalist Partisi adını aldı. Yeni partinin başkanlığına da Komünist Parti Başkanı Rezso Nyers getirildi. Ayrıca Kongrede alınan

kararlarda da, proletarya diktatörlüğü ilkesi terkedildi. Bunun yerine çok partili siyasal sisteme geçildi. Buna göre parlamento serbest seçimlerle oluşturulacak. İktidar ise merkezileşmeden uzaklaşacak. Böylece parti Batı Avrupa sosyal demokrat normlarına kavuşturuldu. Macaristan'daki bu gelişmeler büyük yankı uyandırdı. Özellikle emperyalist-kapitalist sistem bu gelişmeyi sosyalizme karşı büyük bir propaganda savaşına dönüştürdü. Nitekim, Macaristan'daki gelişmeler bununla sınırlı kalmadı; 23 Ekim'de Macaristan Halk Cumhuriyeti'nin adı da değiştirilerek Macaristan Cumhuriyeti yapıldı. Yine 23 Ekim tarihi, 1956 ayaklanmasının yıldönümü dolayısıyla "ulusal anma günü" olarak ilan edildi. Her şeyin şimdilik 1990'da yapılacak genel seçimlere bağlanan Macaristan, kaptansız gemi gibi denizde yol alıyor. Bu anlamda, ülke 1990'a yüklü bir gündemle girdi. Bu sorunların hangi yöntemle ve nasıl çözümleneceğini de önümüzdeki yıllar cevaplayacaktır.

1989 yılında adından çokça söz edilen diğer bir ülke de Demokratik Almanya oldu. Bu ülkedeki gelişmeler o kadar hızlı oldu ki, yaratıcılarını bile şaşırttı. Bu ülkedeki depresyon Doğu Almanya'daki kitlesel göç dalgasının Batı Almanya'ya akın etmesiyle başladı. Özellikle Alman emperyalizminin bu ülkeye yönelik faaliyetleri çok eskilere dayanmaktadır. Sovyetler Birliği'nde başlatılan perestorika ve glasnost politikasının Doğu Avrupa'da yarattığı büyük de-

ğişiklikler Demokratik Almanya'da da etkisini güçlü hissettirdi. Bu noktadan itibaren Alman emperyalizminin faaliyetleri ürün vermeye başladı. Ve binlerce Doğu Alman kaçak olarak Batıya göç etmeye yöneldi. Göçler ülkede de etkisini göstererek yüzbinlerce kitle "reform" talepleriyle gösteriler düzenledi. Gösterilerde Komünist Parti öncülüğüne son verilmesi ve seyahat özgürlüğü gibi talepler de ileri sürülüyordu. Gösteri ve göçlerin sürekli yaygınlaşması karşısında Komünist Partisi polit bürosu toplu istifa etmek zorunda kaldı. Ayrıca Devlet Başkanı ve Parti Genel Sekreteri Erich Honecker bu görevlerinden ayrıldı. Honecker'in yerine Egon Krenz getirildi.

Yeni göreve gelen Krenz, reformları gerçekleştirmek için bir dizi önlem geliştirdi. Alınan yeni kararların içinde, isteyen her Doğu Alman vatandaşının yılda 30 gün yurtdışı gezisi yapma hakkı tanındı. 9 Kasım'da bu kararın açıklanması üzerine Batı Almanya'ya kalabalık kitlelerin anı akını başladı. Bir hafta içinde 3 milyonu aşkın kişi Batı Almanya'yı ziyaret etti. Denebilir ki, bu kitlesel akın yüzyılımızın en büyük kitle hareketlenmesiydi. Emperyalist çevreler bile bu akından şaşkına dönüp ne yapacaklarını şaşkırdılar. Tümünün Batı'da kalacağı düşünülerek emperyalizm oldukça tedirgin oldu. Batı Alman emperyalizmi bir yandan gelenlerin kalması durumunda, ekonomisinin bunu kaldırmayacağını hesaplayarak kaygılı ve ihtiyatlı davranırken, diğer yandan bunu sosyalizm aleyhine propaganda aracı haline getirmekten de geri durmadı. Gelenlere yönelik Alman şovenizmini geliştirmek için yoğun bir propaganda başlatıldı. Çeşitli kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlendi. Doğu Almanlara yönelik bütün parti genel başkanları, başbakan ve politikacılar propaganda faaliyetlerine katıldılar. Diğer emperyalistlerin aktif desteğiyle Alman emperyalizmi bu kampanyayı aktif şekilde yürüttü. Bu kampanyanın odağında ise gelenlere, kapitalizmin sözde "cenneti"ni sunmaktı. Böylece de "sosyalizmin iflas ettiğini" göstermekti. Gösterilen "ilgiden" ötürü gelenlerin geri dönmeyip kalacakları sanılıyordu. Fakat asıl şaşkınlık da burada ortaya çıktı. Emperyalizmin onca gayret ve çabasına rağmen gelenlerin 7-8 bini hariç, diğerleri geri döndü.

İşbaşında bulunan yeni yönetimin peşpeşe reform kararlarına rağmen, kitle gösterilerinin önü alınamıyordu. Gösterilerde yönetimin istifası talep edilirken, reformlarda daha ileri hedefler gösteriliyordu. Bu gösteriler sonucunda Krenz yönetimi de seçildikten kısa bir süre sonra istifa etti. Yerine Gregor Gysi getirildi. Oldukça çalkantılı bir dönem yaşayan Doğu Almanya 1990'da yapılacak genel seçimlerde geleceğini belirlemeye çalışacaktır.

Kitlesel gösteri ve göç nedeniyle yönetim değişikliğinin yaşandığı diğer bir ülke de Bulgaristan oldu. Özellikle faşist Türk devleti, uzun yıllardır bu ülkede bulunan Türk azınlığına yönelik propaganda ve ajan faaliyetleri

değişikliğine rağmen, Bulgaristan da sorunlarını henüz çözmemiş değildir. Önemli sorunları olduğundan '90 yılına yüklü bir programla girdi.

Reformist hareketlerin hızla geliştiği diğer bir ülke de Çekoslovakya oldu. Zaman zaman katılımların yüzünü aştığı yaygın kitle gösterileri yaşandı. Kitle gösterilerine 12 muhalif örgütün oluşturduğu "Halk Forumu" öncülük etti.

Gösterilerin yaygınlaşması sonucu 24 Kasım'da toplanan Parti Merkez Komitesi'nin olağanüstü toplantısında Genel Sekreter Milos Jakes'in de içinde olduğu 7 kişi merkez komiteden istifa etti. Ve Parti Genel Sekreterliğine Karel Urbanek getirildi. İşbaşına gelen yeni yöneticiler çeşitli reformlar yapmalarına rağmen, gösteriler durmadı. Kasım ayında yapılan parlamento toplantısında komünist partisinin "öncülüğü" kaldırıldı. Ardından muhalefetin lideri Vaslav Havel cumhurbaşkanlığına getirildi. 1968'de Varşova ülkelerinin müdahalesi sonucu yönetimden düşürülen Aleksandr Dubçek ise Meclis Başkanlığına seçildi. Bu ülkede de köklü değişiklikler olmasına rağmen kitle gösterileri

hala devam ediyor. Sorunlarını '90'a aktarmış durumdadırlar.

'89 Aralık ayının son günlerine doğru giderken reformların kanlı gerçekleştiği ülke Romanya oldu. Romanya yönetimi, Doğu Avrupa'da yaşanan reformist gelişmelere karşı durmuştu. Çavuşesku yönetimi Parti 14. Kongresi'ni reformlara karşı bir gövde gösterisine dönüştürmüş, bununla bir yanıt vermeye başlamıştı. Fakat bu tavrıyla hem dünyada yalnızlığa itildi, hem de içteki sorunlar sonunu çok kötü hazırladı.

Macar azınlığının yaşadığı Temeşvar'da 15 Aralık'ta patlak veren gösterilerde çatışma çıktı. Çatışmada yüzlerce kişi yaşamını yitirdi. Bunun üzerine gösteriler hızla ülke geneline yayıldı. Aralık ayının sonlarında Çavuşesku, Bükreş'te yönetim yanlısı bir miting düzenledi. Fakat, miting yönetim karşıtı bir gösteriye dönüştü ve çatışmalar oldu. Ertesi gün, halk kitleleri saflarına geçen ordu ile başkanlık sarayına yürüdü. O anda sarayda bulunan Çavuşesku ve eşi Elena bir helikopterle bilinmeyen bir yöne ayrıldılar. Yö-

Çekoslovakya'da kitle gösterisi

netimi Ulusal Kurtuluş Cephesi adına bir komite üstlendi. Fakat halk örgütsüz ve dağınık olduğundan ortama tam bir kaos egemen oldu. Ülke geneline yayılan çatışmalarda kimin kimi vurduğu belli olmamaktaydı. Bu çatışmalarda binlerce kişi yaşamını yitirdi.

Saraydan ayrıldıktan bir-iki gün sonra yakalanan Çavuşeskular, sözde iki saatlik bir yargılama sonucu kurşuna dizildiler. 24 yılın hesabı bu iki saat içinde alelacele sorulmaya çalışıldı. Açık ki, böyle bir yargılama ve infaz kafalarda yığınla sorunun oluşmasına da neden olacaktı.

Romanya'daki gelişmeler, emperyalist-kapitalist sistemin basın-yayın organlarını olağanüstü

boyutlarda haftalarca işgal etti. Anti-komünist propaganda etkin olarak yürütüldü. Emperyalizm bundan kendi payına yararlı sonuçlar çıkarmaya çalıştı.

1990'a böyle rotasız bir kornumda giren Romanya'yı yeni yılda büyük sorunlar bekliyor. Yeni yılda bunları hangi oranda ve nasıl çözeceği de fazla net değildir.

5 Kasım'da Yunanistan'da yenilenen genel seçimlerde hiçbir parti tek başına hükümeti kuramayınca siyasal bunalım doğdu. Girişilen koalisyon denemelerinde de sonuç alınamayınca, Cumhurbaşkanı'nın çağrısıyla Parti liderleri toplandı. Yapılan görüşmeler sonucu "Ulusal Birlik" hükümetinde anlaşma sağlandı. Programı ekonomik ağır-

lıklı "Ulusal Birlik" hükümeti, Xenofondas Zolotas kurdu. Geçici olan hükümet Nisan 1990'a kadar görev yapacak. Bu tarihte yapılacak seçimlerle yerini yeni hükümete devredecektir.

1989'da Avrupa'da yaşanan en önemli gelişmelerden biri de Gorbaçov-Bush buluşmasının Malta'da gerçekleşmesiydi. 3-4 Aralık tarihlerinde gerçekleşen zirve, dünyaya "barış"ın mesajını vermeye çalıştı. Fakat ortaya çıkan sonuçlar itibarıyla, bundan oldukça uzak kaldı. Hatta denilebilir ki, ABD emperyalizmi aldığı cesaretle daha da saldırganlaştı. Bunu da, gerekçesi ne olursa olsun zirvenin mürekkebi kurumadan Panama'yı işgal etmekle gösterdi.

AMERİKA'DA ABD DAHA DA SALDIRGANLAŞTI

Diktatör Pinochet'ye karşı bir gösteri

Amerika kıtasında da 1989 yılı içinde önemli gelişme ve değişimler yaşandı. Hemen yılın başında saldırgan ABD'nin Başkanı Reagan görevini Bush'a devretti. Bu değişiklik Amerikan emperyalizminin saldırgan ve yayılmacı politikasında herhangi bir değişiklik yapmadı.

Yıl süresince Nikaragua devrimci yönetimi halkıyla birlikte iktidarını önemli oranda güçlendirdi. ABD'nin desteklediği kontralara güçlü darbeler indirildi ve tecritleri önemli oranda sağlandı.

FMLN (Frabunda Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi) 11 Kasım'da tarihinin en büyük devrimci operasyonunu gerçekleştirdi. Başkent San Salvador'un yoksul mahallelerinde günlerce denetim kurdu. Başkanlık sarayına bin metre kadar yaklaşarak geniş çaplı eylemler gerçekleştirdi. ABD denetimindeki faşist yönetim, devrilme noktasına geldi. Ancak, ABD emperyalizmi, onu son anda kurtardı. FMLN, kırsal kesimdeki önemli stratejik alanları da kontrolüne geçirdi.

Aralık ayı ortalarında Şili'de yapılan cumhurbaşkanlığı seçi-

mini, muhalefet cephesinin lideri Patricio Aylwin ezici bir çoğunlukla kazandı. Fakat faşist Pinochet daha önce yaptığı bir anayasa değişikliği ile kendisini, 8 yıl daha genelkurmay başkanı ilan etmişti. Her ne kadar iktidarı muhalefete devretmek zorunda kaldıysa da, orduyu elinde bulundurmaktadır. Bu durum Şili'de en büyük tehdit unsuru oluşturmaktadır. Dolayısıyla Şili'yi hala büyük sorunlar beklemektedir.

ABD emperyalizmi, Aralık ayının sonunda Panama'yı 30 bine yakın modern uçaklar desteğinde askeri birliklerle işgal etti. Özellikle zamanlamasını Romanya'daki olaylara denk düşürerek, işgalci ve saldırgan emelini gerçekleştirdi. İşgal esnasında, Nikaragua Elçiliğini işgal etti ve Küba Elçiliğini de ablukaya alarak, halklara karşı çok yönlü sinsi emelini bir kez daha açığa vurdu. Sıkça "barıştan, silahsızlanmadan" söz edildiği bir ortamda saldırgan ABD, barıştan ne anladığını Panama işgaliyle ortaya koydu. İşgal sürecindeki çatışmalarda onlarca kişi ölürken, yüzlercesi de yaralandı.

ASYA ÇATIŞMALARA SAHNE OLDU

1989'da canlı gelişmelerin yaşandığı diğer bir kıta da Asya oldu. Asya'da yine en çok çatışmaların yoğunlaştığı saha da Lübnan'dı.

Lübnan yıl boyunca çatışmalara sahne oldu. Bu çatışmalara,

yine ABD emperyalizminin kışkırtmaları ve desteği sonucu İsrail ve Hristiyan Milisler neden oldu. Çatışmalarda onlarca kişi yaşamını yitirirken, yüzlercesi de yaralandı. Çatışmaların ve çelişkilerin doruğa ulaştığı dönem ise, varılan anlaşma sonucu cumhurbaşkanı seçilen Rene Muawad'ın 17 gün sonra bir suikast sonucu öldürülmesi oldu. Suikasti M. Aoun yönetimi-

Filistin intifadasında kitle gösterisi

mindeki Hristiyan Milisler gerçekleştirdi. İşlenen bu cinayet sonucu Lübnan'da ortam oldukça gerginleşti. Suriye, Hristiyan Milislerin ve İsrail'in muhtemel saldırılarına karşı birliklerini alarına geçirdi ve Lübnan'a yeni birlikler takviye etti. Fakat sonuç itibarıyla, Suriye önderliğindeki anti-emperyalist güçlerin etkinliği arttı. Muawad'ın yerine Elias Hrawi cumhurbaşkanı seçildi.

8 Aralık'ta Filistin intifadası 2. yılını doldurdu. 2 yıl boyunca meydana gelen gösterilerde 822 Filistinli, İsrail askerleri tarafından öldürüldü, 40 bin kişi de yaralandı.

İran İslam Cumhuriyeti'nin Lideri Humeyni, 3 Haziran günü öldü. Ve 28 Temmuz'da anayasa değişikliği için referandum ve cumhurbaşkanı seçimi yapıldı. Rafsancani oyların büyük bir bölümünü alarak cumhurbaşkanı seçildi.

Yıl boyunca Sovyetler Birliği, cumhuriyetlerinde bağışta bulunan ulusal sorunları çözmekle meşgul oldu. Açıklık ve yeniden yapılanma politikasının

uygulamaya konulması, cumhuriyetlerde bağımsızlık akımlarının gelişmesine neden oldu. Bu akımların ağırlıklı yönünü de milliyetçilik oluşturdu. Gösteriler yer yer yüzbinlerin katılımına sahne oldu. Bazı komşu uluslar

leriyle geçti. Ağır silah ve uçakların da kullanıldığı çatışmalarda, Aquino isyanı bastırmayınca ABD'den yardım istedi. ABD desteğinde darbe kanlı bastırılırken, çok sayıda ölü ve yaralı meydana geldi.

birbirlerinden toprak taleplerinde bulundular. Bu talepler sonucu yapılan gösteriler, çatışmalara dönüştü ve onlarca kişi yaşamını yitirdi. Bu cumhuriyetlerin başında Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Ukrayna, Baltık Cumhuriyetleri geliyordu. 1990'a girerken ulusal sorunlar henüz çözüm bekliyor.

Yıl içinde Sovyet askerleri Afganistan'dan geri çekilirken, Vietnam birlikleri de Kamboçya'dan ayrıldılar.

İlkbaharda Çin yaygın öğrenci gösterilerine sahne oldu. Bürokrasi karşıtı gelişen gösteriler, yer yer halkın da desteklemesiyle yaygın görünüm kazandı. Güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi sonucu çatışmalar çıktı. Çatışmalarda çok sayıda kişi öldü. Bu gelişmeler sonucu parti genel sekreteri Zao Ziyang partiden tasfiye edildi.

Aralık başında Filipinler Devlet Başkanı Corazon Aquino'ya karşı başarısız ve kanlı bir darbe oldu. Ağırlıklı olarak hava kuvvetlerinin başlattığı isyan, günlerce karşılıklı sokak muharebe-

AFRİKA'DA IRKÇILIK GERİLEDİ

Afrika'da bu yılda da ırkçı Güney Afrika rejimi, Afrika halklarını sürekli tehdit etti. Angola'da desteklediği karşı-devrimci UNITA, Angola devrimci yönetimi ve halkına karşı komplo ve saldırılarını devam ettirdi. Fakat fazla etkili olamadı ve Angola halkı gelişimini sürdürdü. ırkçı Güney Afrika yönetimine karşı siyah halkın mücadelesi daha da boyutlanarak kitlesel düzeyde yürütüldü. Bunun sonucu sıkışan ırkçı rejim, muhalefet liderlerinin önemli bir kesimini serbest bırakmak zorunda kaldı.

ırkçı Güney Afrika yönetiminin sömürgeleştirdiği diğer bir ülke de Namibya idi. Namibya ulusal kurtuluş hareketinin önderi SWAPO, 23 yıldan beri mücadeleye yürütüyordu. Bu mücadele sonucu sömürgeciler, Namibya halkını ve mücadelesini tanımak zorunda kaldılar. Varılan anlaşma sonucu Birleşmiş Milletler gözetiminde ilk genel seçimler yapıldı. SWAPO oyların

yüzde 57'sini alarak ezici bir zafer sağladı.

Amerikan emperyalizmi savaş uçakları, 4 Ocak'ta Libya'ya ait 2 Mig-23 uçağını düşürdü. Akdeniz üzerinde uluslararası hava sahasında korsanca hareket eden ABD emperyalizmi, Libya uçaklarını düşürmekle Libya halkına karşı saldırganlığını ortaya koydu.

1989 yılında dünyadaki gelişmeler kaba hatlarıyla böyle. 1989 yılında her ne kadar emperyalizm kısmen üstün gibi gözüküyorsa da, gelişmeler hiç de onun lehine değildir. Sosyalist ülkelerdeki reformist hareketler sağcılığı taşısa da, gelişmenin yönü ezilen halklara çevrildi. Bürokratlaşan yönetimlerin tasfiyesi, özünde bilimsel sosyalizmin canlı ve üretken dinamiğinin açığa çıkmasını sağladı. Bu sosyalizmi din derekesine düşürme yaklaşımını ve dogmatizmin duvarlarını da doğal olarak yıktı. Bu sosyalizmin gelişiminin önünü açtıktan,

özellikle de devrim dalgasının ezilen halklara doğru kayışını daha da somutlaştırdı. Ayrıca özgüce güvenmenin ne kadar hayati olduğu bir kez daha en yalın tarzda kanıtlandı.

'89 yılı emperyalist-kapitalist sistem açısından yoğun çürüme ve kokuşmayla geçti. Kendi bunalımını, sosyalist ülkelerde yaşanan reformist gelişmeleri anti-komünist propagandanın malzemesi haline getirerek gizlemeye çalıştı. Böylece kokuşmuş yapısının dışı fazla yansıtmamasını kamufle etmeye büyük özen gösterdi. Diğer yandan ise emperyalist saldırganlığını da uç noktaya vardırdı.

Kısaca bu bağlamda 1990 yılına yüklü bir gündemle girildi. Sorunların bazıları '89'da çözüldürken, diğerleri de yeni sorunlarla birlikte yeni yıla aktarıldı. Fakat insanlık yeni yıla bilim, sanat, kültür vb. her alanda önemli kazanım ve birikimlerle girdi. 1990 yılında ilerici insanlık bunlara dayanarak daha büyük değerlerin yaratıcısı olacaktır.

"Tüm Kürt, Türk halkı ve örgütleri, kendi gelecekleri için mutlaka PKK ile dayanışma içerisinde olmalıdırlar"

Özgür Irak Örgütü'nün yayın organı olan Özgür Irak Dergisi, son sayısında PKK ile ilgili bir makale yayınladı. Arapça olarak çıkarılan dergide kaleme alınan makaleyi Türkçeye çevirdik. Ayrıca dergi redaksiyonunda çalışan Selim Poliziva ile bir söyleşi yaptık.

Devrimci mücadeleci olan PKK'li yoldaşlara selam!

Kürdistan'da devrimci demokratik bir rejim kurmak için Türkiye'de gerici rejime vurduğu darbelerle PKK, her gün yeni adımlar atarak, yolunda hızla başarı ile ilerlemektedir.

Saddam ile sıkı işbirliği içerisinde olan TC rejimi ve onun başını çeken Evren, aldıkları yaralar karşısında Kürdistan'ın Siirt, Hakkari, Mardin, Silopi, Van ve Diyarbakır şehirlerinde birçok kişiyi tutuklatarak, bunları işkence eden geçirmektedirler.

PKK gerillaları ise, her gün yeni eylemler geliştirmektedirler. Örneğin, 15.8.1989 günü Mardin, Siirt ve Şırnak'ta Türk militarist güçlere büyük darbeler indirdiler, Türk güçlerinin birçok can kaybından başka silahları da PKK'ye kalmış oldu.

Türkiye cezaevlerine dağıtılan PKK'li savaş esirleri, Türkiye cezaevlerinde uygulanan insanlık dışı işkence ve muameleleri protesto etmek amacıyla açlık grevine başladılar. Büyük direnişler gösteren bu savaş esirlerinin (PKK'li tutuklular) bir kısmı hastaneye kaldırılmasına rağmen tedavi olmayı reddettiler.

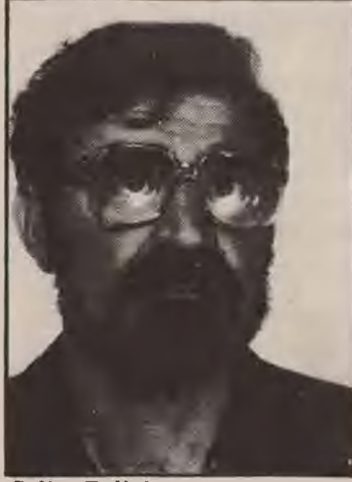
Bu arada uğradıkları işkencelerden ve açlık grevinin getirdiği beklardan dolayı iki PKK'li tutuklu yaşamını yitirmiştir.

Cezaevlerinde başlatılan açlık grevlerini desteklemek amacıyla eski Sosyalist Parti yetkilisi olan M. Ali Aybar ve yazar Aziz Nesin ile beraber toplam olarak beş aydın 48 saatlik açlık grevine başladılar.

Soru: Henüz gelişmekte olan bir örgütsünüz, neden Irak'taki mevcut partilerle birleşerek mücadele etmiyorsunuz da kendi başınıza bir örgüt kurmaya yöneldiniz?

S. Poliziva: Evet, yeni kurulmuş olabiliriz, şu anda taraftarlarımız da çok fazla olmayabilir, ancak bizimle irtibata geçen Iraklıların çoğu, örgütümüzün ideoloji ve çizgisini öğrendikten sonra taraftarımız olmaktadır.

Neden diğerleri ile birleşmedik sorunuzu gelince; geçmişte Irak'ta siyasi partiler kurulmuştur. Bu partiler, ya başkalarının masası idi, ya da göven yapıtı idi. Marksist olarak görülen partiler ise, sapmalarla giderek gittikçe sağa doğru yö-

Selim Poliziva

nelmeye başladılar. Tabii bu partiler içerisinde iyi niyetli ve aktif olanlar vardı, ancak bunlar hızla tasfiye edildi, hatta ortadan kaldırılanlar bile oldu.

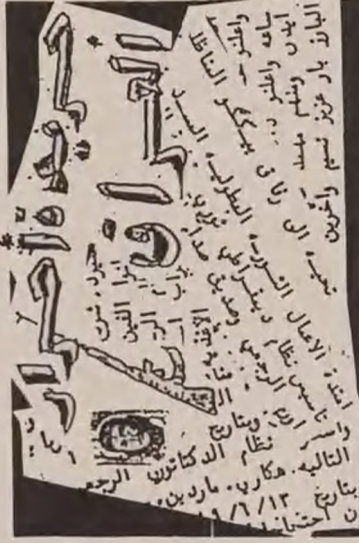
A. Kerim Kasım'dan bu yana Irak'taki parti ve örgütlerin çoğu, Irak rejimini, devrimci demokratik bir rejime dönüştürmek için büyük fırsatlar yakaladıkları halde, bu fırsatları kaçırdılar ve kullanmadılar. Bu arada dökülen kanlar ve ekonomik hasarların sorumlusu sadece baştaki rejim değildir, bunun bir diğer sorumlusu da bu fırsatları değerlendiremeyen muhalefet örgütleri ve partileridir.

Eğer daha da açmak istersek, bu muhalefettekiler, işçiler arasında örgütlenme yapmaları gerekirken, ayrıca Irak'taki milliyet ve ulusları rejime karşı biraraya getirmeleri lazımken, baştaki rejimle masaya oturdular veya uzlaşmaya çalıştılar.

Bizler, tüm bu muhalefettekilerden ayrı olarak kendi örgütümüzü kurduk. Tarihi hatalara bakarak kendimize yön veriyoruz. Amacımız, Irak'a devrimci, demokratik bir rejim getirmektir. Bunun için de başta Irak proletaryası olmak üzere, Irak'ta yaşayan diğer halklarla, mevcut rejime karşı silahlı mücadele geliştirerek bu isteğimize ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Soru: Diyelim ki, Irak'ta yaşayan başka uluslar, kendi örgütlerini kendileri kurdular ve Irak'a karşı mücadele etmeye başladılar, o zaman tavrınız ne olur?

S. Poliziva: Bizler, Irak'taki mevcut azınlık ve uluslardan bahsederken bunların bizlere sunacağı destekten sonra kendi kaderlerini tayin edebileceklerini belirtiyoruz. Yani, rejim ele geçirildikten sonra. Ancak, sizin de dediğiniz gibi eğer bu uluslar kendi örgütlerini kurma düzeyine gelmişlerse, o zaman onlara saygı duyar ve dayanışma içerisinde çalışırız. Ancak, bunların devrimci bir yapıya ve önderliğe sahip olması gerekmektedir. Feodal veya reformist yapıları olsa onları destekleyebile-

ceğimiz düşünülmesin. Feodallerle birleşeceklerine bizimle birleşirlerse rejim değişikliğinden sonra kendi kaderlerini tayin ederler.

Soru: Derginiz iki ayda bir yayınlanmaktadır. Son sayınızda PKK ile ilgili bir makale vardı. PKK'nin geliştirdiği mücadele hakkında bir şeyler söylemek istiyor musunuz?

S. Poliziva: Evet, ilk etapta dergimiz iki ayda bir çıkmaya başladı, ancak yakın bir zamanda dergiyi daha da büyüterek aylık yapmayı düşünüyoruz. Zaten bu haliyle dahi dergimiz Avrupa'da, İran'da ve Irak'ta çok okunmaktadır. Hele hele dergi dışındaki çalışmalarımızda özellikle diplomatik alandaki uluslararası kuruluşlara, Saddam rejiminin barbarlığını iletmemiz ve bunun yanı sıra, yine aynı belgelerle devlet başkanları nezdindeki girişimlerimiz, Saddam'ı çığına çevirmektedir. Ama bunların kurtuluş olarak görmüyoruz, amaç halkla birleşmek ve silahlı mücadeleyi Irak'a taşımaktır.

PKK hareketi, devrimci bir harekettir ve önderliği de devrimcidir.

Türkiye'nin yapısı gerici ve barbar yapıdır. Ayrıca Irak rejimi ile sıkı ilişkiler içerisinde. Bu ilişkilerden Irak'taki halkın çoğu zarar görmektedir. PKK'nin, TC'ye karşı yürüttüğü mücadele desteklenmelidir diyoruz ve onlara selam ve başarı dileklerimiz iletiyoruz.

Ayrıca şunu da belirtelim; PKK diğer Kürt örgütlerinden farklıdır ve feodal yapıya veya reformist değildir. Tüm Kürt, Türk halkı ve örgütleri, kendi gelecekleri için mutlaka PKK ile dayanışma içerisinde olmalıdır. Bu, her iki halk için çok iyi sonuçlar verecektir. PKK'ye devrimci selamlarımızı ve başarı dileklerimiz iletiyoruz.

Gabar Ç.
06.09.1989

"Asker olsun, polis olsun, Kürdistan'da hiçbirinin yüzünün güldüğünü görmedim"

Bir okuyucumuzun, Kürdistan'a izine gidip dönen bir yurtseverle yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

Soru: Kürdistan'a gittiniz ve geldiniz. Bu süreçte nelerle karşılaştınız ve neler gördünüz, anlatır mısınız?

Cevap: Ben, Kürdistan'a ilk girişimde genellikle, TC polislerinin şehir caddelerinde otomatik tüfeklerle gündüz nöbet bekledikleri ve önlerinden geçen her sivilden sanki kendilerine bomba atacaklarmış gibi kuşku landıkları ve herkese düşman gözü ile baktıkları özellikle dikkatimi çeken hassas konulardan biri oldu. Ayrıca, gerek asker gerekse polis olsun, Kürdistan'da bulunduğum sürece kesinlikle hiçbirinin yüzünün güldüğünü görmedim. Hatta bazen polis karakolunun önünden geçtiğim zaman, kendilerini özellikle dikiz ederdim; acaba polisler nasıl davranıyorlar diye. Ekseriyetle karakolların kapısında oturduklarını ve sanki önlerinde cenaze varmış gibi hep yerlere bakarak düşündüklerini gördüm. Şüphesiz ki gördüğüm bu manzarlardan anladığım kadarıyla, TC faşizminin her şeyden önce Kürdistan'da psikolojik olarak çökertildiği sonucuna ulaştım.

Soru: Siz hiç köylere gittiniz mi? Gittiyseniz bu konuda neler anlatabilirsiniz?

Cevap: Evet ben köylere gittim. Kendi köyüme misafirliğe gittiğimde aynı gece, ayrıca başka köyden eskiden birbirimizi tanıdığımız 80 yaşlarında bir ihtiyar amca da tesadüfen misafirliğe gelmişti. Orada karşılaştıkça büyük sevinçle birbirimize sarılarak hasret giderdik. Akşam olunca cemaatımız epey kalabalıklaştı. Bu sıcak insanlarımızın duygulu sohbetlerini dinliyordum. 80 yaşındaki amca, yurtsever bir kişi olacak ki, sanki bizleri örgütleyormuş gibi konuyu Partinin mücadelesine getirdi. Önce yere bir müddet baktıktan sonra, yarı gülümsemeyle içten, dertli ve tatlı konuşmasıyla şunları söyledi: "Ben size bir hadise anlatacağım; geçenlerde Kaniye Hêni civarında bir ihtiyar dağa çalı kesmeye gitmiş ve katırını yüklemekte iken, bakmış ki 13 Apocu aniden yanına geliyor. İhtiyar korkmaya başlamış; fakat Apocular demişler ki; 'Amca biz de senin evlatlarıyız, bizden korkmana gerek yok; bizden sana kötülük gelmez, çünkü biz sizin için savaşıyoruz.' Bu meydana köylü ihtiyar teskin edilmiş. Bir müddet birlikte kaldıktan sonra ihtiyardan biraz yiyecek temin etmesini istemişler. İhtiyar da kabul ederek, 'Gidip size yiyecek getireceğim' diye köye hareket etmiş. Ancak bu alçak hain gitmiş köy korucularına haber vermiş. Bu uşaklar da askeriyeye bildirmişler. Korucular ve askerler sürüsü, o haini

tekrar kendi katırına bindirerek yemekle beraber Apocuların yanına göndermişler ve arkadan da kendileri giderek onların etrafını sarmışlar. Apocular bakıyorlar ki ihtiyar katırına binmiş kendilerine yiyecek getiriyor. Tabii, etraflarının düşman askerleri ve çapulcu korucular tarafından sarıldığının da hemen farkına varıyorlar. Apocular, durumun ihanetle dolu olduğunu görünce, hemen o ihanetçiyi kurşuna dizip, geri çekilmeye başlıyorlar. Bu meydana da yüzbaşı, faşizmin uşakları olan 4 köy korucusunu öne sürerek, 'Önce siz Apoculara hücum edeceksiniz' diyor. Bu korucu hainler, hücum edince, yüzbaşı da 4 korucuyu arkadan tarayarak kurşuna diyor. Karşıdan başçavuş bağırarak, 'Yüzbaşım, yüzbaşım, onlar bizim adamlarımızdır, niye vurdun?' Fakat yüzbaşı da, 'Konuşma ulan eşek oğlu eşek, ben ne yapacağımı bilirim' demiş ve askerleri orada oyalayıp durmuş. Ardından da çatışmaya girmeden askerini geri çekmiş. Tabii Apocular da hiçbir kayıp vermeden üslerine çekilmesini bilmişler."

Evet yağlı amca, o tatlı münaver lugatları ve sevinç dolu bakışları ile anlatmaya devam etti. Sonuçta; "İşte tüm ihanetçilerin sonu böyle olacaktır" diye bütün cemaata hitab etti. Ben de dedim ki; "Amca siz bu Apocuları nasıl görüyorsunuz? Sizin buralarda da varlar mıdır?" "Evet" dedi, "Oğlum, burada doludurlar. Çünkü TC devleti hepimizi birer Apocu olarak kabul ediyor. Bizim buralara da iki seneden beri Apocular gelmişler ve bu Apocular, çok namuslu insanlardır. Kim onlara ihanet ederse, mutlaka onları bulup cezalandırıyorlar. Hakkeden köy korucularını öldürüyorlar diye biz çok memnun oluyoruz ve onlara daima dua ediyoruz." Cemaatin görüşlerini de dinledim. Bu namuslu köylü insanların, öyle dertli konuşuyorlardı ki, hepsinin Kürdistan devrimine susamış ve mücadeleye son derece bağlı oldukları bütün davranışlarından ve anlattıklarından rahatlıkla anlaşılıyordu.

Soru: Başka neler gördünüz?

Cevap: Evet, başka bir gün de diğer bir köyde misafir idim. O köyün ağası da yanıma geldi. Sohbetler esnasında kendisi konuyu Apoculara getirerek başından geçen bir olayı anlattı. Dedi ki, "Apocular, babamın evine gelmişler ve yardım istemişler. Fakat babam da onlara yardım vermemiş. Eve geldiğimde haberim oldu. 'Onlara para vermemişsin' diyerek babamla münakaşa ettim. Çünkü Allah Apocuları dağ başındaki taşlara dahi musallat etmesin. Bunlar, cin gibidirler, dağ başındaki taşlara dahi musallat

Devamı 18. sayfada

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Madenleriyle ünlü bir beldemiz

MAZRA

(Elazığ)
-II-

COĞRAFİK KONUMU

Elazığ, büyük bölümünün Fırat Havzası'nda yer aldığı bir beldemizdir. Doğudan Bingöl, batı ve güneybatıdan Malatya, kuzeybatıdan Erzincan, kuzeyden Dersim ve güneyden ise Diyarbakır beldeleriyle sınırdır.

Yerleşime elverişli bir alanda kurulan Elazığ'ın il toprakları doğu ve güneyden Doğu Toroslar'ın batı uzantıları, kuzey ve batı yönünden ise Murat ve Fırat vadileriyle çevrilidir.

Elazığ'da dağlar ve platolar önemli yer tutar. Ovalık alanlar ise azdır. Belde topraklarının %84'ünü dağlar ve platolar, %15'ini ise ovalık alanlar oluşturur. %92'sinin tarıma elverişli olduğu belde topraklarının %28'inde bitkisel üretim yapılır.

Doğu, güney ve batı yönlerinden oval bir şekilde Doğu Toroslar'ın batı uzantılarıyla çevrili olan Elazığ beldemizin sınırlarına, Munzur Dağları'nın güney uzantıları da kuzeybatıdan uzanır ve yükseltileri gitikçe azalır. Doğu Toroslar, Malatya ve Elazığ beldelerinin sınırları içinden başlayarak, Murat Suyu, Muş Ovası ve Van Gölü'nün güneyi boyunca uzanırlar.

Doğu Toroslar'ın başladığı nokta, Elazığ'ın Baskil ilçesidir. Hasan Dağı, bölgenin en büyük dağıdır, en yüksek noktası 1864 metredir. Bu dağ doğuya uzandıkça yeniden yükseltileri artar. Elazığ Ovası'nın güneyinde, Meryemli yöresindeki en yüksek noktası 1490 metredir. Beydoğan yöresinde yükseltileri 1724 metreye çıkan Meryemli Dağı, Keban Barajı'nın çöküntü alanına dek uzanır. Buradan doğuya doğru uzanarak önce Asker Dağı'nı ve daha sonra Palu ilçesinin doğusunda Gökdere Dağı'nı oluşturur ve kuzey yönünden açılarak Elazığ'ın Bingöl ile sınırlarını çizer. Buradaki Karaboğa Dağları'nın en yüksek noktaları Elazığ belde toprakları içinde yer alır. Karaboğa'nın güney uzantısı Murat Vadisi'nin kuzeyinde Karaömer Dağı olarak yükseltileri 2477 metreye ulaşır.

Doğu Toroslar, Yolçatı'dan sonra Sivrice ve Maden ilçelerine uzanır. Burada Hazar Dağı ile Maden Dağları vardır. Hazar Gölü'nün kuzeyinde ise Mastar Dağı bulunur. Bu sıradağ Murat Vadisi'nin güneyindeki Akdağ ile birleşir. Bingöl belde sınırları içinde de devam eden Akdağ'ın en yüksek noktası 2620 metredir. Bu yükselti Elazığ sınırları içinde kahr ve bölgenin en yüksek dağ noktasıdır.

Munzur Dağları da yüksek ve düzenli sıralar halinde Dersim'den Elazığ sınırlarına

uzanır. Fırat Irmağı'nın batısından bölge topraklarına giren bu dağların güneye doğru yükseltileri azalır. Munzur Dağları'nın Elazığ'daki uzantıları dalgalı platolar görünümündedirler.

Elazığ'daki ovalar, çöküntü alanların akarsuların taşıdığı maddelerle dolması sonucu meydana gelmiştir. Verimli olan bu küçük ovaların, bölge tarımında önemi büyüktür. Elazığ'ın en önemli ovaları şunlardır:

Harpur Ovası: Elazığ şehrinin kurulduğu küçük bir ovadır. 36 kilometre alan kaplayan bu ovanın denizden yüksekliği 1000-1050 metre civarındadır. Güneye doğru eğimli olan ovanın dört yanı dağlarla çevrilidir. Buradan güneydoğuya açılan geniş bir vadi, bu ovayı Uluova ile birleştirir. Doğudan akan Kesrik Suyu ile batıdan Meryemli Dağı yöresinden inen Sürsürü Çayı güneyde birleşerek Hırhırık Boğazı'ndan Uluova'ya akar. Bu sular yaz aylarında Harput Ovası'nın meyve bahçelerinde kullanıldığı için Uluova'ya ulaşmaz.

Uluova (Mollakendi): Elazığ beldesinin en geniş ovasıdır. Yükseltileri az olan Karakaya Dağları ile çevrili olan ova, kırık hatlar şeklinde uzanır. Güneyde Çilemek, Deveboyu ve Mastar Dağları ile Hazar Gölü çukurundan ayrılır. Kuzeydoğu yönünde Keban Barajı'na dek uzanır. Yüzölçümü 325 kilometrekare olan ovanın uzunluğu 56 kilometre, genişliği ise 15 kilometredir. Ortasında Haringet Suyu geçer. Bu su, çevresinde kaynak suları ile beslenen birçok küçük dere ile birleşir. Haringet Suyu, yaz aylarında sulama işlerinde kullanıldığı için, Keban Barajı'na ulaşmadan kurur. Uluova'daki köyler bağcılıkla uğraşır. Ovada daha çok buğday,

arpa, mısır, pamuk, pirinç, şeker pancarı, susam, burçak, bakla, fiğ ve sebze ekimi yapılır.

Kuzova: Kuzey yönünde akıp Murat Irmağı ile birleşen Cip Çayı'nın iki yanında yer alır. Kuzeye doğru genişleyen ova, uzuncadır. Yüzölçümü 110 kilometrekare olan ovanın denizden yüksekliği 900-1000 metre arasındadır. Hafif dalgalı ve alüvyal topraklarla örtülü olduğundan verimlidir. Ovanın içinden akan

lerden fazla yararlanılamıyor. Elazığ, yerüstü su kaynakları bakımından zengin olduğundan, vadiler genellikle dar ve derindirler. Bu nedenle sulamada elverişli değildirler. Bu vadiler dışında birçok vadi olukları da bulunur. Bunlar genellikle yüksek dağlar ve eşiklerle birbirinden ayrılırlar. Bölgedeki en önemli vadiler Fırat Vadisi, Murat Vadisi ve Karasu Vadisi'dir.

Elazığ'da Kuzey Kürdistan'ın en büyük akarsuyu olan Fırat Irmağı'nın yanısıra daha birkaç önemli akarsu bulunur. Bu akarsular, genellikle Fırat'ın kollarını oluştururlar.

Fırat Irmağı: Fırat Irmağı, kolları durumundaki Murat Suyu ve Karasu ile Keban ilçesinin kuzeyinde birleşir. Buradan önce güney, sonra da güneybatı doğrultulu akar. Keban ilçesinin Dummı yöresinden sonra bir yay çizerek Malatya-Elazığ sınırlarını oluşturur ve Elazığ-Diyarbakır sınırına kadar gider. Fırat'ın geniş yatağı Malatya sınırlarında kalır. Bundan ötürü, Fırat'ın Elazığ sınırları içinde kalan bölümünde ovalık alanlar yoktur. Buradaki vadisi çok derin olduğundan, sulamada elverişli değildir. Keydan ve Önşeban gibi küçük kolları bölge sınırları içinde kalır.

Murat Suyu: Keban'da Fırat Irmağı ile birleştiği noktaya kadarki uzunluğu 600 kilometredir. 42.000 kilometrekarelik beslenme alanıyla Fırat'ın en önemli koludur. İlk kaynaklarını bölge sınırları dışından, Van Gölü'nün kuzeyindeki Akdağ'ın kuzey eteklerinden alır. Daha sonra Gülizar Yaylası'ndan akan birçok suyu toplar. Bingöl'ün Genç ilçesini geçerek Elazığ topraklarına girer. Buradan sürekli batı yönüne doğru akarak Palu ilçesine ulaşır ve Keban Baraj Gölü'ne dökülür. Bölge sınırları içinde dar ve derin bir vadiden aktığı için çevresinde ovalık alanlar yoktur. Murat Suyu'nun Palu ilçesinde denizden yüksekliği yaklaşık olarak 860-870 metre arasındadır. Bu noktada saniyede 220 metreküp su akıtır.

Peri Çayı: Murat Suyu'nun en önemli koludur. Bingöl'ün dağlarından doğan Peri Çayı, saniyede ortalama 100-120 metreküp su akıtır. Karakoçan ilçesinin kuzeyinde, Bingöl sınırını oluşturulacak şekilde batı yönünde akar. Bingöl, Dersim ve Elazığ beldelerinin keşişme noktasından sonra güneye yönelir. Nisanmaya yöresinde bölge sınırları dışına çıkan Peri Çayı, Munzur Dağı eteklerinden doğan Munzur Suyu ile birleşerek, bölge topraklarında Murat Irmağı'na karışır.

Keban Barajı:

Büyük bir baraj olan Keban Barajı'nın yapımına 1965'te başlandı. Keban ilçesi yakınında Karasu ile Murat ırmağının birleştiği yerin 10 kilometre kadar batısında olan boğazda yapılmıştır. Temelden 210 metre, vadi tabanında ise 167 metre yüksekliği olan Keban Barajı'nın gölet yüzeyinin denizden yüksekliği ortalama 845 metredir.

Elektrik enerjisinin üretimi için Türk sömürgeciliği tarafından yapılan Keban Barajı'nın sularından direkt sulamada yararlanılmıyor. 1974 yılında 4 ünitesi devreye girerek, yılda 5 milyar kilovat saat elektrik enerjisi üretti. Diğer 4 ünitesi de 1982 ortalarında devreye girerek enerji üretmeye başladı. Böylece yaklaşık olarak yılda 7,5 milyar kilovat saat enerji üretmektedir.

Baraj gölünün, Murat Vadisi boyunca uzunluğu 12 kilometredir. Barajın yapımı iki türlü yapılmıştır. Sağ kıyıya kaya dolgu, sol kıyıya ise beton ağırlıklı dolgudur.

Türk sömürgeciliği, Keban Barajı'nın üretimden en azami şekilde yararlanırken, bölgede ve diğer yakın alanlarda yaşayan insanlarımız ya çok sınırlı, ya da hiçbir şekilde yararlanmamaktadırlar.

Haringet Çayı: Elazığ'ın ikinci önemli akarsuyudur. Hazar Gölü'nün batısındaki dağlık bölgelerden doğan Haringet Çayı, daha sonra Uluova'ya girer. Şehrin kuzeyindeki çıplak dağlardan çıkan Perçenç Deresi'ni de alan Haringet Çayı derin olmayan bir yatak içinde akar ve Altınkuşak yöresinde Murat Irmağı'na dökülür.

Elazığ beldemizde Hazar (Gölcük) gölü dışında başka göl yoktur.

Hazar (Gölcük) Gölü: Elazığ'dan yaklaşık olarak 25 kilometre uzaklıkta bulunur. 15-16 kilometre uzunluğunda ve en geniş noktası 5 kilometre genişliğinde olan Hazar Gölü'nün denizden yüksekliği 1223 metredir. Kapladığı alan 70 kilometrekaredir, derinliği ise 200-250 metre arasında değişir. 1957'de açılan bir tünelle suları Uluova'ya çevrildi. Böylelikle sularında ortaya çıkan düşüşten yararlanılarak elde edilen enerji ile yörenin elektrik ihtiyacı karşılanmaktadır. Çevresinde plaj ve kamp yerleri bulunan Hazar Gölü'nün turistik önemi gittikçe artmaktadır.

SÜRECEK

Bir ARGK savaşçısının yakınlarına gönderdiği mektup

BOTAN DAĞLARINDAN SELAMLAR

Değerli amcaoğlu D.,
amcakiızı A.!

Başta Botan'dan sevgi ve selamlarımı gönderiyorum. Belki hiç ummazdınız veya bu mektubum sizler için bir sürpriz olabilir. Fakat, benim için bu hiç de bir sürpriz değildir. Çünkü ben sizleri hep hatırlıyorum ve düşünüyorum. Elbette bu düşüncem aynı Hareketin insanları olmamızıdır. Epey bir zamandır sizlerden ayrıldım ve ilişkilerim kopmuş durumdadır. İlişkilerimizin kopması, olanaklarımın olmayışından dolayydı. Olanaklarımız olsaydı, ben de sizlerden ilişkimin kopmasını istemezdim.

Mektubumun başında da belirttiğim gibi, ben bu mektubu Botan'dan, ülkenin biricik kalbi olan Şırnak dağlarından yazıyorum. Belki basında okumuşsunuzdur. Mektubu, ünlü Herekol Dağı'nda yazıyorum. Bugün günlerden Perşembe; 26 Ekim 1989'dur.

Evet Botan; Botan'ı görmek, yaşamak ve yaşama yeniden can, ruh vermek, elde silah sömürgecilere karşı savaşmak her yiğidin kârı değildir ve her insana da nasip olmaz. İşte bu yaşam bana PKK tarafından verildi. Bunun için çok gururluyum, başım dik ve yürüyorum. Çepeçevrem silahlanmış yüzlerce yoldaşımın doludur. Kararlı, korkusuz, cesaretli ve kahraman insanlarla yaşamak ne hoş, ne mutlu bir yaşamdır bir bilerseniz? Bu özgür yaşamımızı, ne Amerikan emperyalizmi, ne sömürgeciler ve ne de onları zulalari durdurabilir. Yine ne silahla kırılabilir, ne de dolarla satın alınabilir. Yani bu yaşantı o kadar değerli ve ağırdır ki ne satılır, ne de satın alınabilir.

14 Eylül 1988'de, 30 arkadaşla, gecenin yağmurlu, zifiri karanlığında Kürdistan'a giriş yaptım. Ülkeye ilk girişimizde, sınırda askerlerle çatışmaya girdik ve bu çatışmada Cemil adlı arkadaşımızı şehit düştü, bir arkadaşımız da ağır yaralandı. Cemil arkadaşın cesedini Dicle nehri alıp götürdü; ancak aylar sonra Dicle nehrinde bulundu. Evet ülkeye bu ilk girişimiz bedelli oldu. İşte Kürdistan'da direniş, yeniden diriliş ve yeniden insanca yaşamak için temeller böyle atılıyor ve öyle bedeller verilmektedir.

14 Eylül 1988'den günümüze kadar, Botan'da baskın, pusu, saldırı, tuzak, gün boyu çatışmalar, suikast ve sabotaj eylemlerinde fiili olarak yer aldım. Bu eylemlerde yanıbaşım, aynı mevzide düşmanla girdiğimiz çatışmalarda şehit düşen, ağır yaralanan onlarca yoldaşım oldu. Türk sömürgecilerinin asıl vahşetini, barbarlığını insan bu savaşta daha iyi görebilmektedir. Diğer yandan bu vahşete karşı direnen, savaşan PKK militanlarını da çok iyi görmek gerekir. Biraz da olsa insanlık kanını kaybetmemiş olan her insanın, Partinin bu direnişi karşısında saygıya geçmemesi elde bile de-

ğildir.

Canlarım D., A., R.; bugün Kürdistan'da kızgın bir savaş ortamında bulunmaktayım. Üstümüzde savaş uçakları, helikopterler bizleri tarayıp bombalamaktalar; kara gücünde ise tanklar, panzerler ve üçyüzbinlik bir ordu; özel timler, korucular, işbirlikçi hain-uşaklar ve de ayağında Amerikan çizmelerini giyip de üzerimize gelen her işgalci, her zebaniye karşı savaşmış, savaşıyoruz ve savaşacağız!

Parti Önderi ve Ordumuzun Başkomutanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın ışıklı yolu ve asla bükülmez bileğiyle ve arkadaşların kahramanca direnişleriyle, bugün Kürdistan'da, sömürgecilerin sıkıyönetimi, jandarması, özel savaş boşası çıkarıldı ve iflas etmiş durumdadır. Eğer düşman yeni tedbir ve önlemlerden bahsederse, bu sizi yanıltmasın, bu salt isim değişikliğinden başka bir şey olmayacaktır.

Benim yaşadığım saniye, dakika, saat, gün ve aylar çok farklıdır, birbirini hiç tutmuyor. Çünkü bahsettiğim gibi, acımasız savaş koşulları mevcuttur. Hayatımız hep hareketli geçmektedir. Düşman korkuyor ve artık istediği gibi hareket edemiyor. Biz buna fırsat vermiyoruz, düşmanı gördüğümüz yerde imha ediyoruz.

Bugün Botan'da iki iktidar vardır. Biri Parti önderliğindeki halkın kendi iktidarı, diğer güç ise düşmandır. Fakat giderek, biz ağırlığımızı koymaktayız. Düşman ise, hep gerilemektedir. Bunun için askeri gücünü büyütme, takımları bölüğe, bölükleri taburlara, alaylara, tugaylara, tümenlere çıkarmış bulunmaktadır. Tüm bunlara rağmen, düşman battıkça batmakta, bu bataktan nasıl çıkacağını hesaplamaktadır. Düşmanın çıkardığı günlük kanun, kural, düzen ve nizamı artık geçerliliğini kaybetmektedir. Kazanan Partidir.

Biz bugün bir ulusal kurtuluş savaşını veriyoruz. Ben, bu savaşta her an düşman tarafından vurulabilirim, esir de düşebilirim. Belki bir daha birbirimizi hiç göremeyebiliriz. Bu savaşta, bunu hesaplamak zorundasınız. Sizin de bildiğiniz gibi Mayıs 1989'da Eruh'ta 12 arkadaşla birlikte Kasım (Hacı ULAŞ) arkadaş da şehit düştü. Ben, Kasım arkadaşın yanından bir gün önce ayrıldım, ikinci gün çatışmada şehit düştüler. (Kasım arkadaş 1987'de İsviçre'de Basel, Frieburg'da faaliyet yürütmüştü.)

D., duyduğuma göre provokatörler, beni araç yaparak seni etkilemeye çalışmışlar ve sen etkilenmişsin. Sizler, Partiyi tanıyor sunuz. Emperyalizmin oyunlarına gelmeyin. Kaldı ki, bugün avukat alçağı çıkmış isimim üzerinde oynamış olabilir, yarın bir başkası çıkıp aynı isim üzerinde oyunlar oynayabilir. Burada dikkat etmeniz gereken

şey, değişmeyen Parti Başkanıdır, PKK çizgisidir. Temel almanız, rehber almanız, örnek almanız gereken tek kişilik, tek şahsiyet Parti Başkanıdır. Eğer sizler, beni seviyorsanız unutmayın ki ben bu özelliği Parti Önderliğinden aldım. Parti öncesi kişiliğim veya Parti dışı kişiliklerin ne kıymeti var?

Öyleyse düşmanın Parti Önderliğine alçakça saldırması hiç de tesadüfi değildir. Ne demektir, "PKK'ye evet, Apo'ya hayır!" Bu iki olgu nasıl birbirinden ayrı olarak ele alınabilir? Düşman, başkanı kendisi açışından büyük tehlike olarak gördüğü için saldırmaktadır. Parti Başkanı, zerre kadar prim vermediğinden dolayı düşman adeta çıldırmaktadır. Parti Başkanı bugün yalnız Kürdistan'a, Kürt halkına önderlik etmiyor, Kürdistan direnişi şahsında tüm dünya halklarının kurtuluşlarına da büyük enternasyonalist katkılar sunmaktadır. Çünkü bugün dünyada emperyalizme karşı savaşan, direnen ve bu militanca direnişe önderlik eden önderlerden biri de Partimizin Başkanıdır. Bu da böyle bilinsin!

D. ve A.; sizler çok saf, iyi niyetli duygularla dolusunuz. Aslında düşman üzerinizde bir etki bırakmışsa bu sizin iyi niyetli olmanızdandır. Açık söyleyeyim: Partiye karşı artı niyetli bir tavrınız olmuş olsaydı, ben de sizleri hemen düşman ilan edecektim ve beni karşınızda bulacaktınız. Fakat ben, çok iyi biliyorum ki siz çok iyi ve dürüst insanlarsınız, eğer öyle bir hataya düşmüşseniz orada, hemen gidin Partiye ilişkiye geçin ve yeniden çalışmalara başlayın.

A. sen ne yapıyorsun, günlerin nasıl geçiyor? Hunerkom'da çalıştığın sıralar Berxwedan'da ara-sıra fotoğrafların çıkıyordu. Bu son dönemlerde arkadaşların fotoğrafları yine çıkıyor, ama bakıyorum seni bulamıyorum. Yoksa derneğe gidip gelmiyor musun? Eğer derneğe gidip gelmiyorsan bil ki sana müthiş kız-maktayım. Bu yazdıklarımı iyi oku: Ben bir yıldan fazladır ülkede bulunmaktayım. Çeşitli görevlerde bulundum. Benim takımda 14 genç bayan ve 7 erkek arkadaş bulunmaktadır. Biz nereye gidiyorsak, ne yapıyorsak, çatışmalarda, yağmurda, karda, tipilerde bu bayan yoldaşlar da hep bizimle hareket etmektedirler. Hiçbir sorun çıkarmıyorlar. Üstelik bu bayan yoldaşlarımızın tümü mücadeleye gönüllü olarak katılmışlardır. Eğer biz kabul ederssek yüzlerce fedakar Kürdistan kadını gönüllü gelip bize katılır.

A., çok isterdim seninle H.'nin gelip Partide yer almanızı. Fakat tüm çabalarımıza rağmen yerinde saydın. Ne pahasına olursa olsun Partiye hiçbir zaman ilişkini kesme, arkadaşlarla hep ilişkide ol. Ülkeye gelip savaşmıyorsan, oradaki çalışmalara katıl. Eğer Partiye olan ilişkini kesersen, beni hiçbir zaman sorma ve arama. Yani sen Partiye ilişkini

sürdürdükçe benim arkadaşsımsın.

Arkadaşım A.; senin orada yapacağın çok iş vardır. Eğer benim isteğimi öğrenirsen; senin hemen gelip Parti içinde yer almanı istiyorum. Ben seni zorlamam, sen kendini buna hazırlamalısın. Çünkü güçlü bir iraden olamadı mı, kararını iyi vermedin mi, Partiyi iyi tanımadın mı profesyonel devrimciliğe başlarsan fazla gelişemezsin, belli bir dönem sonra bunallımlarla karşı karşıya kalırsın. Gerçekten eğer sen, özgür yaşamak istiyorsan yerin Partidir. Sen de Parti dışı yaşamın kurtuluş olmadığını biliyorsun. Örneğin, bir evlenen annelerimizin, bacılarımızın durumlarına bakalım. Kürdistan'da bir bayanın nasıl köle olduğunu, üzerindeki devlet baskısı, aşiret, aile baskıları ve koca dayanın nasıl katmerli olduğu bilinmektedir. Şimdi burada Partiden mi yanasın, yoksa kişisel bir hayattan mı yanasın? Bunun tercihini sen yapmalısın ve doğrusunda karar kılmalısın.

A.; buradaki yaşam başkadır. Soğuk suları, serin ve hoş havası, yaylaları, ovası, ormanı, cıvı cıvı ötüşen kuşları, narin narin ötüşen keklikleri, havada uçuşan şahinleri, göllerdeki ördekleri, serin meşe altında ikinci vakti içilen demli çayı, hele çobanın hüzünlü kaval sesleri, berivanların sarı-kırmızı-yeşil elbiseleri, düğünlerde çekilen halayları ve kalesnikofların sesleri, koyun ve kuzuların meleyişleri ve köylerinde hazırlanan sofralar ve Kürt yiğitliği, Kürt mertliği başkadır; bu güzel yaşam dünyanın hiçbir yerinde bulunamaz.

Demek istediğim ülkemiz tam bir cennettir. Fakat barbar sömürgeci Türk devleti, burayı bir cehenneme çevirmiş, yoksul, yurtsever insanlarımızın hayatını zehir-zemberek etmiştir. Şart değil Kürt olmamız, kendisine her kim ki ben insanım diyorsa, mutlaka bu canavara karşı savaşmak zorundadır. Zaten zulme karşı, işgalciliğe karşı çıkıp savaşmak insan olmanın birincil ve temel şartıdır.

İşte ben de bu zulüm ve faşist Türk devlete karşı savaşıyorum. Şimdiye kadar kaldığım ve gittiğim Cizre, Şırnak, Silopi, Beytüşşebap, Çatak, Van ve Gürpınar alanlarında ve bu cephelelerde ırkçı Türk ordusuna ve çapulcularına karşı savaştım ve sonuna kadar da savaşacağım. Partinin gücüyle biz burada yeni bir yaşam, yeni bir hayat, yeni bir vatan, yeni bir kişilik kurmaya çalışıyoruz.

Ben yukarıda da yazdım. Şu an Herekol Dağı'nın en yüksek tepesinde bulunmaktayız. Yerden (denizden) tam 3 bin 700 metre yükseklikteyiz. Şimdi öyle bir kar yağıyor ve bir kuru soğuk var ki... Biz toplam 120 arkadaşız ve hepimiz bir mağaradayız, ben de mağaranın bir köşesinde oturmuş bu mektubu size yazıyorum. Yanımda da çaydanlık dolu hazırlanmış nefis çayımı

arkadaşlarla içmekteyim. Ocağımızda ise tencere dolu, fokur fokur mercimek çorbası kaynamaktadır, birazdan sınısıcak nefis çorbamızı içeceğiz.

Derken öğleden sonra hava durumu biraz düzeldi. Bu hava düzelmesiyle Şırnak'tan beş tane savaş helikopteri üzerimizde alçaktan birkaç tur atıp Hakkari'ye doğru gittiler.

Dostlarım A., Z., K., R., D., K., R. ve tüm canlar: Tarihimizden bugüne dek Kürdistan'da ailemiz hep düşmana karşı çıkmıştır. Ülkelerinde yabancı zebanileri, işgalci orduları istememişlerdir. Kabul etmemişlerdir ve karşı durup direnmişlerdir. Bildiğiniz gibi en son Dersim isyanında bizim ailemiz, Önder Seyid Rıza'nın yanında yer alıp sömürgecilere karşı savaştı ve bu savaşta bizim de onlarca insanımız hunharca öldürüldü.

Biz de bugün Önderimiz Abdullah ÖCALAN yoldaşın yolunda vatan Kürdistan'ı kurtarmaya çalışıyoruz. Bu mücadelede sizler, hepimiz yerlerinizi almak zorundasınız. Çünkü bugüne kadar bizden hiçbir ihanetçi çıkmadı, bu bizim için gurur vericidir. Sizler de ne yaparsanız yapın; ihanet... ihanet... ihanet... etmeyin! Parti Başkanına, Partiye, şehitlere, Mazlumlara, Agitlere, savaşanlara ve ilerici dünya insanlığına karşı suçlu durumlara düşmeyin.

Ben bu sonbaharda bir ihtimal Botan'dan bir grup arkadaşla Dersim'e gideceğim. Fakat havalar soğudu, kar yağıyor, yollarımız kapandı, yani bu durum karşısında Dersim'e bu kış gitmeyebilirim, artık Dersim'e gitmek baharda olacaktır.

Sizler de artık ülkeye gelin ve özgürlüğümüzün kaleleri olan dağlarda buluşalım. Herkese söyleyin ve dayatın, her dürist, insanımız ülkesine gelsin ve kendi köylerine dönsün. Ben sizinle Dersim'de buluşurum.

Bizim, gerilla ihtiyaçlarımıza göre bazı teknik eşyalar da getirip veya gönderebilirsiniz. Dersim'e gittiğimde ben sizlere bir haber gönderebilirim.

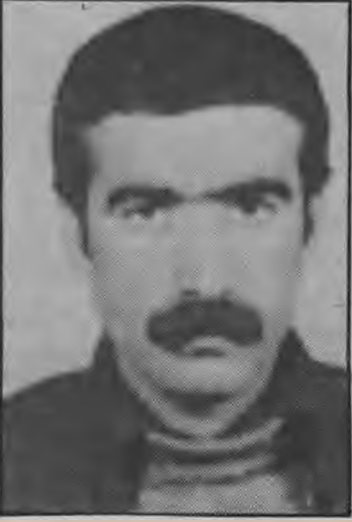
Mektubuma son verirken beni soran tüm arkadaşlara, dost, akrabalara selamlarımı söyleyin. Tek, tek arkadaşların isimlerini anmadığım ve yazmadığım için beni anlayışla karşılasınlar. Aileme de durumumun iyi olduğunu söyleyin. Tam 10 yıldır evden ayrılmışım, yani Ağustos 1980'den sonra evden, köyden ayrılmışım. Annem, babam ve kardeşlerim kusura bakmasınlar. Onlara özel bir şey veremedim, fakat burada onlara yepyeni bir vatan bırakıyoruz.

Hepinizi ayrı ayrı candan kucaklarım, mücadelenizde üstün başarılar dilerim. Botan'dan tüm arkadaşların selam ve sevgileri vardır.

26 Ekim 1989
Sinan

Halil ÇAVGUN yoldaşın anısına:

KANLI UMUT

**“ Sen bana kor-
kunç olamazsın
ölüm! Yıldıra-
mazsın beni! ”**

“Baharın isyancılığı” üstün-
deydi yine. O Mayıs akşamında
gümbür gümbürdüyürekler. Ve
buğday başakları oynayıyorlardı
ayın şavkıyla. Titreşen bedenle-
riyle sallanıyorlardı bir o yana,
bir bu yana. Biri güneşin arka-
daşı, diğerleri çocuklarıydılar
toprağın. Ne de güzel yakı-
şıyorlardı birbirlerine.

Alabildiğine öfke kokuyordu
toprak, alabildiğine kin, ala-
bildiğine isyan. Ve analar cesur
evlatlar yetiştiriyordu böylesi
ılık Mayıs gecelerinde.

Yarasalar, bir başka uçuyor-
lardı o akşam. Bir başka uluyor-
lardı köpekler. Ve bir kapının
ardında, çocuğunu isyanla kar-
deş büyüten ananın sesi bir baş-
kaydı: *“Tez büyü evladım. Tez
büyük yavrum. Büyü ki kurta-
rasın bizi böylesi yaşa-
maktan. Kanımızı emenlere
düşman büyü çocuğum. Tez
büyük ki karşılarna dikilesin
bir aslan gibi. Anan sana
kurban ola. Anan sana kul-
köle ola, tez büyük yavrum,
büyük ki umudum büyüsun.
Büyü ki öfkem büyüsun.”*

Her şey bir başkaydı o akşam.
Caddeler, sokaklar, insanlar,
ışıklar... Süleymanların oldukça
azıttıkları o ortamda, kimi ak-
şam erkenden evine çekilmiş,
tıkılıp kalmış, kimi kahvelerde
aceleyle son çaylarını yu-
dumluyorlardı. Caddelerde in-
sanların yerine başıboş köpekler
ve eşekler turluyorlardı. Dük-
kanlar çok daha erkenden ka-
panmışlardı. Yaşamın çiçekleri,
çocukların akşam oyunları oynadıkları
sokaklar, ıssızlığı so-
luyorlardı. Hiçbir gece ışıklar
böylesine loş değildi.

Ve hele korku! Yüreklere ke-
miren bir fareydi. Bir avuç insan
dışında, çoğu yürekte saltanatını
yaşıyordu. Caddenin diğer köşe-
sindeki kahvenin yürekleri isyan,
gözleri ateş saçan dört
müşterisi, kürsülerini birbirine
yanaştırarak oturdukları masa-
nın etrafında bir yandan Azo
dayının yaptığı çaylarını yu-
dumluyor, bir yandan da hara-
retli hararetili konuşuyorlardı:

*“Bu böyle gitmez artık. Adam-
lar gittikçe azıttılar.”*

*“Elbette elbette. Bir şeyler yap-
mak gerek. Halk bizden bir şeyler
bekliyor.”*

*“Çavuş gelseydi de gidip ko-
nuşsaydık.”*

*“Yanılmıyorsam biraz önce ka-
rakola geldiler yine.”*

Orta boylu, göbekli, gömleğini
şalvarının üzerine bırakmış ve
her zamanki gibi omuzuna attığı
mendiliyle o akşam daha da bir
sevimliydi, elli yaşlarındaki Azo
dayı. Ocakta çay yapmakla meş-
gul olurken bile, kahvesinin
daimi müşterileri gençlerle laf
atıp, şakalaşmaktan geri kal-
mıyordu. Gözlerinde bir te-
dirginlik, gözlerinde bir hüznün
vardı var olmasına ya, o şakala-
rıyla bunu göstermek iste-
miyordu. Bazen de dalıp dalıp
gidiyordu. Neler neler görmüş,
neler yaşamamıştı ki şu
Hilvan'da. Kah bir hamur gibi
yüreği acıyla yoğrulmuş, kah
umudun sevincini duymuştu
tüm benliğinde. Sonunda dön-
müştü işte yirmi yıl önceki mes-
leğine. Çay ve sigara kokusu,
özletilen çocuklar gibi sarmıştı
yine dört bir yanını. Haydi baka-
lım Allah bereket vere!

Dört genç insandan başka
kahvede kimsecikler yoktu. Kür-
süler ve masalar, öksüzlüğü ya-
şıyorlardı. Badananın beyazlı-
ğına inat, karararcasına sigara
dumanlarıyla sevişmekteydi du-
varlar. Dört genç insan da, sigara
dumanlarıyla kan vermekteydi-
ler bu aşka.

Saat 21.00 sıralarında orta
boylu, kıvrıkcık saçlı, pala bıyıklı
ve zayıf bir gencin kapıdan içeri
girdiğini gören Azo dayı, kendi
kendine yüksek bir sesle: *“Bir
çay yap Çavuş'a, demli olsun”*
dedi ve hemen çayı hazırlamaya
koyuldu. Bir masanın etrafında
oturmakta olan dört genç canla-
nıverdi birdenbire. Gözlerinde
bir sevinç ışığı parıltıydı her dör-
dünün de. Halil onlara doğru
yürüdü. Gülümseyen yüzleriyle,
hemen yer açtılar aralarında.
Halil oturur oturmaz merak ve
sabırsızlıkla:

*“Nerede kaldın be Çavuş? Bek-
leye bekleye bir hal olduk” diye
sordu içlerinden biri.*

*“Arkadaşlarla konuştun mu?
Tamam mı? Bu gece toplanacak
mıyız ” dedi bir diğeri.*

Halil gülerek baktı onlara.
Arkadaşlarının bu sabırsızlığını
anlıyordu. Belini duvara dayadı,
hafif bir iç geçirdi ve:

*“Tamam arkadaşlar tamam.
Bu gece toplanacağız. Yalnız önce
müsaade edin bir çay içeyim.
Sonra kalkar gideriz” dedi.*

Bu sözleri söylerken, Azo dayı
elindeki çay dolu bardakla yanı-
başında belirmişti bile. Çayı
Halil'in önündeki masanın üze-
rine koydu ve afacan bir çocuk
gibi lafını yetiştirdi:

*“Devrim ne zaman Çavuş, dev-
rim? Bir an önce şu devrimi
yapın da bana da iyi bir iş verin.”*

Oldum olası severdi bu adamı
Halil. Sözleri hep güldürürdü
O'nu. Hemen her gün Azo
dayıyla sohbet eder, şakalaşır,
işine yardım etmekten de geri

kalmazdı. Bu sözüne de sesli bir
şekilde gülen Halil:

*“Merak etme Azo dayı, devrim
yakında olur ve seni de kahve
işleri bakanı yaparız” dedi.*

Azo dayı, Halil ve diğer dört
genç hep beraber güldüler. Genç-
leri başbaşa bırakan Azo dayı,
ocağının başına döndü.

Halil, çayını içip arkadaşla-
rıyla konuşurken, dışarıdaki
sessizlik adım adım büyüyordu.
Azo dayının kahvesi dışında açık
olan yalnızca bir kahvede umut-
suz bir yaşam belirtisi vardı.
Diğerleri kapanmıştı. Ama bir
yerde, caddenin bir başka köşe-
sindeki polis karakolunda ses-
sizliğin, ıssızlığın, öksüzlüğün ve
korkunun faillerinin kahkaha-
ları duyuluyordu. Hamileri po-
lislerle beraber kadeh tokuştu-
ran Süleymanların çapulcu
çetesi, sanki bir şey kutluyor
gibiydiler. Halkı soymayı, ez-
meyi, sömürmeyi ve efendilerine
uşaklık etmeyi yititlik sayan bu
yaratıklar, yaşamın çirkefi ol-
mayı kendilerine görev edinmiş-
lerdi. Ve işte, her gece olduğu gibi
bu gece de; “görevlerini” yerine
getirmenin rahatlığı içinde ka-
deh tokuşturuyorlardı.

Duyulmayan bir feryat yükse-
liyordu Hilvan'dan. Duyulmayan
bir kin. Duyulmayan bir öfke. Ve
bir çocuk büyüyordu ayın şavkı
altında: Adı UMUT.

Saat 22.00'ye doğru Halil ve
arkadaşları kahveden çıktılar.
Müşterilerinin gidişiyle birlikte
Azo dayı da yavaş yavaş etrafı
toplamaya başladı. Kahveyi ka-
pama zamanı gelmişti artık. Hiç
unutmadığı bir söz vardı Azo
dayının: *“Su uyur, düşman
uyumaz!”*

Kahvenin tam karşısındaki
mahalleye çıkan sokağa girdi beş
genç insan. İki önde, üçü ar-
kada konuşarak yürüyorlardı.
Halil, yanından hiç ayırmadığı
ve çok sevdiği tabancasını arada
bir yokluyor, karşıdan gelen bir
karartı karşısında eli hemen ta-
bancasına gidiyordu. Bir müddet
yürüdüktan sonra Halil'in evi-
nin de bulunduğu kenar ma-
halleye vardılar. Sokakta kala-
balık bir insan topluluğunun
karartısı vardı. Halil, yanın-
dakilere:

*“İşte diğer arkadaşlar da bizi
bekliyorlar” dedi.*

Doğruca kalabalık grubun ya-
nına gittiler. Yaklaşık 10 genç
insan toplanmıştı oraya. Gruplar
halinde kümelenmişlerdi. Kimi-
leri bir duvarın dibinde oturmuş
sigara içiyor, kimileri ise ayakta
konuşuyordu. Halil'in ve diğer
arkadaşların geldiklerini gör-
düklerinde oturanlar kalktı,
ayakta konuşanlar ise konu-
şmalarını keserek Halil'in etra-
fında toplandılar hemen. İçle-
rinden birinin elinde uzun
namlulu otomatik bir silah vardı.
İlk konuşan o oldu:

*“Tamam mı Çavuş? Gelecek
olan kaç arkadaş var daha?”*

Halil, şöyle bir etrafında to-
planan arkadaşlara baktıktan
sonra:

“Beş-altı arkadaş gelmemiş

*daha. Onları beklemek fazla za-
man alır. En iyisi bu arkadaşla-
rın evlerini tanıyanlar, gidip on-
ları çağırıp, gelsinler” dedi ve
ardından beş-altı arkadaşını,
gelmeyenleri çağırmaları için
evlerine yolladı.*

Bir zamanlar Hilvan'ı ve çev-
resini öylesine büyük bir sel bas-
mıştı ki, çok uzaklardaki bir
köyde bulunan kara, büyük bir
taşı beraberinde sürükleyerek
getirmiş ve Hilvan'ın bu kenar
mahallesine bırakmıştı. O gün,
bugün mahallenin adı Karacu-
run olmuş.

Karacurun kenar mahalle,
Karacurun yoksul mahalle. Ma-
hallenin bitiminde uçsuz-
bucaksız tarlalar başlıyor. Tarla-
larla mahalle arasında en son
bina olarak bir ilkokul var. İlko-
kulun bahçe duvarları buğday
tarlasına bitişik. Karacurun'un
çocukları bu okulda okuyor. Bu
okulda uzaklaştırılıyorlar bazı
şeylerden. Gençleri, aç kalma-
mak için ülkelerini terk ediyorlar
her yaz. Çukurova ekmek kapısı
Karacurun halkının. Çukurova
umut kapısı. Ve her yaz taşıyor
Karacurun halkı Çukurova'ya.

Ve şimdi devrimci yetişiyor
Karacurun'da. Umut umut, öfke
öfke, isyan isyan yetişiyor genç-
ler.

Halil'in gelmeyenleri ça-
ğırtınak için gönderdiği arka-
daşları, çağırdıklarıyla beraber
geldiler, belirli aralıklarla. Sayı-
ları 20'yi geçiyordu. Herkes gel-
mişti, tamamdı. Şimdi tüm göz-
ler, kulaklar Halil'deydi. Halil,
elinde uzun namlulu silah olan
arkadaşına dönerek:

*“Silahlar tamam mı? Kaç sila-
hımız var” diye sordu.*

Elindeki silahı gösteren arka-
daş:

*“Uzun namlulu, bir tek budur.
Bildiğin gibi başka da yok. Ta-
banca ise... sende de bir tane
vardı değil mi” dedi.*

“Evet bende bir tane var.”

*“3 tane de diğer arkadaşlarda
var, etti dört. Hepsi bu işte. Dört
tabanca, bir tüfek. Başka da sila-
hımız yok zaten.”*

*“İyi” dedi Halil, “yavaş yavaş
gidelim artık toplanacağımız
yere. Yalnız toplanırken 1-2 ar-
kadaş nöbet tutsun. İhmal et-
meyelim bunu.”*

Ve ikişer-üçer kişilik gruplar
halinde aralarında belirli bir me-
safe bırakarak ağır ağır yürüdüler,
mahalle dışındaki okula
doğru.

Ay, tüm parlaklığıyla güzelli-
ğini sergiliyordu gökyüzünde. Ve
bu parlaklık, bir amaca yürüyen
gençlerin gözlerine yansıyordu.
Ay da onlarla beraber yürüyordu.
Sayıları azdı bu gençlerin ama
orduydu yürekleri. Savaşa gider
gibi şey ve korkusuzlardı. Ölüm
bir hiçti onlar için. Hem yaşam
neydi ki? Açlık ve sefalet miydi?
Yoksa onursuzluğa boyun eğiş
mi? Vatanı yaşamak da olur
muymuş hiç? Böylesi yaşamsa
eğer, varsın olmasın.

Yürüyorlardı, bastıkları top-
rağı vatan bilerek. Ana, namus
bilerek. Yürüyorlardı, korkunun

odağını hedef bilerek. Çöldeki
bir seraptı sanki varacakları yer.
Bir an önce orada olmak ve doya-
sıya gidermek için susuzlukla-
rını, karşı konulmaz bir sa-
bırsızlık coşkusu vardı içlerinde.
Susamışlardı çünkü. Sevgiye su-
samışlardı; umuda, güzelliğe su-
samışlardı. Öbek öbek açan gül-
lere ve özgür bir mehtaplı geceye.
Bir an önce varsalar da şu oku-
lun bahçesine, susamışlıklarına
bir çare bulsalar.

İkişer-üçer kişilik gruplar ha-
linde mahallenin son evini de
gerilerinde bırakarak okula
doğru yöneldiler. Birkaç adımlık
bir mesafe kalmıştı zaten. Ve
toplanacakları yerdeydiler işte.
Okulun, buğday tarlasıyla bitişik
duvarının yanıydı burası. Bu kö-
şede, duvarla okul binası arası
iki metre kadardı. Okulun yan
tarafıydı. Ön taraf mahalleye,
arka taraf ise Siverek'e giden ve
Karacurun mahallesine gelen
yola bakıyordu okulun. Gençle-
rin bulunduğu kısım ise, uçsuz-
bucaksız buğday tarlalarıydı. Ve
cücelere inat, boy atmıştı baş-
saklar.

Devrimciler orada toplandılar.
Halil, elinde uzun namlulu silah
tutan arkadaşına:

*“Silahlı bir arkadaş okulun
diğer yanında, mahalleye gelen
yolu görecektir bir yerde durup,
nöbet tutsun” dedi.*

Elinde uzun namlulu silah
olan genç, kalabalık grubun için-
den bir arkadaşını çağırarak,
nöbet tutması için okulun öbür
yanına gönderdi. Diğerleri bir
daire oluşturarak yere oturdular.
Halen ayakta konuşmaya devam
eden Halil ve silahlı arkadaşları da
gelecek dairede yerlerini aldılar.
Çoğu sigara içmekteydi. Sigara-
larının ucundaki bir yanıp bir
sönen ateş, yıldızlar geçidi gi-
biydi sanki.

Halil, bundan bir müddet
önce sigaraya gelen zam yü-
zünden içtiği Bafra'yı bırakmıştı.
İçmiyordu artık bu mereti. Bıra-
kacağını söylediği zaman birçok
arkadaş inanmamıştı buna.
Günde iki paket sigara içen Ha-
lil, sigarayı bırakabilir miydi
hiç? Ama bıraktı işte. Bıraktı ve
iradesinin güçlüüğünü de gös-
termiş oldu.

Halil de oturunca, orada bulu-
nan herkes aralarındaki konu-
şmaları kesti. Sigaraya her nefes
vuruşlarında yüzleri aydınlanan
arkadaşlarına baktı Halil.

Gülümsedi. İçinden tüm gü-
zelliklerin ve sevgilerin bu in-
sanların hakları olduğunu ge-
cirdi. Çevresindekiler pür dikkat
kesilmiş, gözleri Halil'in ka-
rartısında, kulakları ondan gele-
cek olan sesteydi. Çok kısa bir
süre önüne bakan ve iç geçiren
Halil, ağır ağır başladı konu-
şmaya:

*“Arkadaşlar, hepimiz biliyoruz
ki, biz sömürge bir ülkenin ço-
cuklarıyız. Ve bugün ülkemiz,
halkımız bizden çok şey bekle-
mekte. Bulunduğumuz yörede,
Hilvan'da feodal-ekşiye çeteleri
halkımıza kan kusturmakta,*

Devamı 18. sayfada

KANLI UMUT

Baştarafı 17. sayfada

efendilerine yaranabilmek için 'görevlerini', en iyi bir şekilde yerine getirerek uşaklığın daniskasını sergilemektedirler. Bunlar, işi o kerteye vardırıdılar ki, Hilvan'da polislerin de yardımıyla, faşist bir örgütlenme yaratmaya çalışmaktadırlar. Ve bu örgütlenmelerinin önünde engel olarak bizi görmektedirler. Evet, engeliz biz! Doğru! Ve engel olmaya da devam edeceğiz. Kesinlikle, ne pahasına olursa olsun burada bir faşist örgütlenmeye müsaade etmeyeceğiz. Bunun yanında Süleymanlar çapulcu çetesinin halkı sindiren, korkutan faaliyetlerine de izin vermemiz mümkün değil.

Hilvan'a görev yapmaya gelen faşist Süleymanlar, çapulcu çetesini örgütleyerek bize karşı harekete geçirmeye çalışıyorlar. Dikkat ederseniz, her gece karakoldadırlar. Şunu unutmamalıyız arkadaşlar, bizler artık halkın umuduyuz, halkımız bu gözle bakıyor bize." Durdu Halil. Konuşmasına bir başlamıştı ama, gittikçe sesi yükselmiş, el-kol hareketleriyle sürdürmüştü konuşmasını.

Derin bir nefes aldı. Durmadan sigara içen arkadaşlarına baktı. Herkes kımıldamaksızın durmuş, can kulağıyla dinliyordu O'nu. Tekrar devam etti konuşmasına:

"Devrimciler, fedakar ve alçak-gönüllü olmalıdır arkadaşlar. Yoksa devrimcilik olmaz. Halka bu şekilde yaklaşmalıyız. Birbirimize bu şekilde yaklaşmalıyız. Aynı zamanda devrimciler, düş-

manlarına karşı da acımasız olurlar. Süleymanların durumu herkesçe bilinmekte. O zaman, bunlara karşı ne yapmak gerekir? Her arkadaş bu konudaki görüşlerini söylesin."

Şimdiye kadar çömelik bir vaziyette konuşan Halil, konuşmasını bitirdikten sonra yere bağdaş kurarak oturdu. Çevresindeki arkadaşların çoğu da oturuş biçimlerini değiştirdi ve bazıları da yeniden sigara yaktılar. Söz hakkı onlara geçmişti işte. Söyleyecek o kadar çok şeyleri vardı ki.

Halil konuşmasını bitirdikten sonra derin bir sessizlik kapladı ortalığı. Siverek'e giden yolun üzerinde bir arabanın geçtiği, ışıklarından ve sesinden belli oluyordu. Buğday başaklarının ışıltısı öyle güzel duygular veriyordu ki insana.

Ve Halil'in etrafındaki arkadaşları bir bir başladılar konuşmaya. Biri bitirince diğeri sözü alıyor, o bitirince bir başkası başlıyordu. Hepsi coşkulu, hepsi namludan fırlayan kurşun gibi konuşuyordu.

Gürül gürül devam ederken konuşmalar, birdenbire sessizleşti herkes. Bir araba mahalleye, bulundukları yere doğru gelen yola sapmıştı. Çok ağır bir şekilde yol alıyordu. Devrimciler, dikkat kesilmiş arabayı izliyorlardı. Araba, hiç acelesi yok gibiydi sanki. Ve gideceği yeri de çok iyi biliyor gibiydi. Ağır ağır geliyordu.

Araba, okulun yanına yaklaştığında durdu. Farlarını söndürdü. Bundan kuşkulanen dev-

rimcilerden silahı olanlar bellerinden çıkarıp kurşunu namluya sürdüler. Elinde tüfek bulunan genç de kurşunu namluya sürerek ayağa kalktı.

Ve birdenbire, henüz ne olduğu anlaşılmamışken, okulun bütün köşelerinden ellerinde uzun namlulu silahlar olduğu belli olan karartılar belirdi. Bir ses:

"Siz kimsiniz" diye seslendi.

Devrimciler anlamışlardı artık ne olduğunu. Dağınık bir şekilde durmuşlardı. Gelen sese karşılık veren Halil:

"Asıl siz kimsiniz" dedi.

Halil'in bu sözüne karanlıktan sıkılan kalles kurşunlar karşılık verdi. Silah sesleri gelir gelmez, devrimcilerden silahsız olanlar duvarın üzerinden buğday tarlasının içine attılar kendilerini. Silahı olanlarsa karşılık vermeye başladılar. Halil de o çok sevdiği silahını çekmiş ateş etmeye hazırlanıyordu ama!

Ama, o gözü gibi baktığı, bir çocuk gibi sevip okşadığı ve yanından hiç ayırmadığı silahı, O'na en büyük oyunu oynamış, tutukluk yaparak patlamamıştı. Tam o esnada da bir karartı O'na yaklaşmış ve tüfeğinin tetiğine hastaneye taşıyorlardı. Oldukça kalabalıklardı.

Bir ses geliyordu. Slogan sesiydi bu. Halil ölmemişti daha. Slogan atıyordu Halil. Çeteye öncülük eden faşist polis Ekrem, oradaydı işte. Ve adım adım Halil'e yaklaşıyordu. Halil, polisin geldiğini görüyor ve slogan atmaya devam ediyordu. Halil'in yanbaşındaki durdu, faşist polis.

İğrenç suratıyla sıratarak:

"Daha gebermedin öyle mi" dedi Halil'e. Halil'in yüreğinde korkuya yer olmadığını, bağrdığı sloganlar ispatlıyordu. Belindeki tabancasını ağır ağır çekti faşist polis. Ve ağır ağır kurşunu namluya sürdü. Zevk aldığı her halinden belliydi. Ne olacağını anlamıştı Halil. Slogan atmaya devam ediyordu.

Ve gözünün alt tarafına sıkılan tek kurşun. Evet, o tek bir dokunmuştu. Üstüne boşalan kurşunlar, vücudunda kızıl güller açıyordu Halil'in.

Düştü Halil. Düştü ve vargü-cüyle bağrarak slogan atmaya başladı. Devrimciler nasıl ölü, görsünlerdi.

Çatışmakta olan arkadaşlarından bazıları Halil'in vurulduğunu görünce duraksamadan ateşe devam etmişlerdi. Ama silahları ve mermileri azdı. Hem çatışa çatışa Halil'in vurulduğu yerden hayli uzaklaşmışlardı. Halil'in vurulduğunu görmüşlerdi, ama ölüp ölmediğini bilmiyorlardı.

Kurşunları biten devrimciler, mahalleye girerek izlerini kaybettirdiler. Bir kısmıysa daha önceden buğday tarlasına girmiş ve başakların arasında saklanmışlardı. Silahsızlardı çünkü. Bulundukları yer, Halil'in vurulduğu yere yakındı. Olup bitenleri duyabiliyorlardı.

Evet, gelenler Süleymanlar çapulcu çetesi ve polislerdi. Onlardan da beş-altı kişi yaralanmıştı. Yaralılarını arabalarla kurşun ölümsüzleştirdi Halil'i.

"Asker olsun, polis olsun..."

Baştarafı 14. sayfada

olsalar o taşları da un gibi ezip geçerler." Bunları heyecanla titremeli bir şekilde anlatıyordu. Çünkü bu unsur da halkına ihanet eden büyük ağalardan biriydi. Ben de dedimki, "Herhalde Apoculardan çok korkuyorsunuz. Öyle haliniz vardır galiba." "Evet, kardeşim, benim gibi nicelerini öldürmediler mi? Hele bizim gibilerini hiç affetmezler" diye cevap verdiğinde sanki gerçekten Parti militanlarının karşısındadır ve kendisini o anda öldüreceklermiş gibi bir heyecan içindeydi. Yani şöyle baktım ki, TC'nin ihanetçi uşakları nerede olursa olsunlar, er-geç Kürt halkı tarafından cezasız kalmayacaklarının bilincindedirler ve her an o korku ile yaşamakta oldukları bizzat yerinde bir tesbittir.

Ayrıca başka yerde de uzun bir yolculuk esnasında yanımda oturan biri ile tanıştım. Bu unsur da TC'nin sivil kademesinde bir yetkili olduğunu söyledi. Tabii koyu bir sohbetten sonra ben de özellikle ona sordum. Dedimki: "Devlet ve iktidardan memnun musunuz?" Hemen öyle dememle beraber Özal'ın aleyhinde bayağı konuştuktan sonra, "Türkiye'nin durumu hiç iyi değil. Ayrıca Doğu'da ilan edilmeyen sıcak bir harp var." Ben de dedimki: "Harptan bahsettiniz, acaba ne harbidir bu?" Dedi ki, "Hani PKK var ya, işte onlar ile devlet

Nesin ki sen be ölüm? Nesin ki sen? O iğrenç pençenle korkutacağını mı sandın beni? Canımı almakla güzelliğimi solduracağını mı sandın? Bedenime girerken farkında olmadan açtığın kızıl gülleri, görmedin mi yoksa? O güller ki, tohum olup düştü bile toprağıma. Geç kaldın geç.

Sen, bana korkunç olamazsın ölüm! Yıldıramazsın beni! Bedenimi ortadan kaldırmakla içimdeki ateşi söndüremezsın! Ve sen, beni hiç mi hiç bitiremezsin! Dedim ya, tohumum ekildi toprağıma. Geç kaldın, geç.

Sen varsın ya, sen! Sen ancak onursuzluğu kendilerine meslek edinenleri korkutabilirsin. Beş para etmez kanlarını milyon eder sananlara korkunç olabilirsin. Bana asla!

Senin o gizemliliğini çözebilmemiş değilim hala. Ama korkunu atıyorum üzerimden. Bugün ben, öbür gün yine ben, yani biz, gizemliliğini çözecek ve saldıgın korkuyu yüreklerden söküp atacağız. Hiçleşeceksin sen, hiçleşeceksin!

Halil'in cesedini belediye arabasına atıp hastaneye götüren polis bey, böylece son "görevini" de yerine getirmiş oldu.

O geceki silah seslerini her geceki gibi, "orkestra" ziyafeti sanan Hilvan halkı, sabah uyanıklarında Halil'in öldüğünü öğrenince içleri kan ağıladı. Seviyorlardı Halil'i.

Ve mezarının başında son sevgilerini de sunan Hilvan halkı, yemin etti suskunluğuyla...

SERDA

Aydın cezaevi yeniden...

Baştarafı 1. sayfada

cuna dönüştürülen direnişin kararlılıkla sürdürülmesi, kamuoyunun ve tutuklu yakınlarının direnişe aktif destek vermeleri, TC'yi talepleri kabule zorlanmıştı. Bunun sonucu faşist Türk devleti geri adım atarak, devrimci tutukluların bütün istemlerini kabul etmek zorunda kalmıştı.

Fakat sonraki süreçte TC, ölümler pahasına elde edilen kazanımları peyderpey yerine getirmemeye çalıştı. Cezaevinden tutukluların yaptığı son açıklamaya göre, kazanılan 55 maddelik haktan 20'si yerine getirilmiyor. Bütün kazanımların uygulanması için tutukluların çeşitli başvurularına da cevap verilmiyor. Bunun üzerine devrimci tutuklular, basına yaptıkları açıklamada; taleplerinin yerine getirilmemesi durumunda açlık grevine başlayacaklarını duyurdular. Gelen haberlerde tutukluların bu açıklamayı yapmaları üzerine, yakınları hemen harekete geçti ve Ankara'ya giderek Adalet Bakanı'yla görüşmeye çalışıyorlar.

Şükrü Göktaş, Abidin Polat ve Rıza Doğan tarafından yapılan açıklamada yerine getirilmeyen kazanımlar şunlardır:

1- Kapalı ve açık görüşlerde yiyecekler içeriye alınmıyor.

2- Görüşlerde çay, kahve, kakao gibi içecekler içeriye alınmıyor.

3- Koşullara yerleşim şekli tutuklu ve hükümlü temsilcilerince belirlenecek, idareye bildirilecekti. Bu işlem yaptırılmıyor.

4- Mesai saati bitimine kadar yaptırılacağı belirtilen koşullar arası ziyaretler yaptırılmıyor.

5- Sportif etkinlikler için idare tarafından alınacağı bildirilen malzemeler alınmadı, dışarıdan getirilmemesine izin verilmiyor.

6- Yurtiçi ve yurtdışı demokratik kuruluşlarla yazışma ve görüşmelere izin verilmiyor.

7- Haklarında mahkemece yasak bulunmayan tüm yayın ve kitaplar alınmıyor. Kitaplar geri gönderiliyor, dergiler keyfi olarak dağıtılıyor.

8- Eskişehir Cezaevi'nden getirilen kitap ve yayınlar, eksiksiz olarak sahiplerine teslim edilecekti. Hiçbiri teslim edilmedi.

9- Eskişehir'den getirilecek televizyon ve eşyalar, tutuklu ve hükümlülere verilmeydi.

10- Radyo, teyp, volkmen, daktilo verilmedi. Eskişehir'den getirilenler dağıtılmadı.

11- Günlük kullanıma yönelik eşyalar içeri alınıp, sahiplerine verilmedi.

12- Çarşaf ve battaniye ihtiyacı, cezaevi yönetimince karşılanmıyor. Kışlık battaniyeler dağıtılmadı.

13- Cezaevi kantininde her türlü yiyecek ve içecek bulundurulmuyor. İhtiyaçlar günlük karşılanmıyor. Fiyatlar pahalı. Kantindeki mallar kıt.

14- Yünlü ve pamuklu yatak ve yastıklar verilmedi, Eskişehir'den getirilenler sahiplerine dağıtılmadı.

15- Elektronik olmamak kaydıyla dışarıdan getirilen müzik aletleri içeri alınacaktı, izin verilmedi.

16- Aydın E Tipi Cezaevi'ne getirilen tutuklu ve hükümlülerin üzerlerinden alınan eşyalar geri verilmedi.

17- Koşullarda kullanılmak üzere elektrik sobaları ve ısıtıcılar verilmedi.

18- Acil durumlarda idarenin telefon görüşmelerine izin vereceği belirtilmişti, gerçekleşmedi.

19- Hastanede tutuklu ve hükümlülere zincir ve kelepçe vurulmayacaktı, vuruluyor. Hastanede dok-törler tutuklu ve hükümlülerle ilgilenmiyor.

Dagîrkerên Tirk bi teroreke faşîst gelê me koçber dikin

Destpêk di rûpela dawî de

di vê kovarê de, salên '80'an bi vî rengî dinirxîne: "Salên '80'an bi derbeyekê deqên reş girtin. Ger mirov kin bibêje, ev peyvajo ji bo welat, bû peyvajoyeke hunda bûyî." Serokê Gelemperiya DSP Bülent Ecevit ji, ji ber sedema sala nuh, di rojnameya "Tercüman" (Hejmara 6'ê Çilê 1990'an) de, nirxandin û diûnên xwe wusa anî zimên: "Ji bo Tirkîyê, sala 1990'an, hin pir îşaretên bêvîdar şanî nake... Tirkîye ketiye nava aloziyeke politîkî, ku heya bê gotin ji dil biweye û serî diêşîne..." Ecevit, bi vî rengî bê hêvîdariya xwe, da nasîn û berziman kir.

Ber bi dawîya sala 1989'an ve, têkoşîna me ya rizgariya netewî xwe gihand wê xalê û rewşê, ku ji bo sistema dagirkeriya Tirkan bibe benda yekemîn, ji hemû pîrsgirekên hene. Têkoşîna me ya rizgariya netewî bû pêşveçûna pêwîsttîrîn ji hemû pêşveçûnan û mohra xwe li hemû salên '80'an xist. Di bîngeh û kehnîya pîrsgirekên dewleta Tirk ên heyî de, rist û rola vê pêşveçûnê herî mezin û gewre ye. Ev pêşveçûn bayê xwe di qadên aborî, civakî û ramyarî yê rejîma faşîst de, dagerandiye. Ev ji rastiyeke wusa ye, ku çî gotin û danûstandin ji bîni li ser nabe. Dewleta Tirk, bi gelek kêş û pîrsgirekên ku hatine ber xal û keviya peqînê, kete saleke nuh: politîka derveyî ji, gihaye rewşekê, ku nekaribe bişuxile. Kin bê gotin, rejîma dagirker û faşîst, di nava herîya aloziyan de, di politîkayê hundurî û derveyî de bi şeweyeka bê rêç û çare ya zor û zehmet, dest bi sala 1990'an kirîye.

Şerê li Kurdistanê, di xetkirina hatina dewleta Tirk de, di çareserkirina hatinê de, pîrsekî bîngehî e. Ji ber vê sedemê ji dagirkerî, kuştina vî pîrsê, angî şikandina şerî, bi pêwîstîyeke hebûna jiyani, bi destê xwe ve digire û berê xwe didiye. Ramanên nuh ên li derbarê Kurdistanê, êdî derbasî karvaniyê ji bûne. Dagirker, ji gelek alîyan ve û bi gelek azîneyan, dixwazin xwe bigihînin armancê. Nîmûne: pêşniyareke zagonî ku ji aliyê SHP hatiye amade kirin û guman heye, ku ev ji meclîsa netewî ya Tirkîyê derbas bibe, heye. Bi çavê, ku wê biserkeve, li vê pêşniyarê dihe nêrin. Pêşniyar, li ser serbest kirina zîmanê Kurdi ye. Serokê Gelemperiya SHP Erdal İnonu, daxweyanîyeka xwe da televizyona WDR a Almanya Rojava. Di daxweyanîya xwe de wusa digot, "Rewşa qedexbûna zîmanê Kurdî, di destê PKK de dibe weke qozekê." Li gora bawerîya wî Partiya me, vî qozê ji xwe re bikardihêne û gelê Kurd li dora xwe dicivîne! Bi vî rengî Erdal İnonu, di pêşniyara zagonî ya SHP de, bi rengekî ser-niximî û veşartî, bu-rûtiya SHP û maşê-bûna SHP ji bo şerê taybetî, pejiwand. Dîsa, di dawîya sala 1989'an de Serleşkeriya Gelemperiya Tirkî, li ser pêşveçûnê li Kurdistanê hinde daxweyanî çêkir. Di daxweyanîyan de hinde nêzîkbûn, nêrin û bawerî hatibûn zîman. Niha ji, ew nêzîkbûn, nêrin û bawerî, di vî peyvajoyê de, bi hoyên herî bê perwa, derbasî karvaniyê dibin. Li ser girsên gelê Kurdistanê teroreke faşîst a herî çavsohr û devbixwîn, mîna lédana bayê dihe gerandin. Azîne û bikaranînen pikolî, lédan, hingavûn, qirkirin, kuştin, girtin û koçber kirin (nefi kirin, ji welat dûr xistin) heya bê gotin dihe dijwar kirin û lezandin. Di çarçîva gotinê Serokê Serleşkeriya Gelemperî Necîp Torumtay de, şerêkî dij-şoreşgerî dihe birêvebirin, ku bi vî rengî gotinê xwe anibû zîman: "... Her kesê ku piştigirî û alîkarîya PKK dike, emê wi dijmîne xwe bizanîbin" û "Da em pêşiya livbaziyan PKK di mehên biharê de

bigirin, operasyonên leşkerî wê bîndomandin." Di hemû mehên zîvistanan de, her salê berpirsiyarên dagirkeriyê dibêjin, ku wê tedbirên xwe zêdebikin û pêşve bibin, da bikaribin pêşiya hilpişkin û hilgavtina livbaziyan Partiya me PKK a di biharan de, bigirin. Lê tu caran nekarîne bigihînin armancên xwe. Niha dagirker, bi zanabûna vî nejêhatibûn û tengezariya xwe, neçare dimînin, ku berê xwe bidin azîneyên nuh û destê xwe biavêjin hinde çareyên cuda.

Li navçe û derdorên, ku têkoşîna me ya rizgariya netewî, rayên xwe rind gerandiye û berdaye kûranyan, dagirker gelê me diçewsênin; bi pikolîyên diwar û bikaranînen faşîst, di-xwazin çavê gelê me bitirsînin û rewanê welatparêz bişikin. Dijmîn dixwaze, gelê me bi tevayî bi zorê çekdar bike û şerê hundurî gurr bike. Li hemû navçe û derdorên ku welatparêzî xurt e û pêşveçûye, dijmîn dixwaze, vî armanca xwe bi kotekê bi mirovan bide pejiwandin.

Em dixwazin hinde nîmûneyan ji bikaranînen vî dawiyê yê hêzên artêşa dagirkerên Tirk bidin nasîn. Ev nîmûne, bi rengekî zelal, pîvana terora faşîst a li Kurdistanê, datînin pêşiya çavan:

Li navçeya û derdorên Çelê êrdîma Çolamergê, bi dirêjahîya mehekê, bi rengekî berdewamî, operasyonên leşkerî hatin ajotin. Ev operasyon, li gundan û zîvingan tenê nema, xwe gihand navenda bajarê Çelê ji. Di domana van operasyonan de bi sedan

fezan", "Ereş" û "Îrkaç" ji, li derveyî malek an didoyan, gundî tev koç kirîne. Bîlî van, taxeke Çelê ji, di encama koçberiyê de bi tevayî vala bûye.

Gundê "Saxlarca" bajarê Sêrtê ji, di encama pikolîyên diwar de, vala bûye û mirov koçber bûne. Dijmîn dixwest li vî gundî ji mirovan çekdar bike û gundiyan bike cehşên bi navê parêzkarên gundan. Lê gundiyan girtina çekan nepejiwandin, lewma ji gund hatin derxistin û koçber kirin.

Yek ji gundên hatine ber keviya valabûn û koçbûnê, gundê "Taşdelen" e. Li vî gundî 36 parêzkar çekên xwe berdand û koçî bajarê Mersinê (li Tirkîyê) bûn. Gundiyan din ji çek negirtine û nepejiwandine, ku bibin parêzkar. Di encama vî pêşveçûnê de, hêzên leşkerî yê dagirkeran dora gund zivirandine û her tiştî xistine bin destê xwe. Gundi ji li hemberê van pikolîyan bê çare mane û dixwazin koçberê başûrê Kurdistanê (Kurdîstana Îraqê) bibin. Hemû derfetên çûyin û hatina ji gund, derketina ji gund hatiye qedexe kirin. Dagirker nahêlin, ku gundi xwe bilivînin.

Roja 11'ê Çilê 1990'an, nûçegî-handkarê rojnameyan Celal Başlangîç, di rojnameya "Cumhuriyet" de nûçeyêke bi sermîvîsa, "Jiyana bi qedexeyan li başûrê-rojhilat" da bihistandin. Li gora vî nûçeyê, ji mebusên SHP Cûmhuur Keskin û Fuat Atalay xwestine herî gundê "Taşdelen." Lê dagirker wan bîmedane gund û li pêşiya gund hatîne rawestandin. Li wir bi berpirsiyarekî re hevpeyivînekê

faşîst, ku nikarin xwe bigihînin pêşmergeyên ARGK, bi hemû him û quweta xwe berê xwe didin gelê me û dixebitin wusa, bîngeh û kehnîya gerillayan zuwa bikin. Çîma dagirker bi vî pîvanê û bê perwa berê xwe didin gelê me? Eşkere ye, ku dijmîn piştigirîya ku ji gelê me dihat êdî bi tevayî hunda kirîye û Partiya me ji pêşveçûneke çewtî vî dije. Ev rastiyelek ronak xwe daye şanî kirin û xweya kirin. Heke hêzek xwedîyê piştigirîya gelî be, sedema bi vî rengî serî-dayîna teroreke faşîst û çavsohr ji nedîma. Ger vî rojê dagirker, bi vî rengî berê xwe didin gelê me, ne bê sedem e. Diyar e, ku dagirker di pîrsa girtina alîkarîya gelê me de, ketîne nava bêhêviyeke mezin. Ev ji, ji alîyekê ve, encamekî siruştîye ji bo pêşveçûna niha ya li Kurdistanê. Ji ber ku gelê me ji, di paralêla pêşveçûna têkoşîna me ya rizgariya netewî de, bawerîya xwe ya li derbarê dagirkeran û hêviyên xwe yê ji bo wan hunda kirîye. Ev ji verasteke jîyanê bi xwe ye. Mebusên SHP Cûmhuur Keskin û Fuat Atalay ji, ku ji bo gereke şopanîna rewşê çûbûn Kurdistanê, vî rastiye di civîneke ji bo rojnameyan de ji, bi zelalî pejiwandin. Bawerîyên xwe bi vî nolê anîn zimên: "... Politîkayên sultaya ser kar ên ji bo êrdîmê, ji alîyên aborî, civakî, ramyarî û çandî bi tevayî serjêr çûne û iflas kirîne. Pêşemîn li gundan, bîreke pêwîst û bi giranî ji mirovan, ji ber birindarkirina mafên mirovan bi diwarî û ji ber bikaranînen kargê-

mîrov hatin girtin. Hema hema hemû birên civakê, ji lédan û hingavtînan hatin derbas kirin. Tevlî waliyê Çolamergê û komutanê tugaya leşkerî, serokê eşîra Pînyanîş Mustafa Zeydan, di qada bajarê Çelê de vî tehdîtê li şênîyê Çelê kirîye, ku şênî ji aliyê dagirkeran bi kotekê hatibû civandin: "An hunê çekan bigirin û bibin parêzkar, an ji hunê derkevin çîyan. Rêkî din li pêşiya we tune ye..." Li gora nûçeyêke kovara "2000'e Dogru", şênîyê Çelê ji rewşê, bi vî rengî dihe zimên: "Ji zarokên temenê wan 13, heya kalên (pîremêrên) temenê wan 80, lédan li hemû mirovan kirin. Di operasyonan de ji her 20 kesan yekî girtin û tevî xwe birin." Di encama pikolî û tehdîtên diwar de, li gundê "Üzümdere" 240 , li gundê "Çaxlı" 110, li gundê "Koprulu" 100 û li gundê "Üzümlü" 70 kes neçare mane, ku dokûmanekê îmze bikin, da çekan bigirin. Ev tişt bi kotekê bi wan hatiye kirin. Li derveyî van gundan, hemû gundên ku nepejiwandina çekan bigirin, neçare mane, ku koç û bar bikin. Gundên "Ormanlı", "Çimenli" û "Ketalan" bi tevayî hatine vala kirin. Li gundên "Koprü", "Kavaklı", "Cevizli", "Kazandere", "Ziyaniş", "Belecen", "Serani", "Heşetê", "Marutan", "Zavîte", "Tuxip", "Narli", "Talışan", "Bêlatan", "Şilikan", "Camendan". "Şi-

çekîrîne. Berpirsiyar vî gotîye wan: "Hun van deran nîzanin. Ji zarokên 5 salî heya kalên 70 salî, ev gundî tev dilxwaz û endamên PKK ne. Ji van yek tenê ji ne misilman e, tev 'gawir'in..." Piştî şevêreşê, daketîna tariyê, derketîna ji malan li vî gundî, ji aliyê hêzên leşkerî ve hatiye qedexe kirin. Her di nûçeya Celal Başlangîç de, ev gotinên leşkerekî ji hatine nivîsandin: "... Piştî ku tari dadîkeve, derketîna kolanan qedexe ye. Heke 'xiş-xişek' bê gubê me, em berikên xwe berdidin. Hema di şevêkê de bi kêmî em 10 hezar berikan (fişekan) dirêşînin." Bîreki nûçeya Celal Başlangîç ji, bi vî rengî ye: "Di malekî gund tenê de ji, qedemke (tuvalet) tune ye. Tev li derve ne... Heya tirêjên rojê diavêjin, li gund tu kes nikare here avdesta xwe bike. Heke yek here, ji kozên li derdorên gund, li ser wî dihe reşandin. Sedema reşandina 10 hezar berikan di şevêkê de, di vir de ye. Pîraniya gundiyan şebake û kulekên xwe bi diwaran asê kirîne. Diwarên bilind ava kirîne. 'Heye ku di şevê de yek nekarîbe mîza xwe bigire û neçare bîmîne here avdesta xwe bike, berîkeke ji yê dihe reşandin ji bibe mîhvane mala wî.' Belê gundi bi vî tîrsê..."

Belê terora dagirkerî evqasî bi hovîtî dihe ajotin. Yekîtîyên leşkerî yê

riya nebaş, bawerîya xwe ya ji bo bandûriyê hunda kirîye. Çî bawerîyeke mirovan ji bo bandûriyê nemaye. Roj bi rojê lerzîna baweriyê, tevî dewletê xwe dîde partîyên komîyanî ji û bi vî rengî xwe digihîne hemû sazîyên dewletê. Bê bawerî xwe gihandîye wê bilindahîyê, ku tîrsê bide me û me bibîzdîne..."

Eşkere ye, ku ev herdu mebus derketibûn gera piştigirîya ji bo SHP. Lê herweha eşkere ye, ku tiştên hêvî dikiran peyda nekirîne. Lewma di civîna ji bo rojnameyan de, herweha dibêjin, ku bernamêya Partiya wan ji bo pîrsê xwedî kêmîsiye. Kada vî tiştê ji, bi eşkeretî kirin. Li ser vî bîngehê SHP, li ser Kurdistanê hinde leyistokên nuh amade dike. Xwe ji, ji bo van leyistokan dilivîne.

Dagirkeriya Tirkan, bi çî çarekê, leyistokê yan ji şeweya koteka leşkerî, nikare domana rizgariya netewî li Kurdistanê birawestîne. Ji ber ku, ne ew hoyên ku ew datîne pêşiya xwe, dibin serdestên pêşveçûnan. Di bin hoyên şerê rizgariya netewî de, ku Partiya me wan serdest kirîye, neçareye şerê xwe bike.

Niha gerillayên ARGK, ketîna domana amadekarîyên ji bo livbaziyan li pêşiya me. Lê her di vî domanê de ji hinde livbazi pêk dihe. Dîdo ji van livbaziyan, ku nûçeyên wan gihane rojnameya me ji, ev in:

MÊRDÎN

Ji bo çar partîzanên li Ortaçê şehîd ketin bi hezaran mirov meşîyan

Roja 4'ê Çilê 1990'an li gundê Ortaç navçeya Mehseretê êrdîma Mêrdînê şerêkî mezin derket. Yekîtîyên şerê taybetî yê dagirkeran salox girtin, ku gerillayên ARGK li vî gundî hene. Dora gund girtin û derdor zivirandin. Hêzên dagirkeran ên bi desteka helikopteran, dora mala ku pêşmerge tî de bûn ji pêçan. Ji bo banga "Xwe bidin dest!" pêşmergeyan, bersîva xwe bi reşandina berikên xwe û agirê çekên xwe dan. Şer di teviya dirêjahîya rojê de doma. Lédanên mezin li dijmîn ketin û dijmîn rasti hundabûnên mezin bû. Gelek endamên hêzên dagirkeran hatin kuştin. Berî ku tariya şevê dakeve, dagirker fikîrîn, ku heke bibe şev wê şer dirêjtir bike û hejmara kuştîyan ji wê zêdetir bibe; herweha wê pêşmerge ji bikaribin çemberê bişikin. Lewma xaniyê ku partîzan tî bûn, ji helikopteran, ji bani ve dan ber barana bombeyan. Xani bi bomban bi tevayî hat hilweşandin. Çar şervanên ARGK ên bi nîrx û rûmet ji bi vî rengî şehîd ketin. Navê gerillayên şehîd ketine, ev in: Ahmet GÜDEN (Davut), Ekrem OZBEK (Delil, Yawuz), Halil TUNÇ (Esker, Bozan) û Anđan YILMAZ (Avreş). Weke nûçeyên gihane rojnameya me, ev rêheval şehîd ketine.

Herweha dijmînê ku di şer de ji wî gelek hatine kuştin, hundabûnên xwe weke mîrina "çawîşekî" û birindar ketîna serbazekî da bihistandin.

Dagirkerên Tirk, nexwestin laşên çar hevalên şehîd bidin malbatên wan. Ji ber vî yekê ji gelê me xwedî li lawên xwe derket. Xwepêşdaneke protestoyê hat durîst kirin, ku bi hezaran mirov beşdar bûn. Dagirker, ji bo belavkirina rêveçûnê, bi polisên xwe û komên xwe yê taybetî dest bi êrişekê kirin. Girsên gel bi biryarî li hemberê vî êrişê dagirkeran rawestî; bi kevîr û daran bersîva êrişê wan dan. Dijmîn, ji ber vî lîva girsên gel a bi biryar, neçare ma ku laşên şehîdên me bide malbatên wan. Mîriyên rêhevailên me, bi şîneke ku bi hezaran mirov beşdar bûbûn, di goristanê de hatin veşartin.

SÊRT

Roja 10'ê Çilê 1990'an, komek ji gerillayên ARGK, êrişekê bire ser gundê "Dûxûnyurdu" navçeya Dihê êrdîma Sêrtê. Sê kesên, ku çêşîtiya bi navê parêzkariya gundan dikiran, ketin destê pêşmergeyan. Hejmara gerillayên ARGK gelekî bilind bû. Piştî ku pêşmerge axiftinê bangeşî ji bo gundiyan pêşkêş kirin, gunehkaran tevî xwe birin û ji gund derketin. Bîlî hemû bangên pêşmergeyan ev welatfiroş dev ji parêzkariyê bîmedabûn. Gunehên wan yeko yeko ji bo gundiyan ji hatin gotin. Hersê cehş, mirovên hevûdu bûn. Piştî ku pêşmerge wan ji gund dûr kirin, hersêkan ji dan ber berikan û wan bi mirîne ceza kirin. Kuştîna keyê gund Abdul-lah Kayran, mirovên wî Hacı Kayran û Ahmet Kayran, posideyên mezin dagerandê hêldorê. Bi vî rengî bersîva gunehên xwe ji girtin.

Di hefteya yekemîn a meha Çilê de, di encama operasyonên diwar de, bi hiceta alîkarîya PKK dikin, 22 kes ji herweha, hatine girtin.

Pîroziyên sersala damezirandina PKK bi şadîmaniyên li bajarên Stockholm û Den Haagê doman

Destpêk di rûpela dawî de

serxwebûna netewî de, bû. Axiftina ramyarî, cih bi cih bi dûrîşmeyên dihatin bangin, dihat birrin. Beşdar, bi baldariyeke mezin guhdariya axiftinê kirin. Piştî axiftina ramyarî, koma muzîkê ji Holland a bi navê "Koma Zilan", bi stranên ji hevûdu xweştir, şahiya di nava beşdaran de geşkir û posideyên xwe serdest kir. Piştî ku axiftina konevani bi zimanê Kurdî çêbû, bername bi şanoyekê doma.

Şano, bûyer û rûdanên rojane ku li Kurdistanê di nava rewşa têkoşinê de jiyan dibin, berxwedanê û taktikên şerê taybetî yên dijmin diani zimên. Hemû birên şano, bi baldarî hatin şopandin. Piştî şano, Hozan Seîd Ûsîf û Hozana Awaz, ku bi armanca piştigiriyê bûbûn mehvanên bernamêyê, stranên kevnare yên gelêrî stêran û dilê mehvanan xweştir kirin.

Birê duwemin a şadimaniyê, bi stranên berxwedanê û şoreşgerî, ku Hozan Şiyar wan distêra, destpêkir. Bi dengê xwe Hozan Şiyar banga xwe li beşdaran kir. Dûv re, filmeke video, ku şahî gihand baniyan, hat şanî kirin. Piştî nixandina rewşa politîkî ya vê dawiyê ji aliyê Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OÇALAN û mesaja Wî ji filma video, film bi birekî li ser jiyanê pêşmergeyên li Botanê û tekoşina wan doma. Gava film dileyist, hemû beşdar rabûn ser piyên xwe û xwe dan lêxistina çepikan. Şadimani, bi bernamêya hozanên bi navên Zozan, Şemdin û Diyar doma. Bi stranên xwe yên şoreşgerî û berxwedanê, şahî xurttir kirin. Piştî ku koma govenda ji jin û mêran li Holland, leyistokên bedew şanî kiri, hozanên bi navên Tirêj, Xemgin û Zinar derketin pêşiya beşdaran. Hozan, stranên gelêrî yên şoreşgerî stêran. Paşê tevli kilama "APO hate Hilwanê" beşdar rabûn ser xwe û dest bi govendê kirin. Bernamêya şadimaniyê bi şahî û dilxweşiyeke mezin giha dawîya xwe.

Dost û saziyên şoreşger ji mesajên xwe yên hevkarî û piştigiriyê, gihandibûn komîteya amadekirina şadimaniyê.

Hamburg - Almanya Rojava: Roja 27'ê Mijdarê, ku roja bi fermî damezirandina PKK ye û sersaliya damezirandina PKK ye, li bajarê Hamburgê, bi şadimaniyeke xweçih, ku di "Navenda Çanda Kurdistan" de çêbû, hat piroz kirin. Dora 200 welatparêzî, di rojeke wusa de, xwe gihandin hevûdu û şahiya xwe anin zimên. Ji ber sersaliya damezirandina PKK, bi vî awahî, careke din rojeke cejnê jiyan. Di eywana komeleyê de rewşa cejneke seranser hebû. Herweha ji dostên Almanî ji yên beşdar hebûn.

Di vê roja piroziyê de, ku ji ber roja damezirandina PKK hatibû amade kirin, helbest hatin xwedîn, stranên şoreşgerî û berxwedanê hatin pêşkêş kirin. Li kêleka van, koma govendê jî, leyistokên xwe kişand û hawirkaneke (mûsabeqe) zaninê ji çêbû. Pêwistî û maneya rojê jî, bi axiftineke konevani hate zimên. Paşê welatparêzek, ku ji nêzik ve berxwedana rêheval Vehaçettin KITAY nasiye, li ser jiyanê Wî peyivî. Weke dihe zanin, rêheval Vehadettin KITAY li derdorên bajarê Hamburgê xebateke mezin di navê girsên gel de pêkanibû û paşê vegeriya wê welat. Li welat, li êrdima Çewlikê, bi berxwedaneke lehengi şhid ketibû.

Li ser berxwedana vî rêhevalî axiftina welatparêzekî, bû posideyeke mezin li ser welatparêzan. Ew hêrs û giyana tolehildanê, ku li diji hovitiya dagirkeriya faşist furiya, bi bangina dûrîşmeyên awazî û ji dil, careke din

hate zimên.

Demokratên Alman ên dost jî, tevli şahiyê bûn. Ev ji naveroka şahiyê dewlemendtir kir û dil wusa xweştir şa bûn.

Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan-YXWK:

“Sersala damezirandina PKK pîroz be

YXWK, PKK û gelê Kurdistanê di derbareyê sala damezirandina yanz-dehan de pirozbayî dike.

Gelê Kurdistanê bi dilekî vekirî, iro dikeve sala têkoşinê ya donzdehan, ji diroka xwe ya şoreşgerî û xebata çekdari di bin rêberiya Partiya xwe de. Ev rê iro gelek pêwîst e ji bo me, ji ber ku bîlî vî riye çî çareyek ji me re nemaye. Ev rê, rîya pêkanîna armancên gelê me û serfiraziyê ye. Niha şoreşa me ketiye çerxeke serdemi, lewma divê bi şeweyeke serdemi ji em kar û xebatê bikin. Divê em li ser rîya konevanî, stratejî û taktikên PKK ên serdemi bê-dudilî xwe bidin tevgerê. Li pêşiya me pîr-sekî mezin heye: Azadkirina niştîman û parastina netewê Kurdistan. Ji vî tiştî re jî, beşdariyeke gelêrî, di bin ala eniyeke gelêrî de û di rîya şerê gelêrî

Mafên bi xwîna şehîdan bi dest ketibûn dihên rakirin GIRTÎGEHA BAJARÊ AYDINÊ DÎSA HAT BER KEVIYA GREVEKE XWEBIRÇÎHÎŞTINÊ

Destpêk di rûpela dawî de

bendên mafan bîn bikaranin, gelek caran girtî seri dane saziyên dewletê, lê çî bersivê negihaye girtiyan. Ji ber vî yekê girtiyan şoreşger, daxweyaniyekê jî bo weşanan çekirin. Danezane kirin, heke mafên wan û daxwaz neyin bi cih anin, wê dişa dest bi greveke xwebirçîhiştinê bikin. Vê armanca xwe bi hemû rojnameyan dan bihistandin. Weke nûçeyên gihane rojnameya me, piştî ku girtiyan şoreşger vî daxweyaniyê çekirine, meriv û malbatên girtiyan bi lez berê xwe dane bajarê Ankara û çûne wir. Dixebitin, ku bikaribin bi wêzirê dadiyê re bipeyivin.

Di daxweyaniya, ku ji aliyê Şûkrû GOKTAŞ, Abidin POLAT û Rîza DOĞAN ve hatiye çekirin de, bendên mafên ku nayin bikaranin, wusa hatine rêz kirin:

1- Di demên serdanên vekirî û girtî de (Gava meriv hevûdu dibinin), destur nayê dayin ku xwarin bikevin hundurê girtigehê.

2- Di demên serdanan de, vexwarinên weke çay, qehwe û kakao, nahêlin bikevin hundurî.

3- Çawa wê girtî di koxuşan de bîne bi cih kirin? Divî bû ev pîrs ji aliyê berpirsiyarên girtiyan bihata zela kirin û agahî wê bigiha kargêriya girtigehê. Lê destura kirina vî xebatê nayê dayin.

4- Divî bû heya dawîbûna dema karê kesên di girtigehê de dixebitin, çûyin û hatina: serdana di nava koxuşan de hebûya, lê destura vî jî nayê dayin.

5- Ji bo sporê divî bû kargêriya girtigehê hacetan peyda bike, lê destur nayê dayin em bi xwe jî peyda bikin an bidin anin.

6- Destur nayê dayin, ku em ji bo

yê dûvdirêj de, giring e. Em xwendevanên Kurdistanê, endamên YXWK, xwe rêz dikin, di nava rêzên tevgera rizgarixwaziya netewî de û divê em erk û delametên xwe yên netewî pêk binin. Ji ber ku, tê xweya kirin, ku ev kar pîr giring e û divê xwendevan xwedî li berpirsiyariya xwe derkevin Li gelek welatan xwendevan pêşengiya gelê xwe dikin û gel digihinin armancên dawî.

Rewşenbîrên Kurdistanê heya niha di ortê de mane. Ne xwe nêzikê têkoşinê dikin û ne jî xwe geleki dîr dixin. Di derbarê vî tiştî de gelek sedem hene, ku dihelîn ev valahî çêbibe. Ev jî nexweşiyeke di nava gelê me de peyda bûye û nexweşiyan peyda dike. Lê iro, bi çekirina yekitiyên û komeleyên ji bo hemû çinan û birên civakî, û li ser vî bingehe peydabûna hemû rengên xebatê, encameke pîr giring e, da di vî tekoşina rasteqinî û mafdari de li diji hemû dagirkerên Kurdistanê, gelê me bi tevayî beşdar bibe. Sûd û berjewendiyên me tevan, di sazkirina niştîmana me de ye û rûmeta gelê me jî bi axa wî ye. Ji bo em jiyanê rast avabikin, divê yekbûna me xwendevanên jî çêbibe. Lew gelê me xebateke zor jî me dixwaze.

Dişa em vî serhatina pêwîst, damezirandina PKK, ji dil û can pîroz dikin, ku gelê me di derbareyê vî rojê de xwedî li Partiya xwe derdikeve û bi xwîna xwe dara serxwebûn û azadiyê av dide.

- **Bijî pêşengê gelê Kurdistanê PKK!**

saziyên demokrasi yên li Tirkîyê û derveyî welat binivîsin an ew jî me re binivîsin.

7- Hemû weşan û pirtûkên ne qedexeyê ne, nahêlin bikevin girtigehê. Pirtûkên jî me re dihên şiyandin vedigerînin û kovaran jî li gora dilê xwe belav dikin.

8- Pirtûk û weşanên, ku ji bajarê Eskişehirê hatibûn anin, divî bû bê kêmasî bigihin xwediyên wan, lê yek tenê jî negiha xwediyên.

9- Televîzyon û tiştên ji Eskişehirê hatibûn anin, nedan girtiyan.

10- Radyo, teyp û volkmênên me nedan me. Çî ji Eskişehirê hatibûn anin, belav nekin.

11- Tiştên jî bo bikaranîna rojê, venegerandin xwediyên wan.

12- Kargêriya girtigehê çarşev û battaniyan jî me re debar nake. Battaniyên zivistanê nehatine belav kirin.

13- Di kantîna girtigehê de, gelek tiştên xwarin û vexwarinê tune ne. Debarî roj bi roj dibe. Tişt gelek buha ne. Hema tiştê di kantînan de tune ye.

14- Balgîh û lihêfên hîrî û pembû nedan me. Çî ji Eskişehirê hatibûn anin, venegerandin xwediyên wan.

15- Heke ne elektronîkî bin, hacetên muzîkê wê biketan girtigehê, lê destur nedan vî jî.

16- Tiştên girtiyan hatibûn Aydinê û dest danibûn ser wan, venegerandin xwediyên.

17- Ji bo bikaranîna di koxuşan de, sobeyên elektrîkê û hacetên germîkirinê nedan me.

18- Di rewşên pêwîst de, destura axiftina bi telefonê divî bû hebûya, lê ev jî bi cih nehat.

19- Di nexweşxaneyan de divî bû zincîr û kelepçê neavêjin dest û lingên girtiyan, lê vî dikin. Bijîjkên di nexweşxaneyan de jî bîni guhên xwe nadin girtiyan û xwe bi wan mijûl nakin.

Hêzên mirovan di qefesan de digirin, li hemberê mirovatiyê gunehbar in!

Destpêk di rûpela dawî de

jî xwe re pêkdihe. Di navbera çek û leşkerên dewleta Tirk û van qefesên Rebmann de, çî cudahiyeke (ferqek) tune ye. Dewleta Tirk jî, hovitiya xwe ya li diji gelê Kurd, bi salan vedîşart. Sawciyê gelemperî yê Almanya Rojava jî, awîra gelemperî bi şaşî agahdar dike û bi vî awahî dixwaze vî daweyê, herweha pikolî û qefesên xwe bi çewtî bide şanî kirin û nasdan.

Hacetên (aparaten) ku rûmeta mirovatiyê di bin lingan de diperçiqin, ew hacat herwusa, rûçikê xudanên (xwediyên) xwe jî bi zelalî û rasti derdixin holê. Di qefesan de girtina me û domandina (berdewamkirina) vî daweya bê bingehe, rûçikê Almanya

Rojava ya imperyalist jî derdixine ronahiyê, ku ev hêz heya niha dixebitî, bi maskeya demokrasiyê wî rûçikê xwe veşêre.

Kî me bi çî rengî dide naskirin bila bide, kesbûna me kifş e (eşkere ye). Em, mirovatiya cihanê û gelê Kurdistanê, delametên PKK jî û delametên hêzên imperyalist jî rind dizanin. Em delametên hêzên mêtînger (dagirker) jî, ji nezîk ve rind dizanin.

Diwar û qefesên zilmê zû an dereng wê bîn hilweşandin! Xudanên pikolî û zorbaziyê wê hunda bikin, gelê Kurdistan jî wê qezenc bike û biserkeve!

Hasan Hayri Güler

“Komplo yên nuh li hemberê şoreşa Kurdistanê

Hemû hêzên demokrat,

şoreşger û pêşverû!

Hemû hêzên evindarên

aştî û wekhevîyê!

Ji sedan salan vir ve ye, gelê Kurdistan di bin nîrê pikolîya ked-xwar û dagirkeran de, rasti her şewe vebirin û qirkirinê hov bûye. Lê dişa jî her demê, di dirêjahiya diroka xwe de, girêdayîyê baweriya serxwebûn û azadiyê maye. Her carê, li gora rewş û hoyên xwe tekoşin û xebata xwe pêş ve birîye.

Di demên serhişildanên Kurdan di bin serokatiya olperest û feodalan de, gelek komplo li hemberê rabûna Kurdan dihatin pêkanin, ev jî bi destê wan kesên jî wan çin û birên civakî.

Bi pêşketina dirokê û pêşveçûna civakî, cin û birên nuh hatin der. Zanyariya şoreşgerî di nava gelê Kurdistanê de belav bû. Di dawiyê de gelê Kurdistanê niha, xwe gihandiye nûnerê xwe yê bi rûmet, ku bi rêxistîneke şoreşgerî xwe ava kiriye. Partiya Karkerên Kurdistan - PKK, di sala 1978'an de dameziri. Cara yekemîn bû, ku proleterên Kurdistanê xwe digihandin rêxistîniya xwe. Serkêşiya gelê Kurdistanê jî destê hêzên paşverû derket. Proletaryayê Kurdistanê dest bi pêkanîna rola xwe ya dirokî kir.

Paşê, bi destê generalên faşist, derbeya leşkerî ya faşist roja 12'ê Êlûnê 1980'an pêkhat. Bi hezaran law û keçên gelê me, jî hingavtin û lêdanên hov û dirinde hatin derbas kirin. Bi sedan endamên PKK di zindanan de hatin kuştin.

PKK, li hemberê êrişên faşîzmê dest bi tekoşîneke çekdari jî bo serxwebûn û azadiyê kir. Hingê PKK, komek ji kadroyên xwe şiyandibû qadên Rojhûlata Navîn û hinde welatên Ewropa, jî bo danîna tîkîlî û pêwendiyên şoreşgerî bi hêzên pêşverû yên cihanê re. Ji welatên Ewropa, bêhtirîn li Almanya Rojava xebat destpêkir.

Gelê Kurdistanê roj bi roj şerê xwe hilda. Bi taybetî piştî Hilpişkîna 15'ê Tebaxê sala 1984'an, kulmên giran rêz bi rêz li serê dijmînê faşîst ketin. Gelê Kurdistanê, ku bûbû xwediyê himêki leşerî mîna ARGK, faşîzma Tirkan gihande aloziyên giran û anî ber keviya hilweşînê. Lewma faşîzma Tirkan hewara xwe gihande NATO, da wê jî tengasiyê rizgar bike.

Di serî de imperyalîzma Emerîka, hemû rengên alîkariyê pêşkêş kir. Di baregehên xwe yên li Kurdistanê de, hêzên xwe yên leşkerî tîkûz kir. Ji hêlekê ve jî, rêxistînen saloxdariyê yên mîna CIA, SÄPO û rêxistîna saloxdariyê ya Almanya Rojava xwe dan kar. Xwestin bi karê xwe, şerê di bin pêşengiya PKK de birawestînin.

Dostên gelê Kurdistanê!

Ev bû nêzîkî du salan e, komek ji endamên PKK xistîne zindanên Al-

manya Rojava. Lê çî sedemeke dadi, ji bo girtina wan jî bîni nîn e. Ev tenê komployeke, ku saziyên saloxdariyê yên Almanya Rojava û MÎT'a Tirkîyê, di karvaniyê de pêkdihe.

Daweya PKK li Almanya Rojava, roja 24.10.1989'an li bajarê Düsseldorfê di dadgeha eyaletê ya bilind de, li ser bingeha daxweyaniyên Almanya Rojava û li gora benda 129a, destpêkir. Kurdên şoreşger û politikvan niha bi vî rengî dihe pîrsyar kirin.

Berî mehkeme destpêbîke, polisên Almanya Rojava gelek êrişên xwe birin ser mal û komeyên Kurdên welatparêz, da wan bitirsînin û alîkariya wan bidin birrin. Lê bîlî hemû bikaranînen Almanya Rojava, roja 21.10.1989'an xwepêşdaneke mezin, ji aliyê gelek partî û rêxistînan û di serî de ERNK, çêbû. Politikaya Almanya Rojava hate protesto kirin. Bêhtirî 12.000 mirov beşdar bûbûn.

Di eywana dadgehê de, girtiyan politikvan dixin hundurê malikên jî camê. Hema her kesek bi hesanî dizane, ku çî bingehe vî mehkemê yên dadi û demokratîkî nîn in. Ji aliyê din, hinde wergervanên, ku dijmînê gelê Kurdistanê ne dixebitin. Têkiliyên wan bi eşkeretî bi Tirkîyê re hene. Gotînen girtiyan politikvan, bi zanatî şaş werdigerînin zimanê Almanî. Li hemberê wan bikaranînan, di roja yekemîn a mehkemeyê de, abukaten girtiyan politîkî û mirovên di eywana dadgehê de beşdar, protestoya xwe bilind kirin.

Hemû hêzên şoreşger û pêşverû!

Evindarên aştî û wekhevîyê!

Em bang li we tevan dikin, ku hun dengê xwe bilind bikin! Alikarî û piştigirîya xwe pêşkêşî politikvanên Kurd ên di zindanên Almanya Rojava de bikin! Komploya bi destê CIA, MÎT û saziyên saloxdariyê yên Almanya Rojava li diji gelê Kurdistanê dihe pêşvebirin, pişange bikin! Li şûna politikvanên Kurd, bila berpirsiyarên imperyalîzmê bikevin nava qefesên gunehbariyê!

— Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan-YXWK liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Partiya Komünistên Libnanê liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Partiya Komünistên Ûrdinê liqê Yugoslawya
— Yekitiya Niştîmani ya Xwendevanên Ûrdinê liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Eniya Demokratîkî ya Rizgariya Filistinê liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Eniya Geli ya Rizgariya Filistinê liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Fidayîyên Gelê Îranê (Pirani) liqê Yugoslawya
— Yekitiya Ciwanên Demokrat ên Libnanê liqê Yugoslawya
— Rêxistîna Partiya Komünistên Filistinê liqê Yugoslawya"

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku di dîrokê de rê nedaye dagîrkeran

DÊRSIM

- I -

*Xwendevanên birêz,
em rêza nivîsa xwe ya bi navê, "Gav bi gav xaka niştiman"
bi êrdima Dêrsimê didominin. Êrdima Dêrsimê, li Kurdistanê
heya li teviya Rohhilata Xakerast, êrdimeke xwedî çiyayên asê û
rênedar e. Êrdimekî gelekî çiyagêr e. Dîroka Dêrsimê bi rape-
rîn, rabûn û serihildanan xemiliye; lê herweha bi vebirin û
qirkirinan ji tîjî ye. Qirkirina hovtîrîn û xwin-rijahitîrîn di sala
1938'an de çêbûye. Navê Dêrsimê, ji aliyê gunehkarên vê qir-
kirina dirinde, angî dagirkeriya Tirkan hatiye guhartin û da-
girker navê Dêrsimê kirine "Tunceli." Bi vî rengî dagirker xwe-
stine Dêrsimê bizivirinin navendeke îxanet û welatfiroşiyê. Di ro-
jên me de Dêrsim, di sala xwe zivirandiyê keheheke berxwedanê û
di sala bûye tîrsa xewna dewlata Tirkan.*

*Di vê hejmarê de, hunê dîroka Dêrsimê ya kin bixwinin; Dêr-
sima ku ji aliyê çiyayên bilind û asêteng hatiye pêçandin.*

DÎROKA KURT A ÊRDIMA DÊRSIMÊ

Êlên Aryenî (Ari), ku di navbera salên 2.000 û 1.000'an Berî Zayînê (Bz.) de ji bakurê Ewropa derketin û xwe li Qafqasiya bi cih kirin, li vir dest bi jiyanekî xwecihî kirin.

Lê belê paşê Med û Pers daketin herêma Mezopotamya, Hindu ji berê xwe dan newala Îndus.

Piştî ku Med û Pers daketin Mezopotamya, li vê derê Aşuri, nedihîştin ku ew jiyanekî xwecihî avabikin. Aşuri derfeteke wusa nedidan wan. Med û Pers ji aliyê leşkerî ve himên xwe rêxistî kirin û êrişî împaratoriya Aşuri kirin. Lê paşê Aşuri û Îskiti, ku ev ji jî Êlên Aryenî bûn û piştî hatibûn herêmê, piştigiriya hevûdu kirin û êrişên Med û Persan rawestandin; wan şûn ve revandin. Êlên Med û Persan di vî şerî de binkeftî bûn. Paşê di sala 715'an Bz. de, Med û Pers di bin serokatîya serleşkerê Medan ê bi navê Keyakser de yekbûneke xwe dan û bajarekî bi navê "Ekmedane" avakirin. Li vî bajari Med û Pers xwe ji aliyê leşkerî ve rind rêxistî kirin û pêşî zora Aşuriyan birin û paşê ji di salên 560'an de xwe belavî teviya Kurdistanê ji kirin û êrdima Dêrsimê ji anin bin serdestiya xwe.

Piştî ku Medan êrdima Dêrsimê xistin bin fermaya xwe, li vî xwe bi erdê ve girêdan û derbasî jiyanekî xwecihî ji bûn. Li vê êrdimê Med, bi teybetî ji aliyê olî ve hinde şop û berma li şûn xwe hiştin, ku posideyên wan bi dirêjahiya gelek sedsalan nekarin bîn malîştin û rakirin. Olê Zerdestî, ku di wê demê de berfireh bû, Dêrsim ji anibû bin posideyên xwe û ev, heya rojên niha jî bi gelek sixletên xwe, xwe diparêze û ji aliyê gelê me di jiyanê de dihê girtin.

Piştî ku dewleta Medan di sala 550'an de ji aliyê Persan hat hilweşandin û rûxandin, tevli Kurdistanê êrdima Dêrsimê ji dikeve bin bandûriya Persan. Ji vê mîjûyê pêve her salê Dêrsim, tevli 400 talanton ziv, 20.000 hezar mehin û hesp ji weke bacê dida Persan.

Dûv re Îskenderê Mezin (Zulqurneyn) serfiraziyên mezin bi destê xwe ve dihêne û împaratoriya Persan dirûxine. Kurdistanê ji vedigire, lê nikare serdestiya xwe bi tevayî li ser Kurdistanê avabike. Îskenderê Mezin ji bo

vegirtinê nuh berê xwe dide Hindistanê. Bi delîva jî vê hati girtin, hinde tevgerên serihildanê yên rêz bi rêz xwe didin şani kirin. Di seriyê hemû êrdimên serihildanan de, êrdima Dêrsimê hebû. Di dema Îskenderê Mezin de ev serihildan nekarin bîn şikênanandin. Piştî mirina wî serleşkerê bi navê Perdikkas dixwaze şûna wî bigire. Perdikkas bi artêşa xwe dimeşe ser serihildanan li Dêrsimê. Di encamê de serihildanê dişikine û Dêrsim ji tevli axa Makedonya dike.

Di sala 140'an Bz. de Dêrsim, dikeve bin bandûriya Partan. Di vê domanê de şerên konevanî, heya bê gotin tevlihev û gîftegirî bûn. Pevçûn û dubendiyên ji gelek alîyan ve taybetiyên demê tîjî kirine. Êrdima Dêrsimê, di wê demê de, bi rengekî berdevami di navbera Partan û Romayîyan de dest diguhire. Ji ber sedema van şer û pozberîyan, rewşeke zelal li êrdimê nekari bû avakirin.

rokê de ji bo hemû dewletan bûbû serleşkiyeke giran, ji bo Sasaniyan jî bû histîrî û kelemên dijwar. Serdestiya Sasaniyan jî herdemê bê bingehe maye û nekariye xwe bigihîne daxwaziya xwe.

Em dixwazin di vê navberê de bûyereke pêwîst bi nav bikin, ku di berhemên dirokzanên Ermenîyan de derbas dibe; bûyerê evê: Yekî Dêrsimî bi navê Tsimiskes (Dibêjin navê navçeya Çemişgezek ji vî navî dihê; lê em dixwazin bibêjin navê Çemişgezek bi Kurdi ji aliyê gelê me bi rengê Malkîşî dihê navdan) hebû. Tsimiskes serdarekî heya bê gotin jêhati û jir bû. Herweha jî ber karin û jêhatibûnên xwe yên leşkerî, ji ber kesaniya xwe ya bi zanabûn û dilêrî, di nava rêzên aristokrasiya bilind a Bizansiyan de, cihên pêwîst û funksiyonên heja û bilind bi destê xwe ve anîye. Heya, piştî serleşkeriya artêşên li rojhilatê, di sala 964'an de, weke împaratorekî Bizansi yê bi navûdeng û herî navdêr,

gelempirî pêk dihê. Ji aliyê din jî Abbasi û Bizansi ji li diji hevûdu şereki bi dar xistibûn. Di vî şerî de Bizansi, heya bê gotin lédanan dixwun û diwestin. Gava Abbasi û Bizansi ji ber şerên tund û dijwar domaneke paşveçûnê ya pêwîst vedijîyan, êrişên Tirkan seriyê xwe şani kirin. Di wê navberê de, di navbera salên 1051 û 1052'an de, li nêzîkî Mazgerdê (Mêzgir) li cihê bi navê Baxin, raperîneke gîşteyî çêdibe. Împaratorê Bizansi Manuel, ku hingê ew li ser text bû, ji bo şikandina serihildanê, di bin serokatîya serleşker Beros artêşekê dişîne ser Baxinê. Beros, Baxin dihilweşîne û dide ber agirî. Zilm û talaneke bînişe û bêhempa serdest dike. Lê di sala 1071'an de, bi destê Êlên Tirkan bin serokatîya Alparslan, li împaratoriya Bizansi dikeve. Di vir de mîrên Kurdan ji arikariya Alparslan kirine û himên mezin pêşkêşî wî kirine. Piştî Alparslan jî, mîrên Kurdan piştigiri û arikariya xwe pêşkêşî Tirkan dikin. Nîmûne: Piştî mirina Alparslan di navbera birayê wî Kavurd û kurê wî Melik Şah de şerê serdariyê destpêdike. Di vî şerî de mîrên Kurdan hevkarîya Melik Şah dikin û di dawiyê de Melik Şah serketinê mezin bi destê xwe ve dihêne.

Bi şerê li Çiyayê Kose Êlên Moxoli, di sala 1243'an de, Selçûkên Anatolia binkeftî dikin û wan girêdîdin baceke bi sistemaktîkî. M. Nuri DÊRSIMÎ, di pirtûka xwe ya bi navê "Kürdistan Tarihinde Dersim - Di Dîroka Kurdistanê De Dêrsim" de dibêje, ku di dema êrişên Moxolan li ser Selçûkan de, gelê Dêrsimê rê û rêbazên di nava çîyan de girtine û destur nedane ku Moxoli derbas bibin. Di encamê vê de, piştî ku Moxoli teviya Anatolia vegirtine, waliyê Erzînganê diajon ser Dêrsimê. Di navbera artêşên Moxolan û hêzên Dêrsimî de, li derdorên cihê bi navê Dêra Sohr, şer û pozberiyên ku du mehan doman, çêbûn. Di vî şerî de Dêrsimî biserdikevin. Ev rewş, di demên paşê de ji li hemberê Îlhaniyan ku ji binyada Moxolan bûn, bi salan didome. Şerên dirêj û dijwar derdikevin, encam her dimine weke xwe.

Di dema serdariya Akkoyuniyan

NAVÊ DÊRSIMÊ JI KU DERÊ HATÎYE?

Navê vê êrdima niştimana me, heya sala 1937'an tenê Dêrsim bû. Vê rojê jî di nava gelê me de bi navê "Dêrsim" dihê navdan û nimandin.

Dagirkeriya Tirkan, di encama qirkirina hov û dirinde de, ku pêkani, navê êrdimê guhart û kire "Tunc Eli." Bi vî navi dagirker xwestin rastiyeke bixin seriyên: Heke di sala serihildanê bipeqin, wê bi "Tunc Eli" (Destê ji tuncê) bîn herifandin û perçiqandin.

Dewleta Tirk, di domana qirkirina hov a sala 1938'an de, navi di sala guhart û kire "Tunceli." Ji ber ku ev êrdima niştimana me, bi taybetî û sixletên xwe yên erdnasi û erdnigari jî bûye warekî pîroz ji bo serpehatina berxwedana gelê me, ku tu caran vegirtin û dagirkeriya biyaniyan nepejirandiyê. Ev herdu rastî, angî rewşa gelê me û taybetiyên erdnigariya êrdimê, ewqasî ketine nava hevûdu û yekbûneke avakirine, ku di dîrokê de tu caran rê nedane çî hêzekî dagirker. Dêrsim, ji ber vê rola xwe, ku di dîroka Kurdistanê de leyistiyê, bûye deriyekî Kurdistanê ku rê nedaye doliwger û êrişbazên biyani. Dagirkerên Tirk, bi armanca kuştina vî navê êrdimê yê dîrokî, di sala 1937'an de navi guhartin û kirin "Tunceli", ku dihê maneya "Bi vî destê xwe yê ji tuncî ezê we wusa biperçiqinim." Bi vî rengî dagirker xestin, ji vî alî jî, girêdan û tîkiliyên gelê me yên bi dîrokê re bi yek carê bibirrin.

Herweha çiyayên Dêrsimê ji rengê mîna rengê simê (ziv) ne. Gelekî rêteng û asê ne. Hemû rêbaz û xalên derbasbûnê mîna deriyên in. Dêrsim di dîroka Kurdistanê de navê xwe ji vir girtiye. Bi zimanê Kurdi zaravayê Dumbilî (Dimili, Zazi), "Dêr" dihê maneya "Derî" (Dergeh) û "Sim" ji dihê maneya "Ziv"ê.

de, waliyê Erzînganê yê vê dewletê, Dêrsim dike bin destê Akkoyuniyan de. Lewma Dêrsimî ji paşê wali dîkujin. Piştî ku Dêrsimî wê lédanê li bandûriya Akkoyuniyan xistin, Dêrsim jî heya dawîya sedsala 14'an bi tevayî giha serxwebûna xwe.

Di vê demê de Timur Ling dibe serdestê êrdimê jî. Lê Timur nekari bi tevayî serdestiya xwe li ser Dêrsimê avabike.

Di dema Osmaniyan de jî, serdestiyeke bi tevayî li ser Dêrsimê, tu caran bi cih nehatiye. Dêrsim, di dirêjahiya vî peyvajoyê de her demê serbixwe jiyaye. Gava artêşên Yavuz Selim diçin ser Dêrsimê, Dêrsim xwe nake bin serdestiya wan de û bi êrişeke herî dijwar li diji artêşên Yavuz Selim radiweste. Dêrsimî caran şer dikirin û caran jî xwe didan Çiyayên Munzurê yên asêteng û rênedar, û bi vî rengî rewşa xwe diparastin. Dijmin wusa bi hesanî nediwêrî jî vê êrdimê derbas bibe. Çavê dijmin jê nedigirt, ku sefereke bibe ser Dêrsimê. Divê em bibêjin, gava artêşên dijmin ji nêzîkê Dêrsimê derbas dibûn, heya bêgotin ditirsîyan û diketin nava bizdanê. Nîmûne: Di navbera salên 1553 û 1536'an de Kanunî Sûleyman diajo ser Îraqê. Gava artêşên wî ji nêzîkê Dêrsimê derbas dibin newêrin ji Çiyayên Dêrsimê derbas bibin. Li şûna ku berê xwe bidin derdorên bi çîyan, ji xakarastên li bakurê Dêrsimê der-

Yekîtiyeke cerdevanên Tirk,
li Dêrsimê qirkirina sala 1938'an pêkaniye

Paşê Sasani bûn keleporvanên dewleta Partan. Sasani pêşî li diji Romayîyan û Bizansiyan, paşê jî li diji Ereban şer kirin. Di vê demê de jî li êrdimê rewşeke zelal û aşitiyê xwe şani nekariye, heya ku Sasani di sala 503'an de bûne serdestên Dêrsimê. Lê, ji ber ku Dêrsim êrdimeke bi çiyayên bilind bû û nehesanibû ku kontrol bû avakirin, weke di dirêjahiya di-

rûdine ser textê împaratoriye. Piştî gelek seferên serketî û jêhati, di sala 976'an de jî ber nexweşiyekê dimire.

Ji sala 756'an pêve, êdî Abbasi serdestiya xwe li ser Dêrsimê avadikin. Lê Dêrsim li diji azineyên cewsandin û pikoliyê yên Abbasiyan jî seriyê xwe hiltine û dirapere. Di sala 772'an de li Dêrsimê, li hemberê doliwgeriya Abbasiyan serihildaneke

bas dibin, herçiqasi bi vî rengi rê gelek dirêjtir dibû ji. Ev tişt, pêşemîn di wan salan de, gelek caran hatiye ditin. Em ji gera Marco Polo bigirin, heya vegirtkarên mîna Timur Ling, ji bo gelek kesan rewş li Dêrsimê wusa çêbûye. Riya derbasbûna van, her carê bûye xeta li bakurê Dêrsimê û tu caran ji Dêrsimê derbas nebûne.

Weke di hemû deman de, di dema Osmaniyan de ji, li Dêrsimê serihildanên rêz bi rêz û bi berdewamiyê çêbûne. Di pirtûka bi zimanê Tirkî de ya bi navê "Tarihsel Gelişim Sürecinde Tunceli - Di Domana Pêşveçûna Dirokê De Tunceli", wusa hatiye nivisandin: "... Êrdima Dêrsimê her demê bûye qadeke serihildan û berxwedanan. Raperîna yekemîn li vî derdorê, ku di hê zanan, di sedsala XIV'an Bz. de çêbûye. Li diji Hîitân, bi alikariya Mitaniyan çêbûye. Piştî ku raperîn biserket, doliwgeriya Mitaniyan li Êrdimê cihê xwe digire. Ji wê rojê pêve, gava dokûmanên hene ji ber çavan bîn derbas kirin, di hê ditin, ku di demên Romayîyan, Makedonyayîyan, Bizansiyan, Ermenîyan û Abbasiyan de ji rabûn û serihildan kêm nebûne. Ev Êrdim dimine di nava platoyên Erzingan (Efrîng), Mazra, Sêwaz û Meletî de. Êrdimekî bi çiyayên bilind e û ji bo parastinê gelekî rêda û destdayî ye. Lewma Êrdim, li hemberê hemû hêzên biyanî yê hatine Êrdimê, bûye kehnîyeke xweparastin û berxwedanê. Êrdim, bi hemû taybetiyên xwe, ji serî heya bînî, bîngeheke destdayî ye ji bo serihildan û raperînan. Lewma ji Dêrsim bûye qadek, ji bo tevlihevî û nexweşiyên bê serî û bînî, bûye kehnîyeke nekarîna avakirina stabilîzê (istîkrarê)."

Piştî ku împaratoriya Osmani kete peyvajoya rûxin û hilweşînê, Osmani xwestin saziyên weke wali, kaymakamî û h.w. avabikin. Li hemberê otorîteya navendî ya di bin fermîna wali û kaymakamî de, serihildanên li Dêrsimê bi dijiwarî doman.

Heya destpêka sedsala XX'an artêşên împaratoriya Osmani, tevger û eşişên xwe dibin ser Dêrsimê. Nîmûne: Di nivê sala 1907'an de komutanê Xarpitê Neşet Paşa, desturê dide yekitiyên leşkerî yê bin fermîna Mîralay Xalis, ku eşişê Dêrsimê bikin. Eşişê diçe ser Dêrsimê. Eşişên Kurdan bi şeweyê taktîkî xwe paş ve dikişînin. Yekitiyên artêşê dikişînin Rûbarê Eliyan, ku heya begotin derekî asteng e û xwediyê kendal û geliyên bilind û kûr e. Kurdên Dêrsimê van hêzên leşkerî tevli serleşker Xalis Begê tune dikin. Piştî şikestinê împaratoriya Osmani, rastûrast di bin serleşkeriya Neşet Paşa de, bi hemû hêzên leşkerî, yekitiyên li Mazra, Erzingan, Erzirom û heya Trabzonê, eşişê gelek mezin dibe ser Dêrsimê. Lê yekitiyên Tirkan, ku ji 22 taburên leşkerî bûn, dişikîn. Yekitiyên Kurdan ên di bin fermîna Keko Axa, bi lehengî û keleşîyeke ku ramanên serîyan radiwestîne, hêzên Tirkan belengaz û pejmûrde dikin. Lê paşê Keko Axa bi bîbextî di hê kuştin. Bi vî rengî yekitiyên Osmaniyan karin bikevin bajarê Xozatê. Bi destpêka vî bûyerê, gavên pêşemîn ji bo çanda qîşleyî (baregeha leşkerî) hatin avêtin, ku niha ji bi xurtî ev di hê domandin. Neşet Paşa, bi riya xelat û yadigariyan, bi riya hin tiştan berde destê Dêrsimîyan de, kari bi alikariya serekê eşîra Kalan ê bi navê Nuri, serekên eşîrên Şemikan, Wesikan û Koçan ji bo peyvandinê razî bike. Lê Seyid Riza eşkere kir, ku heya dawiyê wê berxwedanê bidomînin û tu caran tevli lihevhatin û peymanê nabin.

Seyid Riza daxweyan kir, ku çî bibe bila bibe, wê berxwedanê bilind bikin û serxwebûna xwe bi hişkî biparêzin. Li ser vî yekê, leyistoka Neşet Paşa ji, heya pivanêke pêwîst di avê de çû û pûç ket. Li beramberî vî rewşê, Neşet Paşa nekari xwe li Dêrsimê bigire û neçare ma, ku vegere bajarê Mazra, û

xwe paş ve bikişîne.

Li hemberê serinçemandin û berxwedana di diroka Dêrsimê de, Osmani gelek caran serî dane sextekariyan. Em dixwazin bûyerê ronahi bikin, ku di diroka Osmaniyan a du-rû de serpê hatiye: Piştî binkeftina Neşet Paşa, "hikumeta meşrutiyetê" artêşa çaremin di bin serleşkeriya İbrahim Paşa de, diajo ser Dêrsimê. İbrahim Paşa, bi şeweyê herî hov û dirinde, radibe ku Dêrsimê bî çek bike û çekan bicivîne. Gelê Dêrsimê, ku agahdarê vî kirinê dibe, bi tevayî hemû cihên rûniştinê vala dike û derdikeve çîyan. Piştî ku Kurdên Dêrsimê xwe dan çîyan, hemû hêzên Tirkan dizivirînin û wan dixin nava çembereke mezin de. Artêşa Tirkan dikeve nava tengasiya xwarinê û derfetên tîkûzkirina cebîlxanan bi tevayî di hê birrîn. İbrahim Paşa xwe dide destê hêzên Kurdan û pîrsa bextê dike; xwe diavêje bextê Kurdan. Dêrsimî ji bextê didin wî û wî azad dikin, ji ber ku gava yek xwe biavêje bextê Kurdan, Kurd tu caran bîbextî li wî nedikirin: Tişteki wusa li diji serpêhatinê netewî yê Kurdan bû, ku bextê birindar dikir. Herweha, da Kurd, İbrahim Paşa ji berpirsiyariya li pêşiya hikûmetê ji rizgar bikin, sed heb çekên kevin ji didin wî, ku nema dişikulin. Li gora vî, İbrahim Paşa wê bigota, hemû eşîr serê xwe danine û weke daxwazên fermanê ji çekên xwe dane destan! Weke daxwazên vî formalîteyê, İbrahim Paşa ji Dêrsimê xwe dûr dike. U ev tevgera wan, bi vî rengî, "bi bedestveanîna serfiraziyez mezin" dawî dibe.

Di encamê aloziya împeryalist de, ku li seranserî cihanê pêşveçûbû, di sala 1914'an de Şerê Cihanê yê Yekemîn derket. Împaratoriya Osmani, ku ji aliyê aborî ve jar û sist bû, di vî şerî de li erdê dikeve. İngilîzî, Fransî û Yewnani wan erdên di bin doliwgeriya împaratoriya Osmani de vegirtin û dagir kirin.

Herçiqasi ji bo serxwebûnê hoyên pijayî û destda çêbûbûn ji, avahîyeke bi taybetiyên netewî ji bo teviya Kurdistanê nekari bî danîn û pêşvebirin. Di encamê vî de ji hemû serihildan û rabûn bi pivanên navçeyî bi tixûp man. Eşkere ye, ku tevgerên nekari-bîn xwe bigihînin serpiriştî û rêberîyeke nûjen, nikarin xwe ji şikestinê rizgar bikin, ev zagonêke siruştî ye. Ji ber ku pêşengiyên tevgeran di bin wan hoyan de, bi sixletên feodali û civaka kevnarî dimînin. Gava wusa dibe ji, bêtir ji berjewendiyên netewî, sîd û berjewendiyên navçeyî, Êrdimî, eşîrî û malbatî bîngeh di hê zanan û ditin. Ev ji dibe kehnîya binkeftinê; binkeftinê dike tişteki xweser û siruştî.

Berî ku em derbasî damezirandina "Komara Tirkîye" bibin, em dixwazin bibêjin, ku di bîngeha berxwedanê eşîrên Dêrsimê li diji Osmaniyan de, ku di dirêjahîya dirokê de domane, dubendî û nakokiyên olî ji hene û ev xurt in ji.

Piştî ku Selçukî hatin û ketin Anatolia, li ser Tûrkmenan ku birên elên Tirkan ên jêr bûn û li ser girsên din ên dihatin cewsandin û mêtin, pikolî û kedxwariyeke dijiwar hat pêkanin. Weke rabûna li diji vî bikaranînê, ev birên belengaz xwe livandin û rizgarbûna xwe di pejirandina ideolojiya (birdoza) Şiîtiyê de ditin. Di wê demê de, ji xwe misyonerên Şahê Farisan ji xwe li van herêman dîtevgirandin. Ew ji vî hêlwestê (opozisyonê) li gora daxwazên xwe rêkxistî dikiran û kirin. Heya li hinde deran, berpirsiyarên xwe yê xwecih û navçeyî ji danin.

Piştî vî demê, pêşi Şiîti û paşê ji di demê de Elevîti, ku rêşasiyeke olê Şiî ye, li Dêrsimê pêşveçûn. Derketina olê Elewî li Dêrsimê, xwe dirêjî vî demê dike. Ji ber ku gelê xwecih ji olê Elewî bû, ev rewş, gelê Dêrsimê li diji împaratoriya Osmani ya navendî û feodali, her demê û bi berdewamî di serihildan û raperînê de digire. Ji xwe

hemû sultanên Osmaniyan ji, ji olê Sûnî bûn. Gelê Dêrsimê li ser vî bîngehê ji, tu caran bi împaratoriya Osmani re, li hev nayê û peyman ji, nekari bî danîn.

Di dema Yavuz Selim de împaratoriya Osmani, li diji dijmînê xwe împaratoriya Safevî ya Îrani, derdikeve seferêke bi armanca xwe berfireh kirinê. Di vî sefera berê xwe dabû rojhilat de û xwediyê armancê berfireh bû, Şiîti, di rastiya Kurdistanê de roleke pêwîst leyist. Di wê demê de, ki bikarîba serdestiya xwe li ser Kurdistanê avabikira, ki bikarîba mirên Kurdistanê bikişanda kêleka xwe, çarenusa şerî ji li gora berjewendiyên wî digiha encamekê.

Berî ku Yavuz berê xwe bide Safeviyan bi demêke kin, piraniya mirên Kurdan di qesrên Îranê de bûn. Gava

daxwaza ajotina împaratoriya Osmani ser Şahê Îranê hat zanin, Kurdistan ji rasti perçebûnekê bû û eşîrên Kurdan ji hev dûr ketin. Hinde eşîrên Kurdan, ku şahîşahiya Îranê ji bo berjewendiyên xwe ne baş ditin û ji olê Sûnî bûn xwe dan aliyê împaratoriya Osmani. Di vî de posideyên olî û rêdariyên olî roleke mezin leyistine. Li çewti mirên Kurdan ên Sûnî, eşîrên Kurdan ên Elewî ji xwe dan aliyê Şahê Îranê. Bi vî rengî tevli Dêrsimê, hemû eşîrên Kurdan ên Êrdima Koçgiri bûn aligirên Şahê Îranê. Gava rewş bi vî rengî xwe da pêş, şerên di navbera împaratoriya Osmani û eşîrên Dêrsim û Koçgiri de, di dirêjahîya dirokê de doman. Eşîrên Kurdan ên van herdu Êrdiman, gelek caran lédanên giran û mezin girtin. Gelek caran şikestin û binkeftî bûn. Lê bili her tiştî, di çî demêke dirokê de, ev herdu Êrdimên Kurdistanê seriyên xwe danenîn û xwe li pêşiya Osmaniyan neçemandin.

Împaratoriya Osmani, ji bo van herdu Êrdiman ji serdestiya xwe re veke, ji bo bi hesanî bikarîbe ji xwe re ji van Êrdiman ji leşker û bacê bide hevûdu, armanca şikandina serihildanan danî pêşiya xwe. Ji bo vî armancê ji, taktikên nuh pêşvebir. Di navbera Êrdimên serihildanê û otorîteya navendî de navçeyên tamponî avakir. Dewleta Osmani, hinde hevxebatkarên xwe anî, ku girêdayîyê serdestên Tirkan bûn, û wan di Êrdimên tamponî de bi cih kir. Çawa ku di demên berê de, di navbera Îrani û Osmaniyan de, hinde yekitiyên hevxebatkar, ku risteke tamponî yê vî nolê leyistine, hatibûn avakirin; di vî demê de ji, hinde hevxebatkar derketine holê, ku xwestine di navbera saziyên dewleta Osmani û gelê me yê serihildabû de, hinde xalên peyman û lihevhatinê peyda bikin. Navê vî xebatê ji, xebata serî çemandinê yan ji sîxuriyê (ajaniyê) ye.

Derxistin û avakirina birekî hevxebatkar ê nuh, di bin hoyên navçeyî de, bi vî rengî birêvedikeve. Gava rewş li teviya Kurdistanê bi vî nolê bû, li bakurê Kurdistanê ji, Êrdima Mazra

(Eleziz) bi seranserî li diji serihildanan di hê amadekirin û pêşvebirin. Di wê demê de, ji bo şikandina serihildanan ku li Dêrsimê bilind dibûn, "müfettiş" yeke gişteyî li Mazra hat avakirin, ku dijbêha saziya "waliyê taybetî" yê niha, ku li Amedê hatiye avakirin. Ev saziya navendî hingê, di şikandina serihildanan, ku li hinde navçeyên mîna Koçgiri, Palî û h.w. de derketibûn, rola derbend û kilidekê leyist.

Bi riya vî "müfettiş"iyê hejmareke bilind ji hevxebatkarên hate rêkxistin kirin. Ev hevxebatkar ji, di şikandin û perçiqandina serihildanan de roleke pêwîst leyistin. Nîmûne: Provokatorê ku di kuştina Eli Şêr de hatibû bikaranîn, li vî navendê hatibû amade kirin. Weke di hê zanan Eli Şêr, ji rêberên berxwedana Êrdima Koçgiri bû. Kin bî gotin, ji dema împara-

bir-bi-bir, navçe-bi-navçe hinde peymanan di nava xwe de danin û yekitiyeke sist avakirin.

Di serî de, di bin rêberîya Seyid Riza de, eşîrên bi navên Abbasiyan, Ferhedan, Qerebaliyan, Bextiyaran, Üsifan, Heyderan û birek ji ji eşîra Kalan, karin di nava xwe de tifaqêkê çêbikin. Hinde eşîrên li derdorên Zerenik, Mêzgir, Pilemori û Nazmiye béaligir man. Li Xozatê ji hinde eşîr serên xwe li ber dijmîn çemandin.

Ber bi sala 1936'an ve, Abdullah Alpdoğan, li navenda Mazra hevdi-nekê bi Seyid Riza re çêkir. Hişyari û zanabûna Seyid Riza kari rewşa giyanî ya Alpdoğan fahmbike. Seyid Riza baş tîgihişt, ka Alpdoğan di derbarê Dêrsimê de çî diramina û dixwaze çî bike.

Alpdoğan fermannameyekê daxweyan dike, û ji eşîrên Dêrsimê dused-hezar çekên "martini" dixwaze. Eşîrên Dêrsimê ji, li şûna dayina çekan, li hemberê eşişên bi guman amadekariyên xwe dikin. Li ser vî yekê, dewleta Tirk karakolên xwe yê li Êrdimê tîkûz dike. Karakolên nuh avadike. Eşîra Dêmenan û hinde birên eşîrên Nazmiye ji, eşiş hinde karakolan kirin, ku li derdorên navçeyên wan hatibûn danin. Li cihên ku navçeyên wan dizivirandin, avêtin ser karakolên leşkerî, ku xwe bi cih kiribûn. Karakolan hilweşandin û dest danin ser hemû çekên leşkerên dijmîn.

Xwarziyê rêberê serihildanê, angoy xwarziyê Seyid Riza, yê bi navê Rayber, xwe dixwazê serihildanê şanî dikir û wusa dihat xweya kirin. Lê di rastîyê de li diji serihildanê bû roleke bîbextî û welatfiroşiyê di-leyist. Girêdanên wî bi "binbaşî" Şevket re hebûn. Şevket ji berpirsiyarê Alpdoğan ê taybetî bû. Rayber bûbû hevxebatkarê wî û li gora daxwazên wî xwe dilivand. Paşê ronahi bû, ku di domana hevdi-tîninê li Xozatê de, gelek caran pere (dirav) ji dijmînan girtibû û xwe firotibû wan.

Navenda giraniya şerî li ser milê Seyid Riza bû. Lê di rastîyê de Eli Şêr, pilanên şerî datanî û wan pêşve-dibir. Ji ber vî yekê ji, armanca general Alpdoğan a bîngehin û yekemîn, kuştina Eli Şêrî bû. Ji bo pêkanîna vî daxwazê, dijmîn Rayber bikardîni. Rayber hate amadekirin û dijmîn wî şiyand qada şerî. Rayber, daxwaza xwe ya şer eşkere dike û dibêje, "Ezê şer bikim." Bili Seyid Riza, hemû pêşvebiranên şerî û di serî de ji Eli Şêr, hemû serekên eşîran, baweriya xwe bi Rayber anin. Tenê Seyid Riza bi wî nebawer bû û bi eşkeretî digot û belav dikir, ku xwarziyê wî Rayber bîbext û xayîneke û divê bawerî bi wî nebê. Rayber her demê xwedî tîkiliyên bi Eli Şêr re bû. Tîkiliyên wî bi Eli Şêr re germ bûn. Lewma ji li derbarê hemû pilanên Seyid Riza zû agahdar dibû û ji pilanan saloxdar dibû. Di wê navberê de Seyid Riza ji Eli Şêr dixwaze ku here Îranê, da li wî pêwendiyên dervêyî deyne û pêşvebibe. Divibû Eli Şêr destek û hevkarîyên konevani yê pîdivî pêşvebibira û rêkxistî bikira. Rayber haydari pilaneke wusa dibe. Di demêke de, ku Eli Şêr amadekariyên xwe yê çûyînê dikira, Rayber tevli heşt hevalên xwe yê çekdar, diçe serdana Eli Şêrî. Gava Eli Şêr pîrsa sedema serdana ji nişkan ve dike, Rayber vî bersivê dide Eli Şêrî: "Ez birçî û westiya bûm, dixwazim çend saetan vehesim." Gava Eli Şêr, bi amadekirina xwarina mîhvanên xwe mijûl dibû, Rayberê nemerd û dilxinîz, ji nişkan ve direşîne ser Eli Şêrî. Ev leheng û mîrxasê Kurdan ê bînişê û heval, bi vî rengî şehîd dikeve. Hevala (jina) Eli Şêr ji hema dest diavêje demancê û direşîne ser welatfiroşê gemar. Lê berikên wî li canê wî yê gemar nakewin. Di serê xulamê wî yê bi navê Vankli Efendi de diçikin. Xulamê Rayber di cih de dimire. Rayberê bîrûmet ji paşê, he-

vala Eli Şêrî ji dikuje. Bi vi rengi Rayberê gemar, li kêleka mêrê wê, vê jina Kurdan a qehreman û bënîmûne ji şehîd dike.

Rayberê ku bûye rûreşiya Kurdîni û mirovatîyê; Rayberê bextreş, ku di diroka Kurdistanê de navê wî herdemê bi lenet-lê-barandinê wê bê nimandin, serê welatparêzê Kurd ê mezin Eli Şêrî û hevala wî ji jêdike. Eli Şêr, di mêjiyê xwe û dilê xwe de tava (roja) rizgari û azadiya Kurdistanê tenê bi cih kiribû, lewma ji mezintirin welatparêzeki Kurdistanê bû. Rayberê dîlkîret, seriyên van herdu lehengên me yên bënîmûne, ku hatibûn jêkirin, dike turekê û her di wê rojê de digihîne êrdîma di bin kontrola artêşa Tirkan de. Rayberê berrûmet paşê ji wir, seriyên herdu şehîdên me dibe Mazra û dide destê Alpdogan. Tirkên Mazra bi xwe ji, vê bûyerê bi nîfrînê bi nav kirin. Şehîd-bûna Eli Şêrî û hevala wî, di serî de Seyîd Rîza, hemû eşîrên Dêrsimê ji kûrani dilerizine.

Bêbextîyeke weke vê ya duwemin paşê, di sala 1937'an de ji dubare dibe. Serekê eşîra Bextiyaran Şahîn Axa, ku rêbereki şerî bû, di xew de dihe kuştin. Gav Şahîn Axa razahîbû, ji aliyê bêbexteki bi navê Xidir, ku kurê keseki bi navê Pîrço bû û Pîrço bi xwe ji ji eşîra Bextiyaran bû, dihe şehîd kirin. Xidir, berikan berdide seriyê Şahîn Axa û wusa wî şehîd dike. Ev bextreş ji diçe ser rîya Rayber. Ew ji seriyê Şahîn Axa jêdike û dide destê hêzên Tirkan. Bi vê kirina xwe ji efuya xwe ji wan dixwaze.

Tovên bêbextîya Şahîn Donmez û Yildirim Merkit ji, ku niha ji nava rêzên rizgariya netewî ya nûjen derketiye holê, hin di wan salan de hatibûn çinandin.

Eşîra Bextiyaran, ku serokê xwe hunda kiribû, demekê dikare xwe li hemberê dijmin rabigire, lê paşê berxwedana Bextiyaran ji dişike û bireki vê eşîrê bi tevayî dihe tune kirin. Ji ber vê sedemê jî, ev êrdîma Kurdistanê dikeve bin kontrola dijmin. Kesên ji eşîra Bextiyaran ên di jiyane de mabûn, paşê tevli eşîra Seyîd Rîza dibin.

Artêşa Tirkan paşê Dêrsim dide ber barana bombeyên jîfirokan. Firokên dijmin êrişî Dêrsimê dikin. Kurê Seyîd Rîza yê piçûk Hûsên bi perçeyên bombeyan birindar dikeve. "Binbaşî" Şevket, bi navberî û rîya hinde kesan, jina Seyîd Rîza ya kal (pirejin) dixapîne û bi hiceta dermankirinê, kurê wê Husen ji destê wê derdixîne. Hûsên dibe dîliyê dijmin. Hûsênê birindar dibin bajarê Mazra, lê li şûna dermankirinê, haydan û salox li ser pilanên bavê wî, ji wî dixwazin. Da bikaribin tiştek ji wî derêxin ji, Hûsên didin ber lêdan û îşkenceyên giran. Hûsênê kurê Seyîd Rîza bi biryarî li ber xwe dide û tişteki nabeje dijmini. Lewma li wir, dijmin wî bi dar ve dike.

Yek ji civanokên dramatîkî yê dirokê ji eve, ku ew kesên bêbextî li netewê xwe û doza netewê xwe kiribûn, rast û rast bi destê wan hêzan, ku ji wan re xebitine û bi navê wan xwe tevgerandine, yadigara xwe xweş digirin! Weke bersiva kirinê xwe xelat û yadigara xwe, bi mirîna xwe digirin. Ji aliyê dijminê ku ew bûne xulamên wî, bi mirîna dihe ozakirin. Nîmûneyeke vê rastiyê jî, bi sere bêbextên ji eşîra Kirgani hat. Dawiya bêbextên ji eşîra Kirgani jî, bû ev civanoka dramatîkî ya dirokê.

Hin kes ji eşîra Kirgani, bi navê doliwgerên Tirkan, kurê Seyîd Rîza yê bi navê Bra İbrahim, şehîd kirin. Ev bûyer paşê hat zanin. Piştî ku hêzên eşîrên Seyîd Rîza û Bextiyaran xwe paş ve kişandin, ev eşîr ji baweriya xwe bi artêşa Tirkan anî û li cihê xwe ma. Xwe neda alîkî. Piştî ku yekitiyên artêşa Tirkan êrdimê vegirtin, di serî de serekê eşîra Kirgani yê bi navê Şîmanê Kurê Şadî û jina wî Xetice, herweha gelek endamên eşîra Kirgani, pêşî ji lêdan û îşkencan hatin derbas kirin, paşê jî li gundê Sinê ji

ber berikan hatin derbas kirin û kuştin. Hemû mêrên ji eşîra Kirgani mabûn, bi vi rengi hatin kuştin. Dagirkerên Tirk paşê, jin û zarokan kirin kadinên kayê û agir berdan kadinan. Bi vi rengi jî gelek jin û zaro hatin qirkirin.

Belê, dawî û encama wan kesên baweriya xwe bi serdestên Tirkan ên hov dihe nîn û bêbextî li gelê xwe dikin, eve bi vi rengi ye!..

Bili hemû çetîni, zori û zehmetiyan Dêrsim salekê li ber xwe da. Ji ber bêbextiya hundurî, ji ber ku hinde eşîr berê xwe ji berxwedanê qulibandin û piştî xwe dan berxwedanê, ji ber talan û cerdevaniyê, ji ber zoriyên ûşt û şertan, ji ber ku artêşa Tirk bi hacetên nûjen kemilî bû û li hemberê vê çî navingên teknîkî di destê Kurdan de nebûn, ji ber ku serihildan navçeyî û êrdimî bû û rêberî ji xwe-diye taybetiyên feodali bû, serihildan û berxwedana Dêrsimê nekari xwe ji şikestinê rizgar bike. Piştî vê şikestinê vebirin û qirkirinê mezin pêk hatin. Hemû rêberên berxwedanê hatin bi dar ve kirin. Ji eşîrên tevli berxwedanê nebûbûn û heya ji eşîrên hevkarîya dewletê kiribûn jî, gelek kes hatin kuştin. Piştî qirkirinê wêca, piraniyeke mezin ji mirovan koçberê navîna Anatolia kirin. Mirovên li paş mabûn, herçiqasî bi navê eşîrên wan hatin navdan ji, li şûna yekbûna eşîrî, rewşa wan dakete rewşa yekbûna êlî; heya li şûna yekbûna êlî ji rewşa yekbûna malbatî derkete holê û berjewendiyên eşîrî bi vi rengi xwe zivirandin berjewendiyên malbatî yên gelekî teng. Heya malbat ji perçe-perçe bûn û bi hemû alîyan ve belav bûn. Ev bûyer vê rojê çêtir dikare bê ditin.

Mirovên Dêrsimê yên belav bûbûn, ji ber ku dewleta wan ji nebû, ketin nava rewşekê de, ku di rizgarbûna kesani de li derfetên jiyane bigerin. Piştî wan salên qirkirin û belavbûnê, tirs-bizdan û jihevûn bûn serdestên mirovên Dêrsimî. Mirovên Dêrsimê destpêkirin, ku bawer bikin, berpirsiyarên qirkirina reş û serihildana şikestî, ew bi xwe ne. Li hemberê her cure bê mafîyê, gotin "çarenusa me ye" û seriyên xwe tewandin (çemandin). Piştî wan salan, mirovên Dêrsimê, bi tevayî bê rêxistinî jiyana xwe domandin. Roj bi roj hejmara şênî ji bilindtir bû. Di encama vê de û ji ber ku, ji xwe êrdimî ji xwe-diye çîyan e, êdî çandîni û hûlîrin jî nekari bersiva debariya mirovan bide. Bi vi rengi mirov ketin nava zoriyên aborî yên dijwar jî. Li ser vê bingehe jî malbat ji nûn ve belavbûn; birek ji mirovan mîna karkerên demsalî herikin bajarên Tirkîyê; birekî pêwîst ji neçare ma, ku koçber bibe û berê xwe bide biyaniyê. Hîma ked û kar ya erzan, heya ji Dêrsimê xwe gihande Ewropa jî. Mirovên Dêrsimê, jî alîkî li ser vê bingehe di nava çanda biyani de ketin nava çerxa asimilasyon û helinê û ji pênasî, xwenasî û kesbûna xwe hatin dûr xistin; ji aliyê din jî, ji ber ku piştî serihildanê li gelek navçeyên êrdimê hatibûn belavkirin, bi rîya saziyên perwendekirinê yên dagirkeriyê rastî qirkirineke sipî bûn. Qirkirina sipî di vê demê de hatibû destpêkirin. Di serî de ev sazi, bala Dêrsimîyan nekari bikişînin ser xwe, lê paşê li Dêrsimê xwendina di van saziyan de mîna rizgariyê hat ditin.

Bi destpêka salên 1970'an, hema hema ciwan tev, bi wî yan bi vi rengi, bi vê pîvekê yan bi wê pîvekê ji çerxa politikaya kemalist hatibûn derbas kirin û tev biyani xwenasîya xwe ketibûn. Heya niha jî ev didome. Kemalizm wusa di serî û mejiyan de hate sistin, ku êdî sixur û ajanên dagirkeran, xulamên Mustafa Kemal, maşeyên mîna Diyap Axa û hevxeberkarên dagirkerên nuh, ji kuştîwarê Eli Şêr, Rayberê xîzin modernîr xulam û hevxeberkar pîr bibin. Belê ev derketin holê û ev "Kemalên piçûk" xwedî kirin û berdan nava civaka Kurdan.

En nivîs bi Kurdiya Xwarê (Sorani) ji aliyê hevalê Mehabad Kurdî hatiye amadekirin.

Geştêk bo Kurdistanî Bakur-Rojava

-I-

Kurte basêk derbarey Kurdistan be giştî

Min ke be hoy karêkî taybetiyewe çûme Kurdistanî Bakur. Gelêk şitim be çawî xom dit û dewruberî du mang le wê mamewe. Le nizikewe şarezay bar û doxî mezintirin parçey debaşkirawî niştîmanman bûm. Helbete ewe carî yekemîn nebû ke rû bikeme ew parçeyey welat. Belku le salî 1985 çend gundêkî nîzik Şemzînan im di bû. Êsta hemû şitêk ciyawazî heye le gel salanî rabirdû. Pêş hemû şitêk de bê ewe bilêm eger mirov (her mirovêk) sefer bikat bo Turkiya û paşan biçete Kurdistan, be tewawî wa hest dekat ke Kurdistan zor zor ciyawazî heye le gel Turkiya da. Bê guman em hestkirdîneş zor layenî corawcor deg-rêtewe. Mirov her ke degate şarekani Sêwaz û Erzîngan û Erzîrom zor şitî bo derdekewê û heta ziyatîrîş biçete nêw qûlayî Kurdistanewe jiyani mil-letî Kurdîş diwakewtûtir û xiraptir dête ber çawan. Rejîmî faşîstî Turkiya be hemû şeweyek gelî ême daçewse-nêtewe. Nawî Kurd û Kurdistan ya-saxe û qîsekirdin be Kurdîş nabê. Herweha hikumetî generalekan le Enqere ke segi pasewanî NATO û Emerikan diji hemû bizutînewe û rêkxiraweyekî azadîxwazî û pêşkew-tinxwazî û be taybetîş beramber gelî Kurdistan û pêşengekey Partiya Kar-kerên Kurdistan-PKK.

Nawçe Kurdnişînekan ca eger şar bin, şaroçke bin ya dêhat bin le rûy aborî û ferhengî û komelayetî û... htd. Mirov detwanê be asanî ciyayan bika-tewe le şîwênekanî tîrî Turkiya. Dew-letî koloniyalistî Turkiya her çend le tiwanay daye û le destî dê dijayetî gelekeman dekat û zor be peroşewe hewl dedat bo heştînewey gelekeman wek gelêkî paşkewtû û nezan û ne-xwêndewar. Herweha abloqey aborî dij be Kurdistan û milletekey bekar dênê û bêkarî û bertûlxwarî û nexweşî û zîlm û zorî û... htd. Le sayey rejîmî 12'ê Eylûlî faşîsta sertaserî xakî êmey girtotewe. Her roj azadîxwazan dex-rêne zîndan û eşkence deçeyî û le sêdareş dedrên. Belam xalêkî zor girîng û berçaw heye, ewîş eweye, ke gelî Kurdman le Kurdistanî Bakur-Rojava zor wişiyar botewe û her mirovêkî dilsozî Kurd hestî nete-wayetî berîz botewe û daway azadî û serfirazî ekat. Bê guman Partiya Kar-kerên Kurdistan-PKK rolî sereki he-bûye lem kare da. Bar û dox geştote raddeyek ke mirovî Kurd be aşkira hawar ekat, "Em Kurd in ne Tirk!"

Weku hemûman dezanî çend sal pêş êsta le ser em risteyey serewe kij û lawî Kurd berew zîndan debiran û zorişiyân şehîd dekirin. Min çûme şarî Bazidî nebez û xoragîr (xwera-gîr). Be çawî xom gelî çewsawe û zîlm lêkirawî xomim di, belam zor şad û dîlxoş (dîlxweş) bûm ke debînim êsta role beşerefekani gelî Kurd lem şare da zor agahdar û wişiyar bûnetewe û daway serbexoyî neteweyî deken le Kurdistanêkî azad û demokratîk da.

Le bajêrekani Kurdistan da tenha cendîrme û polis û xwefîroşan dene berçaw û gelî kolnederî Kurdistanîş be çawî rîq û tole û nefretewe seyriyan deken. Cemawerî xelk zor zor hez le PKK û eskerê Kurdan deken û hukûme-tî faşîstî Turkiya zor propagande diji Partiya Karkerên Kurdistan-PKK be-kardênê. Bo ewey le bîrî cemawer biçê-tewe, belam xeyaliyan xwawe, çunke

Kurdistan / Deştî Gêhadîn, Gulan 1989

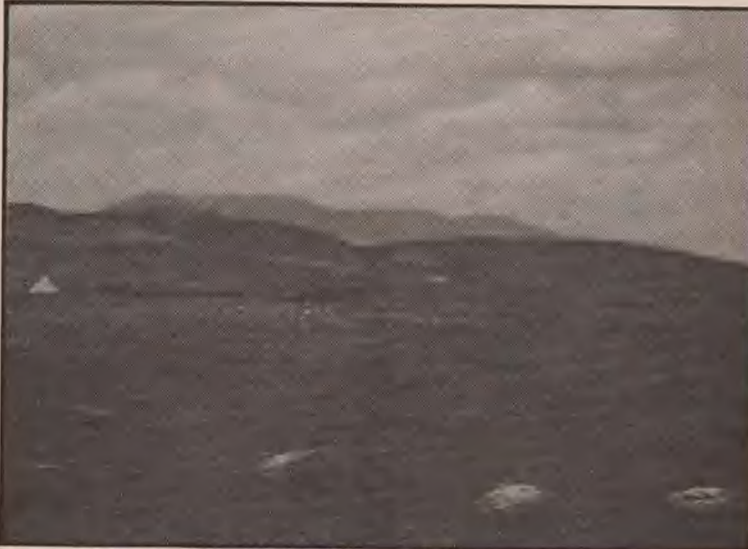

Kurdistan / Bazid, Gulan 1989

Mirov tenha eskerî dagirkerî çaw pê dekewe...

Gundêk le bakurî Kurdistan, Gulan 1989

Zozanêk le bakurî Kurdsitan, Gulan 1989

PKK le naxî gelewe helqulawe.

...We be çawî xom gelî xom dit û le nizikewe PKK nas kir. Ew wextey le Kurdistan bûm pêşmerge palewane-kani ARGK le Şîrmex û Sêrt, we le zor cêgey tîr serbaz û artêşî faşîstî Turkiyan gir dekir û min zor zor

keyfxoş bûm.

Ewey rastî bê lêreda demewê ko-tayî bem wîtare bënîm ke be şeweyekî kurt û giştî diwam. Hiwadarim le beşekani tîrî em zîncîre base da, be wîrdî û taybetiyewe basî her diyarde û meseleyek bikem.

Dagîrkerên Tirk bi teroreke faşîst gelê me koçber dîkin

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Pîroziyên sersala damezirandina PKK bi şadîmaniyên li bajarên Stockholm û Den Haagê doman

Stockholm-Swêd: Sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan û destpêka têkoşîna PKK di sala donzdehan de, bi şadîmaniyê li bajarê Stockholmê welatê Swêd, hat pîroz kirin. Roja 9.12.1989'an, şadîmanî bi beşdarbûna 800 kesan pêkhat. Ji aliyê gelê me yê li Swêdê, sersaliya damezirandina PKK bi şahi û dilxweşi hat pîroz kirin.

Vê salê ji, disa hêzên hevxebar û xwespar xebatên xwe yên rawestandinê domandin. Weke dihe zanin ev hêz, vê xebata xwe ya gemar kirine weke serpehatinekê. Di wan roj an şevan de, ku şadîmaniyê PKK, ERNK an ji ARGK çêdibe, da gelê me di şadîmanîyan de beşdar nebe, radibin hinde dilanên dejenerasyonê çêdikin. Vê salê ji vê xebata xwe domandin û şeveke qeşmeriya xwe amade kirin. Lê bili hemû keftûlaftên xwe, nekarin bisekinin, ku evqasi

mirovên welatparêz tevli şadîmanîya piroziya sersala PKK nebin.

Bernameya şadîmaniyê, bi hozanên gelêrî, ku stranên gelêrî û şoreşgerî xwendin û stêran; bi şanoyekê, ku leyistok û bikaranînen vê dawiyê yê dagirkerî li Kurdistanê pişange kir; û bi axiftîneke konevani, ku cihê û pêwistiya PKK di diroka Kurdistanê de diani zimên, bi rengeki hindar û himdar derbas bû.

Axiştina şadîmaniyê bi Kurmançiya Bakur, Tirkî, Swêdî û Kurmançiya Xwarê (Sorani) çêbû. Cihê PKK di diroka gelê Kurdistanê de, pêwistiya PKK di têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê de ku niha pêşengiya wê dike, naveroka axiftinê bû. Di domana şadîmaniyê de, ji bo çekdar-kirina artêşa me ARGK, 8.560 Kronên Swêdî bês hatin civandin.

Den Haag-Holland: Li bajarê Den

Axiftîneke girtiyê polîtîkvan û şoreşger Hayrî Güler, ku di daweya PKK de li Almanya Rojava, li pêşiya dadgehê bi zimanê Kurdî bi cih aniye:

Hêzên mirovan di qefesan de digirin, li hemberê mirovatiyê gunehbar in!

Her kesek dikare bi çavên xwe bibîne, ku di eywana vê dadgehê de, em di qefesekî de hatine girtin. Lê em, tenê di vê qefesa ji camê de, ne girti ne. Ew camê di girtigehan de ji qefesek e, ku di navbera me û dadparêzên me de, di navbera me û serdaran (ziyaretvan) me de dibe diwarek û tekiliyên me dibirre. Disa, di binê eywana vê dadgehê de, çend metran di bin erdê de ji, em di qefesan de dihên girtin. Em di hucreyê de binê erdê de dihên girtin. Hucreyan bi camê kirine du bir û çî haceteki (navengeki) germkirinê di wan de çenekirine. Ev qefes ji, xizmeta nexweşketina me dike.

Hêzên ku me di girtigehan de, di eywana vê dadgeha li ber çavan de û di binê erdê de, di nava qefesan de girtine, bi wê mantîk (logik) û mejiyê xwe yê împeryalist dixwazin birawestînin, ku em nepeyivin, guhdar nekin, nebinin, neşinin û nestinin. Ew, bi van qefesên xwe keysa (deliva) parastîne nêdan me û mafê parastîne ji destê me distinin.

Ji hêlekê, di nava van qefesên sererdî û binerdî de girtina me, xizmeta girêdana dest, ling û devê me dike; ji hêla din ji, kesbûna (pênasiya) me ya rasti çewt dide şanî kirin. Ji hêlekê ji, xizmeta nexweşketina me dike. Ev qefesên Rebmanna, bi her awahî hacetên lêdan û hingavîne ne. Gelek êşkere ye, ku xudanên van qefesan, ji hemû alîyan û bi her awahî, mafên mirovatiya me di bin lingên xwe de dîperçiqînin. Berî her tiştî, girtina mirovan di qefesan de, gunehbariyê mirovatiyê ye.

Em baş dizanin, ku xudanên mantîk û mejiyê împeryalist, pir rind dikarin rastiyan ser û bin bikin. Ew dixwazin vê daweya bê bingeş û van pikolî û lêdanên xwe, bi çewtî bidin şanî kirin. Ma gelo ji ber çî sawcîyê gelemperî (federal) Rebmanna, di civînên ji bo weşanan de, bi şaşî awira gelemperî agahdar dike? Ji bo çî ji hêlekê me di qefesan de digirin û hemû mafên parastina me radiwestî-

nin, ji hêla din ji, daxweyanîyan çêdikin û dibêjin, "Dadparêz vê daweyê radiwestînin?"

Pir êşkere dihe fahmkirin, ku sawciyê gelemperî bi daxweyanîyên xwe dixwaze, awira gelemperî bixapine. Xapandina awira gelemperî ji dihe maneya provokasyonê. Bi van provokasyonên xwe dixwazin, wê leyistoka li diji têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan leyistîne, bidin veşartin û derî ji, ji bo leyistokên nuh vekin.

Ma gelo kî vê daweyê daye destpêkirin? Hêzêkî împeryalist bi quwweta (hima) xwe vê daweyê daye destpêkirin û weke daxwazên bernamêya (programa) xwe dimeşîne. Em vê daweyê radiwestînin (disekinînin) û nahêlin pêş ve here an ew? Pir kes nikarin wan qefesên di bin erdê de bibînin. Lê girtina me di qefesên di eywana dadgehê de, li pêşiya çavên mirovan çawa dikare bê înkâr kirin? Serê kêliyê carekê, sawcî Volz peyva dadparêzên (abukatên) me dibirre û ajitasyonêkê dikişîne; ev rasti çawa dikare bê veşartin? Ji donzdeh mehan vir de ye, ez nikarin peyvandina xwe bi zimanê Kurdî bidomînim; ev çawa dikare bê veşartin û niximandin?

Dewleta Tirkî mêtînger ji destur û keys nedaye, ku gelê Kurd bi zimanê xwe bipeyive, binivise û guhdar bike. Bi fermana serokê vê dadgehê ji, we destur û keys neda me, ku em bi zimanê xwe bipeyivin. Ev bû nêzîkî du salan e em girti ne, ji ber çî we keysek neda me, ku em bi zimanê Kurdî bixwinin, binivîsin û guhdar bikin? Ew mejiyên me di van qefesan de digirin, ziman û pêşveçûna me ji radiwestînin. Hun li vê derê, di derheqê (derbare) zimanê me de, mafê rûxandîne di xwe de dibînin!

Dewleta Tirkî dagirker, bi çek û leşkerên xwe, bi pikolî û zilmê xwe, bi hezaran salan dest û lingên mirovên Kurd dabû girêdan û mifte li zimanê me xistibû. Dewleta Almanya Rojava ya împeryalist ji, bi van qefesên xwe yê ji camê, her vê delamete

Dûmahik di rûpela 20'an de

Haag welatê Holland, roja 16.12.1989'an ketina PKK di donzdeh saliya têkoşînê de, bi şadîmaniyekê hat pîroz kirin, ku girseki hejmar bilind beşdar bûbû.

Şoreşger, demokrat û welatparêzên, ku ji gelek aliyên Holland hatibûn û hejmara wan bi nêzîkahi digiha 1.500 kesan, bernamêya şadîmaniyê bi şahi û baldariyê mezî guhdar kirin û şopandin. Bernamêya şadîmaniyê, bi naveroka xwe ya dewlemend û rewşa xwe ya bi bizmîti, gelek bi dilê beşdaran bû. Bernamêya şadîmaniyê, piştî kêliyê silava ji bo biranîna şehîdên şoreşa Kurdistanê û şehîdên şoreşên cihanê, destpêkir.

Diroka kurt a yanzdeh salên têkoşîna PKK, bi bernamêyê taypetî, pêşkêşî vexwendîyan bû. Piştî vê bernamêya taybetî, ku dilê beşdaran xweş kir, hozanên bi navên Seyîdxan, Azad û Zelal stranên xwe xwendin û stranên wan rasti çepik-kutana mêhvanan bûn. Koma govendê ya bi navê "Koma Bêrivan", ku ji bajarê Bonn Almanya Rojava hatibû, gelek leyistokên ji gelek aliyên Kurdistanê da temaşê kirin. Piştî ku "Koma Bêrivan" leyistokên zinde û rind pêşkêş kir, axiftîneke konevani çêbû. Axiftin, li kêleka naverok û pêwistiya rojê, li ser rîsta pêşengî ya PKK di têkoşîna

Dûmahik di rûpela 20'an de

Mafên bi xwîna şehîdan bi dest ketibûn dihên rakirin

GIRTÎGEHA BAJARÊ AYDINÊ DÎSA HAT BER KEVIYA GREVEKE XWEBIRÇÎHIŞTINÊ

Bi navê dîliyên şer ên di girtigeha bajarê Aydinê de, girtiyên bi navên Şûkrû GOKTAŞ, Abidin POLAT û Rîza DOĞAN daxweyanîyêkê çekirin. Bi daxweyanîya xwe danezane kirin, ku wê disa dest bi berxwedanê xwebirçîhiştinê bikin.

Weke dihe zanin, di meha Hezîrana sala derbasbûyî de, di encama greveke xwebirçîhiştinê ya 52 rojan doma bû de, wezîrê saziya dadiyê, daxwazên ji 55 bendan bi tevayî pejirandibû. Sedemên, ku dewleta Tirk neçare mabû, daxwazan bipejirine ev bûn: Girtiyên şoreşger ên di greva xwebirçîhiştinê de, ji bajarê Eskişehir biribûn bajarê Aydinê. Di wê domanê de endamên PKK, rêhevalên Hüseyin Hüsnü EROĞLU û Mehmet YALÇINKAYA şehîd ketibûn. Gelek girti ji, bi xedari birindar ketibûn. Ji ber van pêşveçûnan girti, greva xwe zivirandibûn rojiya mirinê û berxwedana xwe bi biryari pêş ve biribûn. Awira gelemperî û merivên girtiyan destêkeke aktif dan berxwedanê. Di dawiyê de kewleta Tirk neçare ma ku daxwazan bipejirine. Dewleta Tirk a faşîst, di dawiyê de gavên paş ve avêtibû û hemû daxwazên girtiyên şoreşger pejirandibû.

Lê di domana paşê de dewleta Tirk, wan mafên ku bi xwînê û mirîna şoreşgeran bi destan ve ketibûn, yeko yeko ji holê rakir û xwest wan bi cih neyne. Li gora daxweyanîya girtiyan a dawiyê, ku di girtigehê de çekirine, ji 55 bendên mafên bi dest ketibûn, 20 bend nayin bi cih anin. Da hemû

Dûmahik di rûpela 20'an de

Sistema doliwgerî û bandûriya Tirkan, ku dixebite li ser bingeheên derî serdemi hebûna xwe bidomîne, bi hinde asteng û kêşan kete sala 1990'an, ku ev asteng û kêş, hebûn û avahiya wê dikirîtin. Dewleta Tirk, di salên '80'an de bi çî rengî nekarî pîrsgirek û zoriyên li pêşiya rîzîbûna hebûnê, çareser bike. Pîrsgirekên li pêşiya xwe gihand saleke nuh, ji salên '90'an. Ev ji li cem berpirsiyar û hişfiroten rejimê, bêhiviyê mezî diafirîne û dide pêş. Li derveyî berpirsiyarên ji rêza yekemîn ên kêş û probleman, hema hemû kesên di qada polîtîkaya Tirkîyê de cih digirin, bi çavê hundabûneke mezî li salên '80'an dinêrin û van salan weke binkeftinekê dibînin. Tev li ser neronahî û zelaliya hatina Tirkîyê dirawestî û kada şêlobûnekê dîkin. Tev wêne û tabloyêkê şereş, bi mij û duman diheşînin pêşiya çavên xwe.

Tirkîye, deh salên buhurîne, bi eşkeretî hunda kiriye. Herweha, deh salên li pêş ji, bi çî rengî hêvî nadin. Ev rasti badayî û çewt bê şanî kirin ji,

ger bi şeweyêkê serniximî ji be, bi gelek rengan ji aliyê rêzan û ramyarî-ajotên rejimê yê aktif, dihe zimên. Serokê Gelemperîya SHP Erdal İno-nû, bir û baweriyên xwe di vê pîrsê de, di kovara "Tempo" (Hejmara 31'ê Kanûnê 1989 û 6'ê Çilê 1990'an) de, bi van nêrin û ditinan xweya kiriye: "... Mirov nikare salên '80'an, ... di diroka Komara Tirkîyê de mina pêşketinekê, mina demêke bilindbûnê şanî bike; ji sedî-sed li çewta vê, gelek tişt bi serîyan ve hatine û bi çî rengî rizgarbûn ji pîvanên vê serîhatinê nebiye. Bi bawerîya min, ev sal wê wusa bîr nîrxandin û şîrove kirin... Dî vê navberê de, gava salên '80'an dihe gotin, nexasîm divê em binîn biran, ku terora 'kêrikar' (separatist) ji di sala 1984'an de destpêkiriye. Ev terora veqetînxwaz, pêwîst e, di salên '90'an de berî her tiştî, ji holê bê rakirin, lew xeterê, ku berê xwe daye yekbûna welat..." Ji aliyê din ji, Serokê Gelemperîya DYP Süleyman Demirel ji, her Dûmahik di rûpela 19'an de

Raman ji Berxwedan

“GAP”, HÊVIYA ÇAWA?

Di vê dema dawiyê de, hema hemû rojname û kovarên burjuwaziya Tirkên dagirker û faşîst, di sernivîsên weşanan xwe de, bi giranî cih didin yek pîrsê: "Projeya Başûrê-Rojhilatê Anatolia/GAP." û van gotinan rêz dîkin: "Hêviya mezîna GAP e", "GAP, jiyanêkê nuh avadîke", "GAP, kûltûrêkê nuh e" û "GAP, wê avê bireşîne ser dilê mirovan, ax û av wê bigihin aşitiyê." Bi gotin û bangeşiyên xwe GAP hildidin asmanan... GAP, mina rizgarbûna gelê heremê ji belengazî, xîzani û derdeseriyê şanî dîkin...

Lê pir zelal û eşkere ye. Bi van gotinên çirokî, dixwazin çarîkekê biavêjin ser aloziya aborî ya kapitalîzma Tirkîyê, ku dewleteke roj bi roj dirêze. Dixwazin bala gel bikişînin ser "jiyanêkê bihuştî û xweş", gel bi hêviyên derewîn rastûrast bixapînin. Dixwazin dewleta xwe ya nexweş û jîhevketî, weke "parastvanê" maf û berjewendiyên gel bifirosîn...

Pîlan û armanca yekemîn a dagirkerên Tirk çiyê? Bê gotin: perçiqandina tevgera rizgariya netewa Kurdistan di serî de, paşê ji hêzên şoreşger, demokrat û pêşverû li Tirkîyê. Generalên faşîst ji lewma dest danibûn ser bandûriyê. Çî kiribûn? Kuştin, qirkirin, girtin û êrişên hov.

Hîna di rojên pêşîn de gelê Kurdistanê bersiva xwe ya diroki da. Şoreşa Kurdistanê tirêjên xwe dagerand. Çiya, deşt, gund û bandevên Kurdistanê zivirîn kelehên berxwedanê. Zindanên wan bûn banga "Berxwedan jiyan e!" Pêtên agirê şerê gelê Kurdistanê xwe gihandin teviya cihanê.

Faşîzma 12'ê Êlûnê ji aliyê din, çî dabû gel? Bêkari, hejari, xwetar (xwe kuştin), dizî, teror, rawestana şaxên produksiyonê û îflas, astengi û kêşên psikolojîkî ûh.w... Gelên Tirkîyê û Kurdistanê bi tevayî mabûn li benda veristînekê li ser hoyên subjektîfî ji, divibû berxwedan xwe bigihîne koçberêkê nuh, bi hêz û him.

Bi Hilgavtîna 15'ê Tebaxê ev hêvî bi cih hat. Rûçîkê dewleta faşîst şot û tazî bû. Çîrokên vegerîna "demokrasiyê" û vemirîndina "terorîzmê" di avê de çûn.

Paşê qlika faşîst, hêviya xwe bi şerê taybetî girê da: Darvekirin, zagona poşmaniyê, helikoterên dij-gerilla, sistema "parêzkaren" gundan, belavkirina bêsîm û çekan, "mamhostayên" sixur, êrişên çûn ser başûrê Kurdistanê, hêzên taybetî, êrdimên tamponî û stratejîkî, parastina terri-toriyalî, kolordîya taybetî, komplo û provokasyonên li hundurî û derveyî, pîlanên êrişkirina ser Akademiya Mahsum KORKMAZ, dûrîşmêyên "Erê ji bo PKK, ne ji bo APO", tevgerandina partiyan xulam mina SHP û kesên xulam ên mina yê li Paris û Londonê, leyistokên mina daweya PKK li Almanya Rojava, şiyandina sixur û provokatoran ji bo komployan li diji Serokatiya gelê Kurdistanê; herweha qirkirin û koçberkirinên eşkere, tev bûn "hunerên" qlika Evren-Ozal ên faşîst. Lê tev ji, rêz bi rêz bi xebat û têkoşîna Partiya me hatin perçiqandin. Pêtên raperîna gelî xwe hildan baniyan. Şerê serxwebûn û azadiyê ji çîyan û gundan xwe berda naven-dên bajarên...

Evê dihe ditin, ku dewleta dagirker nema dikare bi mekanîzma, rêç û şopên polîtîkayê kevin jiyan xwe berdewam bike. Vê carê ji pîrsa avakirina sistemeke aborî ya girêdayîyê îndustrî diavêje holê. Dixwaze bi vê hicetê, Avên Tîr û Fêrad bizivirîne navingên tehdît û santajên li hemberê gelên heremê, gelên ku berxwedanê li diji împeryalîzmê diparêzin. Dixwaze bi peymanan xwe bigihîne xalekê, weke ku ew avê bide û yê av bi-xwazin ji, êriş bibin ser hêzên şoreşgerên heremê, di serî de Partiya me PKK.

Dewleta dagirker eşkere dibêje: "Kesên avê dixwazin, bila alîkariyên xwe yê ji bo 'terorîstan' û 'cudakaran' birawestînin..." Bi xwe gengaz ji heyê, bikarîbe gelên heremê bikişîne nava ûştên teng. Ev ji tenê bi pîrsên roje-nin ve negirêdayî ye. Di bingeheîn de, karakola pêş a împeryalîzmê, li diji hemû tevgerên pêşverû, delametên xwe bi cih dihe. Bi vî yan bi wî rengî, dixwaze berjewendiyên împeryalîzmê û monopolên kapitalîst biparêze.

Nexwe, armanca GAP ne xweşkirina rewşa gel e. Nikare gel ji rêten-gan derêxîne. GAP bi xwe aloziyêkê giran e; serûbin bûna dewletê dile-zîne. Gelê Kurdistanê yê têkoşer, nikare bi golên avê, bendîwarên, ax û kevirên risayî bê xapandin. Pîrs, pîrsa çarenusa gelê Kurdistanê ye. Rûmeta netewî û rizgariya çîni ye. Serxwebûn û azadiya gel û welat e...

Derfet nine, ku dagirker xwe bi gotinên "şêrin" û formên "xweşkok", ji hilweşîne rizgar bikin!..